ජාතික රාජ්‍ය සභාවේ 1972 අංක 5 දරන
සමූපකාර සමිති පනත

[සහතිකය සටහන් කළේ 1972 ඔක්තෝබර් මස 11 වන දින]

ආණ්ඩුවේ නියමය පරිදි මුද්‍රණය කරන ලදී

(1972 ඔක්තෝබර් මස 27 වැනි දින ශ්‍රී ලංකා ජන රජයේ ගැසට් පත්‍රයේ II වැනි කොටසේ අතිරේකයක් වශයෙන් පළ කරන ලදී)

ශ්‍රී ලංකා රජයේ මුද්‍රණ දෙපාර්තමේන්තුවේ මුද්‍රණය කරන ලදී

කොළඹ රජයේ ප්‍රකාශන කාර්යාංශයෙන් මිල දී ලබාගත හැකිය

ජාතික රාජ්‍ය සභාවේ 1972 අංක 5 දරන
සමූපකාර සමිති පනත

[සහතිකය සටහන් කළේ 1972 ඔක්තෝබර් මස 11 වන දින]

එල්. ඩී.—ඕ. 39/70.

සමූපකාර සමිති සංවර්ධනය කිරීම සඳහා විධිවිධාන සැලැස්වීම පිණිස ද සමූපකාර සමිති පිහිටුවීමට හා පාලනයට අදාළ නීතිය ඒකාබද්ධ කිරීම හා සංශෝධනය කිරීම පිණිස ද ඊට සම්බන්ධ හෝ ආනුෂංගික කරුණු සඳහා විධිවිධාන සැලැස්වීම පිණිස ද වූ පනතකි.

ශ්‍රී ලංකා ජනරජයේ ජාතික රාජ්‍ය සභාව විසින් මෙසේ පනවනු ලැබේ :—

1. මේ පනත ජාතික රාජ්‍ය සභාවේ 1972 අංක 5 දරන සමූපකාර සමිති පනත යනුවෙන් හඳුන්වනු ලැබේ. ලුහුඬු නාමය.

I වන පරිච්ඡේදය

ලියාපදිංචි කිරීම

රෙජිස්ට්‍රාර්, නියෝජ්‍ය, ජ්‍යෙෂ්ඨ සහකාර හා සහකාර රෙජිස්ට්‍රාර්වරුන් පත් කිරීම හා සමූපකාර සංවර්ධන කොමසාරිස්ගේ හා ඒ කොමසාරිස්ට සහායවීම සඳහා පත් කරන ලද තැනැත්තන්ගේ බලතල.

2. (1) ශ්‍රී ලංකාව සඳහා හෝ එහි යම් කොටසක් සඳහා සමූපකාර සමිති රෙජිස්ට්‍රාර්වරයකු හා අවශ්‍ය විය හැකි යම් නියෝජ්‍ය, ජ්‍යෙෂ්ඨ සහකාර හෝ සහකාර රෙජිස්ට්‍රාර්වරුන් ගණනක් පත් කරනු ලැබිය හැකි ය.

(2) මේ පනත යටතේ හෝ එය යටතේ සාදනු ලැබූ යම් රීති යටතේ රෙජිස්ට්‍රාර්වරයකු සතු සියලු ම බලතල හෝ ඉන් යමක් යම් නියෝජ්‍ය, ජ්‍යෙෂ්ඨ සහකාර හෝ සහකාර රෙජිස්ට්‍රාර්වරයකු වෙත අමාත්‍යවරයා විසින් සාමාන්‍ය හෝ විශේෂ ආඥාවක් මගින් පැවරිය හැකි ය.

(3) සමූපකාර සංවර්ධන කොමසාරිස් වශයෙන් හෝ සමූපකාර සංවර්ධන කොමසාරිස් වශයෙන් තත් කාලයෙහි ක්‍රියා කිරීමට පත් කරනු ලබන තැනැත්තාට මේ පනතින් හෝ මේ පනත යටතේ සාදනු ලැබූ හෝ සාදනු ලැබ ඇතැයි සැලකෙන යම් රීතිවලින් සමූපකාර සමිති රෙජිස්ට්‍රාර් වෙත පවරනු ලැබූ බලතල ම තිබිය යුතු අතර ඔහු විසින් ඒ බලතල ක්‍රියාවෙහි යෙදවිය හැකි ය.

(4) සමූපකාර සංවර්ධන කොමසාරිස්ට සහාය වීම පිණිස පත් කරනු ලබන එක් එක් තැනැත්තාට මේ පනත යටතේ හා ඒ යටතේ සාදනු ලැබූ හෝ සාදනු ලැබ ඇතැයි සැලකෙන යම් රීති යටතේ රෙජිස්ට්‍රාර් සතු බලතල අතුරින් අමාත්‍යවරයා විසින් මේ වගන්තිය යටතේ කරනු ලබන යම් සාමාන්‍ය හෝ විශේෂ ආඥාවක නිශ්චිත ව සඳහන් කරනු ලැබිය හැකි බලතල තිබිය යුතු අතර ඒ එක් එක් තැනැත්තා විසින් ඒ බලතල ක්‍රියාත්මක කළ හැකි ය.

2—පත් 14501—14,168 (72/10)

ලියාපදිංචි කරනු ලැබිය හැකි සමිති.

3. (1) මෙහි මින් මතු අඩංගු කරනු ලබන විධිවිධානවලට යටත් ව,—

(අ) සමිතියේ සාමාජිකයන්ගේ ආර්ථික, සමාජයීය හෝ සංස්කෘතික ආසක්තතා සමුපකාර ප්‍රතිපත්ති අනු ව දියුණු කිරීම සමිතියේ අරමුණ වශයෙන් ඇති සමිතියක්, හෝ

(ආ) (අ) ඡේදයෙහි සඳහන් සමිතියක කටයුතු පහසු කිරීමේ අරමුණු ඇති ව පිහිටුවන ලද සමිතියක්, හෝ

(ඇ) සමුපකාර අධ්‍යාපනය හා පුහුණුව දීමේ හා ශ්‍රී ලංකාවේ සමුපකාර සමිතිවලට උපදේශක සේවාවන් හා ශ්‍රී ලංකාවෙහි සමුපකාර ව්‍යාපාරය දියුණු කිරීම පිණිස වෙනත් සේවාවන් සැලැස්වීමේ කාර්යය සඳහා පිහිටුවන ලද, ලියාපදිංචි සමිති සාමාජිකයන් වශයෙන් ඇති සමිතියක්, හෝ

(ඈ) අලෙවි කිරීමෙහි, කර්මාන්තයෙහි, කෘෂිකර්මාන්තයෙහි, ධීවර කර්මාන්තයෙහි හෝ රෙජිස්ට්‍රාර් විසින් අනුමත කරනු ලැබිය හැකි අන් කටයුත්තක නියුක්ත, ශ්‍රී ලංකාවේ හෝ එහි යම් කොටසක වූ සමුපකාර සමිතිවල කටයුතු සැලසුම් කිරීමේ, ඒකාබද්ධ කිරීමේ හා පහසු කිරීමේ කාර්යය සඳහා පිහිටුවන ලද ලියාපදිංචි කළ සමිති සාමාජිකයන් වශයෙන් ඇති සමිතියක්,

සීමාසහිත වගකීම් ඇති ව හෝ නැතිව මේ පනත යටතේ ලියාපදිංචි කරනු ලැබිය හැකි ය:

එසේ වුව ද ලියාපදිංචි කරනු ලැබූ සමිතියක් සාමාජිකයකු වන සමිතියක වගකීම සීමා කරනු ලැබිය යුතු ය.

(2) සමිතියක සාමාජිකයන්ගේ වගකීම සීමා කරනු ලැබූ අවස්ථාවක, ලියාපදිංචි කරනු ලැබූ සමිතියක් නො වන කිසිම සාමාජිකයකු විසින්, පහෙන් එකක උපරිම ප්‍රමාණයකට යටත් ව, ඒ සමිතියේ කොටස් ප්‍රාග් ධනයේ රීතිවලින් නියම කරනු ලැබිය හැකි ප්‍රමාණයකට වැඩි ප්‍රමාණයක් නො දැරිය යුතු ය.

ලියාපදිංචි කිරීමේ කොන්දේසි.

4. (1) ලියාපදිංචි කරනු ලැබූ සමිතියක් සාමාජිකයකු වන සමිතියක් හැර, එක් එක් තැනැත්තා වයස අවුරුදු දහ අටට වැඩි, හා ලියාපදිංචි කිරීම අපේක්ෂා කරන සමිතියේ කටයුතු කර ගෙන යාමට යෝජනා කර ඇති ප්‍රදේශය ඇතුළත පදිංචි ව සිටින හෝ සේවයේ යොදවනු ලැබ සිටින හෝ නිශ්චල දේපළක් අයිති ව සිටින තැනැත්තන් යටත් පිරිසෙයින් දස දෙනකුගෙන් සමන්විත නොවන කිසි ම සමිතියක් මේ පනත යටතේ ලියාපදිංචි කරනු නො ලැබිය යුතු ය.

(2) මේ වගන්තියේ කාර්යයන් සඳහා යම් තැනැත්තකුගේ වයස, පදිංචිය, රක්ෂාව හෝ දේපළ සුදුසුකම් සම්බන්ධයෙන් යම් ප්‍රශ්නයක් පැන නගින අවස්ථාවක රෙජිස්ට්‍රාර් විසින් ඒ ප්‍රශ්නය සම්බන්ධයෙන් තීරණය කළ යුතු අතර ඔහුගේ තීරණය අවසානාත්මක විය යුතු ය.

(3) මේ පනත යටතේ ලියාපදිංචි කරනු ලැබූ සීමාසහිත වගකීම්වලින් යුත් සෑම සමිතියක ම නාමෙහි "සීමාසහිත" යන වචනය මුල් වචනය විය යුතු ය. නැතහොත් එහි දෙමළ හෝ ඉංග්‍රීසි සමාන වචනය ඒ නාමේ කොටසක් විය යුතු ය.

ලියාපදිංචි කිරීම සඳහා ඉල්ලුම් කිරීම.

5. (1) ලියාපදිංචි කිරීමේ කාර්යය සඳහා ඉල්ලුම් පත්‍රයක් රෙජිස්ට්‍රාර් වෙත ඉදිරිපත් කළ යුතු ය.

(2) ඒ ඉල්ලුම් පත්‍රය—

(අ) කිසිම සාමාජිකයකු ලියාපදිංචි කරනු ලැබූ සමිතියක් නො වන සමිතියක් සම්බන්ධයෙන් වූ විට 4 (1) වන වගන්තියේ නියමයන් අනුව සුදුසුකම් ලත් තැනැත්තන් යටත් පිරිසෙයින් දස දෙනකු විසින් අත්සන් කරනු ලැබිය යුතු ය; තව ද

(ආ) ලියාපදිංචි කළ සමිතියක් සාමාජිකයකු වන සමිතියක් සම්බන්ධයෙන් වූ විට ලියාපදිංචි කළ එවැනි සෑම සමිතියක් වෙනුවෙන් යථා පරිදි බලය පවරනු ලැබූ තැනැත්තකු විසින් සහ සමිතියේ සියලු ම සාමාජිකයන් ලියාපදිංචි කළ සමිති නො වන අවස්ථාවක වෙනත් සාමාජිකයන් දස දෙනකු විසින් හෝ වෙනත් සාමාජිකයන් ගණන දහයට වඩා අඩු වන අවස්ථාවක ඒ සාමාජිකයන් සියලු දෙනා විසින් අත්සන් කරනු ලැබිය යුතු ය.

(3) සමිතියේ යෝජිත අතුරු ව්‍යවස්ථාවල පිටපත් දෙකක් ඉල්ලුම් පත්‍රය සමග එවිය යුතු අතර ඒ ඉල්ලුම් පත්‍රය ඉදිරිපත් කරනු ලබන්නේ යම් තැනැත්තන් විසින් ද නැතහොත් යම් තැනැත්තන් වෙනුවෙන් ද ඒ තැනැත්තන් විසින්, ඒ සමිතිය සම්බන්ධයෙන් රෙජිස්ට්‍රාර්ට අවශ්‍ය විය හැකි යම් තොරතුරු සැපයිය යුතු ය.

ලියාපදිංචි කිරීම.

6. සමිතියක් විසින් මේ පනතේ හා රීතිවල විධිවිධාන අනු ව ක්‍රියාකර ඇති බවට, ඒ සමිතිය නියුක්තවීමට අදහස් කරන කටයුතු ආර්ථික වශයෙන් සක්‍ය බවට, හා සමිතියේ යෝජිත අතුරු ව්‍යවස්ථා මේ පනතට හෝ රීතිවලට පටහැනි නො වන බවට රෙජිස්ට්‍රාර් සෑහීමට පත්වන්නේ නම්, තමා සුදුසු යයි සලකතහොත් ඔහු විසින් ඒ සමිතිය හා එහි අතුරු ව්‍යවස්ථා ලියාපදිංචි කළ හැකි ය. යම් සමිතියක් ලියාපදිංචි කිරීම රෙජිස්ට්‍රාර් විසින් ප්‍රතික්ෂේප කිරීමට විරුද්ධව ආයාචනයක්, ඒ සම්බන්ධයෙන් සාදනු ලැබූ රීති අනු ව අමාත්‍යවරයා වෙත ඉදිරිපත් කළ හැකි විය යුතු ය.

ලියාපදිංචි කිරීමේ සාක්ෂි.

7. රෙජිස්ට්‍රාර් විසින් අත්සන් කරනු ලැබූ ලියාපදිංචි කිරීමේ සහතිකයක්, ඒ සහතිකයෙහි සඳහන් සමිතියෙහි ලියාපදිංචි කිරීම අවලංගු කර ඇති බව ඔප්පු කරතහොත් මිස, ඒ සමිතිය යථා පරිදි ලියාපදිංචි කරනු ලැබූ බවට තීරණාත්මක සාක්ෂිය විය යුතු ය.

ලියාපදිංචි කළ සමිතියක අතුරු ව්‍යවස්ථා සංශෝධනය කිරීම.

8. (1) යම් ලියාපදිංචි කළ සමිතියක් විසින්, මේ පනතට හා ඒ යටතේ සාදනු ලැබූ රීතිවලට යටත් ව, සමිතියේ නම ප්‍රකාශ කරන අතුරු ව්‍යවස්ථාව ඇතුළු සමිතියේ අතුරු ව්‍යවස්ථා සංශෝධනය කළ හැකි ය.

(2) ලියාපදිංචි කළ සමිතියක කිසි ම අතුරු ව්‍යවස්ථා සංශෝධනයක්, ඒ සංශෝධනය මේ පනත යටතේ ලියාපදිංචි කරනු ලබන තෙක් වලංගු නො විය යුතු ය. ඒ කාර්යය සඳහා ඒ සංශෝධනයේ පිටපත් දෙකක් රෙජිස්ට්‍රාර් වෙත ඉදිරිපත් කළ යුතු ය.

(3) අතුරු ව්‍යවස්ථාවල යම් සංශෝධනයක් මේ පනතට හෝ රීතිවලට පටහැනි නො වන බවට රෙජිස්ට්‍රාර් සෑහීමකට පත් වන්නේ නම් තමා සුදුසු යයි සලකතහොත් ඔහු විසින් ඒ සංශෝධනය ලියාපදිංචි කළ හැකි ය. යම් අතුරු ව්‍යවස්ථා සංශෝධනයක් ලියාපදිංචි කිරීම රෙජිස්ට්‍රාර් විසින් ප්‍රතික්ෂේප කිරීමට විරුද්ධව ආයාචනයක් ඒ සම්බන්ධයෙන් සාදනු ලැබිය හැකි යම් රීති අනු ව අමාත්‍යවරයා වෙත ඉදිරිපත් කළ හැකි විය යුතු ය.

(4) සමිතියක නාමයක් වෙනස් කරන සංශෝධනයක් ඒ සමිතියේ හෝ එහි යම් සාමාජිකයන්ගේ හෝ හිටපු සාමාජිකයන්ගේ යම් අයිතිවාසිකමක් හෝ බැඳීමක් කෙරෙහි බල නො පෑ යුතු අතර, එවකට පවත්නා යම් නීති කෘත්‍යයක් එහි අලුත් නාමය යටතේ ඒ සමිතිය විසින් හෝ සමිතියට විරුද්ධව ඉදිරියටත් පවත්වා ගෙන යනු ලැබිය හැකි ය.

(5) ලියාපදිංචි කළ සමිතියක අතුරු ව්‍යවස්ථා සංශෝධනයක් රෙජිස්ට්‍රාර් විසින් ලියාපදිංචි කරනු ලබන අවස්ථාවක, තමා විසින් සහතික කරන ලද ඒ සංශෝධනයේ පිටපතක් ඔහු විසින් සමිතිය වෙත නිකුත් කළ යුතු ය. ඒ සංශෝධනය යථා පරිදි ලියාපදිංචි කර ඇති බවට ඒ සංශෝධනය සහතික කරනු ලැබූ පිටපත තීරණාත්මක සාක්ෂිය විය යුතු ය.

(6) මේ වගන්තියෙහි "සංශෝධනය" යන්නට, අලුත් අතුරු ව්‍යවස්ථාවක් සෑදීම හා අතුරු ව්‍යවස්ථාවක් වෙනස් කිරීම හෝ පරිච්ඡින්න කිරීම ඇතුළත් වේ.

ලියාපදිංචි කළ සමිතිවල වත්කම් හා බැරකම් ඒකාබද්ධ කිරීම, බෙදීම හා පැවරීම.

9. (1) ලියාපදිංචි කළ සමිතියක් විසින්, කලින් ලබාගත් රෙජිස්ට්‍රාර්ගේ අනුමතිය ඇති ව හා ඒ සමිතියේ මහා සභා රැස්වීම කට පැමිණ ඡන්දය දෙන සාමාජිකයන්ගෙන් හෝ නියෝජිතයන් ගෙන් තුනෙන් දෙකකට වැඩි සංඛ්‍යාවකගේ ඡන්දයෙන් සම්මත කර ගනු ලබන යෝජනාවකින්—

(අ) සමිතියේ වත්කම් හා බැරකම් සම්පූර්ණයෙන් ම හෝ ඉන් යම් කොටසක් යම් ලියාපදිංචි කරනු ලැබූ අන් කිසි සමිති යකට පැවරීම ; හෝ

(ආ) සමිතිය සමිති දෙකක් හෝ ඊට වැඩි ගණනක් වශයෙන් බෙදා වෙන් කර ගැනීම

කළ හැකි ය.

(2) යම් ලියාපදිංචි කළ සමිති දෙකක් හෝ ඊට වැඩි ගණනක් විසින්, කලින් ලබා ගත් රෙජිස්ට්‍රාර්ගේ අනුමතිය ඇති ව හා ඒ එක් එක් සමිතියේ මහා සභා රැස්වීමකට පැමිණ ඡන්දය දෙන සාමාජිකයන්ගෙන් හෝ නියෝජිතයන්ගෙන් තුනෙන් දෙකක වැඩි සංඛ්‍යාවකගේ ඡන්දයෙන් සම්මත කර ගනු ලබන යෝජනාව කින් ඒකාබද්ධ වී අලුත් සමිතියක් පිහිටුවා ගත හැකි ය.

(3) ලියාපදිංචි කළ සමිතියක් විසින් (1) වන උපවගන්තිය හෝ (2) වන උපවගන්තිය යටතේ සම්මත කර ගනු ලබන යෝජනාවක අවස්ථාවෝචිත පරිදි පැවරීම, බෙදා වෙන් කර ගැනීම හෝ ඒකාබද්ධ කිරීම පිළිබඳ සියලු විස්තර අඩංගු විය යුතු ය.

(4) ලියාපදිංචි කළ සමිතියක් විසින් එවැනි යම් යෝජනාවක් සම්මත කර ගනු ලැබූ අවස්ථාවක, ඒ සමිතිය විසින් සමිතියේ සියලු සාමාජිකයන් හා ණයහිමියන් වෙත ලිඛිත දැන්වීමක් කළ යුතු අතර, පටහැනි අතුරු ව්‍යවස්ථා හෝ ගිවිසුමක් ඇත ද එය නො තකා යම් සාමාජිකයකු හෝ ණයහිමියකු වෙත ඒ දැන්වීම භාරදීමේ දිනයෙන් පසු එක් මාසයක කාලය තුළ අවස්ථාවෝචිත පරිදි තම කොටස්, තැන්පතු හෝ ණය මුදල් ඉල්ලා අස්කර ගැනීමට තෝරා ගැනීමේ බලය ඒ සාමාජිකයාට හෝ ණයහිමියාට තිබිය යුතු ය.

(5) (4) වන උපවගන්තියෙහි නිශ්චිත ව සඳහන් කාලසීමාව ඇතුළත තම තෝරා ගැනීමේ බලය ක්‍රියාවෙහි නො යොදවන යම් සාමාජිකයකු හෝ ණයහිමියකු විසින් යෝජනාවෙහි අඩංගු කරුණු වලට කැමැත්ත දක්වනු ලැබූ ලෙස සැලකිය යුතු ය.

(6) ලියාපදිංචි කළ සමිතියක් විසින් මේ වගන්තිය යටතේ සම්මත කරගත් යෝජනාවකට යම් වත්කම් හා බැරකම් පැවරීමක් ඇතුළත් වන අවස්ථාවක, තත් කාලයෙහි බලපවත්නා යම් නීතියක පටහැනි ව කුමක් සඳහන්ව ඇත ද එය නො තකා ඒ සම්මත කරගත් යෝජනාව තව දුරටත් තහවුරු කිරීමක් නො මැතිව පැවරීම් ලාභීන් වෙත ඒ වත්කම් හා බැරකම් සතු කිරීමේ ප්‍රමාණවත් පැවරීමක් ලෙස සලකනු ලැබිය යුතු ය.

ඇතැම් අවස්ථාවල දී ලියාපදිංචි කළ සමිතිවල ලියාපදිංචි කිරීමේ සහතික අවලංගු කිරීම.

10. (1) ලියාපදිංචි කළ සමිතියක වත්කම් හා බැරකම් සියල්ලම වෙනත් ලියාපදිංචි කළ සමිතියකට 9 වන වගන්තියේ විධිවිධාන අනු ව පවරනු ලැබූ අවස්ථාවක, පළමුව සඳහන් වූ සමිතියේ ලියාපදිංචි කිරීම අවලංගු විය යුතු අතර ඒ සමිතිය විසුරුවා හරිනු ලැබ ඇති ලෙස සලකනු ලැබිය යුතුවාක් මෙන් ම සංස්ථාවක් වශයෙන් පැවතිම ද අවසන් විය යුතු ය.

(2) ලියාපදිංචි කළ සමිති දෙකක් හෝ ඊට වැඩි ගණනක් 9 වන වගන්තියේ විධිවිධාන අනු ව අලුත් සමිතියක් වශයෙන් ඒකාබද්ධ කරනු ලැබූ අවස්ථාවක ඒකාබද්ධ කරනු ලැබූ ඒ එක් එක් සමිතියේ ලියාපදිංචි කිරීම අලුත් සමිතිය ලියාපදිංචි කරනු ලැබූ දිනයෙහි අවලංගු විය යුතු අතර ඒ එක් එක් සමිතිය විසුරුවා හරිනු ලැබ ඇති ලෙස සලකනු ලැබිය යුතුවාක් මෙන් ම සංස්ථාවක් වශයෙන් පැවතිම ද අවසන් විය යුතු ය.

(3) ලියාපදිංචි කළ සමිතියක් 9 වන වගන්තියේ විධිවිධාන අනුව සමිති දෙකකට හෝ වැඩි ගණනකට වෙන් ව බෙදී යන අවස්ථාවක ඒ සමිතියේ ලියාපදිංචි කිරීම අලුත් සමිති ලියාපදිංචි කිරීමෙන් පසු අවලංගු විය යුතු අතර ඒ සමිතිය විසුරුවා හරිනු ලැබ ඇති ලෙස සලකනු ලැබිය යුතුවාක් මෙන් ම සංස්ථාවක් වශයෙන් පැවතිම ද අවසන් විය යුතු ය.

II වන පරිච්ඡේදය

ලියාපදිංචි කරනු ලැබූ සමිතිවල සාමාජිකයන් සහ ඔවුන්ගේ අයිතිවාසිකම් හා වගකීම්

අයවිය යුතු ගෙවීම් කරනු ලබන තෙක් සාමාජිකයන් විසින් අයිතිවාසිකම් පාවිච්චි නො කළ යුතු බව.

11. (1) සාමාජිකත්වය සම්බන්ධයෙන් රීතිවලින් හෝ අතුරු ව්‍යවස්ථාවලින් නියම කරනු ලැබිය හැකි යම් ගෙවීමක් තමා විසින් කරනු ලැබ ඇත් නම් මිස හෝ කරනු ලබන තෙක් නැත හොත් සමිතියෙහි එසේ නියම කරනු ලැබිය හැකි යම් සම්බන්ධතාවක් අත් කර ගනු ලැබ ඇත් නම් මිස හෝ අත් කරගනු ලබන තෙක් ලියාපදිංචි කළ සමිතියක කිසිම සාමාජිකයකු විසින් සාමාජිකයකුගේ අයිතිවාසිකම් පාවිච්චි නො කළ යුතු ය.

(2) සමිතිය වෙත (1) වන උපවගන්තියෙහි සඳහන් යම් ගෙවීමක් කරනු ලැබ නැති හෝ ඒ සමිතියෙහි ඒ උපවගන්තියෙහි සඳහන් යම් සම්බන්ධතාවක් අත්කර ගෙන නැති අවස්ථාවක ඒ සාමාජිකයාගෙන් (1) වන උපවගන්තියේ සඳහන් ඒ ගෙවීම හෝ ඒ සම්බන්ධතාව සම්බන්ධයෙන් අයවිය යුතු මුදලක් 1961 අංක 33 දරන කෘෂිකාර්මික නිෂ්පාදන (සහතික මිළ හා පැහීම හා කෙටීම පාලනය කිරීමේ) පනත යටතේ යම් උපලේඛනගත කෘෂිකාර්මික නිෂ්පාදනයක් මිළට ගැනීම සම්බන්ධයෙන් ඒ සාමාජිකයාට සමිතියෙන් ගෙවිය යුතු යම් මුදලකින් සමිතිය විසින් අඩු කර ගැනීම නීත්‍යානුකූල විය යුතු ය.

12. (1) ලියාපදිංචි කළ සමිතියක් විසින් කවර පුද්ගලයකු වුව ද ආශ්‍රිත සාමාජිකයකු වශයෙන් ඇතුළත් කර ගත හැකි ය. ආශ්‍රිත සාමාජිකයෝ.

(2) ආශ්‍රිත සාමාජිකයකුට සමිතියේ වත්කම්වල හෝ ලාභවල කවර ආකාරයේ වූ හෝ කොටසකට, හෝ සමිතියේ කටයුතු කර ගෙන යාමෙහි ලා යම් ඡන්ද බලයකට හිමිකම් නො ලැබිය යුතු ය.

(3) මේ වගන්තියෙහි විධිවිධාන සලස්වා ඇති පරිදි හැර ආශ්‍රිත සාමාජිකයකුට සමිතියේ අතුරු ව්‍යවස්ථාවලින් නිශ්චිතව සඳහන් කරනු ලැබිය හැකි, සාමාජිකයකුගේ වරප්‍රසාද හා අයිතිවාසිකම් තිබිය යුතු අතර සාමාජිකයකුගේ යම් වගකීම්වලට ඔහු යටත් විය යුතු ය.

13. යම් ලියාපදිංචි කළ සමිතියක සාමාජිකයකු වශයෙන් යථා පරිදි ඇතුළත් කර ගනු ලැබූ යම් තැනැත්තකුගේ බාල වයස හෝ ඔහු නිසි වයසට නො පැමිණීම මේ පනත යටතේ හෝ මේ පනත යටතේ සාදන ලද රීති යටතේ ඔහු විසින් ලියා අත්සන් කරනු ලැබීම අවශ්‍ය නීත්‍යානුකූල ලේඛනයක් ලියා අත්සන් කිරීමට හෝ දෙනු ලැබීම අවශ්‍ය නිදහස් කිරීමක් දීමට ඔහුට බාධාවක් නො විය යුතු ය; තව ද එවැනි යම් තැනැත්තකු විසින් සමිතියක් සමග ඇති කර ගනු ලැබූ යම් ගිවිසුමක් අවලංගු කිරීම සඳහා හෝ මග හරිනු පිණිස ඒ කරුණ හේතුවක් නො විය යුතු ය. එමෙන් ම එවැනි යම් තැනැත්තකු විසින් ප්‍රධාන පාර්ශ්වකරු හෝ ඇපකරු වශයෙන් සමිතියක් සමග ඇතිකර ගත් එවැනි යම් ගිවිසුමක්, ඔහුගේ බාල වයස හෝ නිසි වයසට නො පැමිණීම නො තකා ඒ තැනැත්තා විසින් හෝ ඒ තැනැත්තාට විරුද්ධව නීතිය අනු ව ක්‍රියාත්මක කළ හැකි විය යුතු ය. බාල වයස් කරුවන් වන සාමාජිකයන් විසින් සමිති සමග ඇති කර ගනු ලබන ගිවිසුම්.

14. ලියාපදිංචි කළ සමිතියක යම් නිලධරයකු පත් කිරීමෙහි ලා වූ යම් දෝෂයක් හෝ ඔහු තෝරා පත් කර ගැනීම සඳහා වූ යම් නුසුදුසු කමක් තදනන්තරව සොයා ගැනීම, ඒ සමිතිය වෙනුවෙන් ඒ නිලධරයා විසින් ඇතිකර ගනු ලැබූ යම් ගිවිසුමක් අවලංගු කිරීම හෝ මග හැරවීම සඳහා හේතුවක් නො විය යුතු ය. සමිතිවල නිලධරයන් විසින් ඇතිකර ගනු ලබන ගිවිසුම්.

සාමාජිකයන්ගේ ඡන්ද.

15. යම් මූලික සමිතියක සාමාජිකයකුට සමිතියේ කටයුතු පවත්වා ගෙන යාමෙහි ලා එක් ඡන්දයකට වැඩියෙන් නො තිබිය යුතු ය:

එසේ වුව ද ඡන්ද සම සමව බෙදුනහොත් සභාපතිට තීරක ඡන්දයක් තිබිය යුතු ය.

ඡන්ද පාවිච්චි කිරීමේ ආකාරය.

16. (1) යම් මූලික සමිතියක සාමාජිකයකු විසින් ඒ සමිතියේ යම් රැස්වීමක දී පෞද්ගලිකව ම හැර තම ඡන්දය පාවිච්චි නො කළ යුතු ය:

එසේ වුව ද නියෝජිතයන් මාර්ගයෙන් ඡන්දය දීමට සමිතියේ අතුරු ව්‍යවස්ථා යටතේ විධිවිධාන සලස්වා ඇති අවස්ථාවක සමිතියේ යම් රැස්වීමක දී එසේ ඡන්දය දීමට ඉඩ දිය හැකි ය.

(2) වෙන යම් ලියාපදිංචි කළ සමිතියක සාමාජිකයකු වන ලියාපදිංචි කළ සමිතියක් විසින් ඒ වෙන යම් ලියාපදිංචි කළ සමිතියේ කටයුතු පවත්වාගෙන යාමෙහි ලා ඡන්දය දීමේ කාර්යය සඳහා ස්වකීය සාමාජිකයන්ගෙන් කෙනකු පත් කළ හැකි ය.

කොටස් හෝ සම්බන්ධතා පැවරීම පිළිබඳ සීමා.

17. (1) ලියාපදිංචි කළ සමිතියක සාමාජිකයකුගේ හෝ සිටිය සාමාජිකයකුගේ හෝ මියගිය සාමාජිකයකුගේ හෝ ප්‍රාග් ධනයෙහි කොටස් හෝ වෙනත් සම්බන්ධතා පැවරීම, සතුව සිටිය හැකි වැඩිම ප්‍රමාණය සම්බන්ධයෙන් මේ පනතින් හෝ රීතිවලින් නියම කරනු ලැබිය හැකි කොන්දේසිවලට යටත් ව විය යුතු ය.

(2) සීමා රහිත වගකීම්වලින් යුත් ලියාපදිංචි කළ සමිතියක් සම්බන්ධයෙන් වූ විට, කිසි ම සාමාජිකයකු විසින්,—

(අ) තමා විසින් යම් කොටසක් හෝ සම්බන්ධතාවක් එක් අවුරුද්දකට නො අඩු කාලයක් දරන ලද්දේ නම්; සහ

(ආ) සමිතිය වෙත හෝ සමිතියේ සාමාජිකයකු වෙත, හෝ සාමාජිකත්වය සඳහා වූ ඉල්ලුම් පත්‍රය කාරක සභාව විසින් පිළිගනු ලැබ සිටින තැනැත්තකු වෙත පැවරීම කරනු ලබන්නේ නම්

මිස තමා විසින් දරනු ලබන සමිතියේ ප්‍රාග් ධනයේ යම් කොටසක් හෝ සම්බන්ධතාවක් හෝ එහි යම් කොටසක් නො පැවරිය යුතු ය.

III වන පරිච්ඡේදය
ලියාපදිංචි කළ සමිතිවල යුතුකම්

සමිතියේ ලිපිනය.

18. දැන්වීම් හා ලිපි යවනු ලැබිය හැකි, රීති අනුව ලියාපදිංචි කරනු ලැබූ ලිපිනයක් සෑම ලියාපදිංචි කළ සමිතියකට ම තිබිය යුතු අතර, ඒ ලිපිනය සම්බන්ධයෙන් යම් වෙනසක් ඇතිවීමෙන් පසු දින හතක් ඇතුළත ඒ වෙනස රෙජිස්ට්‍රාර් වෙත දැන්විය යුතු ය.

පනත, රීති, අතුරු ව්‍යවස්ථා යනාදියෙහි පිටපතක් පරීක්ෂා කර බැලීමට විවෘතව තිබිය යුතු බව.

19. ලියාපදිංචි කළ සෑම සමිතියක් ම විසින්, මේ පනතේ සහ රීතිවල හා සමිතියේ අතුරු ව්‍යවස්ථාවල පිටපතක් ද සමිතියේ සාමාජිකයන්ගේ නාම ලේඛනයක් ද ගාස්තු ගෙවීමක් නොමැතිව සියලු යුක්තිසහගත වේලාවලදී පරීක්ෂා කර බැලීම සඳහා සමිතියේ ලියාපදිංචි කරන ලද ලිපිනය දරන ස්ථානයෙහි තැබිය යුතුය.

IV වන පරිච්ඡේදය

ලියාපදිංචි කළ සමිති සතු වරප්‍රසාද

සමිති සංස්ථා විය යුතු බව.

20. සමිතියක් ලියාපදිංචි කිරීම හේතුකොට ගෙන, එය ලියාපදිංචි කරනු ලැබූ නාමය යටතේ, අවිච්ඡින්න පරම්පරාවක් හා පොදු මුද්‍රාවක් ඇති හා දේපළ සතුව සිටීමේ ද ගිවිසුම්වලට ඇතුළත් වීමේ ද, නඩු හා වෙනත් නීතිකෘත්‍ය පැවරීමේ හා ඒවා සම්බන්ධයෙන් නිදහසට කරුණු කීමේ ද සමිතිය පිහිටුවීමේ කාර්යය සඳහා අවශ්‍ය සියලු දේවල් කිරීමේ ද බලය සහිත සංස්ථාවක් විය යුතු ය.

සමිතියට හෝ සමිතිය මාර්ගයෙන් ද්‍රව්‍ය විකිණීම.

21. (1) කෘෂිකාර්මික හෝ සත්ව පාලනමය ද්‍රව්‍ය හෝ යම් කර්මාන්තයක නිෂ්පාදන වන යම් භාණ්ඩයක් විකිණීම එක් පරමාර්ථයක් වශයෙන් ඇති ලියාපදිංචි කළ සමිතියක් විසින්—

(අ) එවැනි යම් දෙයක් නිෂ්පාදනය කරන සමිතියේ සෑම සාමාජිකයකු ම විසින් ඒ ද්‍රව්‍යය සම්පූර්ණයෙන් හෝ එහි යම් නිශ්චිත කොටසක්, සමානුපාතයක් හෝ වර්ගයක් සමිතියට හෝ සමිතිය මාර්ගයෙන් විකිණිය යුතු බවට ; හා

(ආ) අතුරු ව්‍යවස්ථා හෝ ගිවිසුම් කඩකිරීමේ වරදට වරදකරු ලෙස රීතිවලින් නියම කළ හැකි ආකාරයකින් ඔප්පු කරනු ලැබූ හෝ තීන්දු කරනු ලැබූ සාමාජිකයකු විසින්, රීතිවලින් හෝ සමිතියේ අතුරු ව්‍යවස්ථාවලින් නියම කරනු ලැබිය හැකි යම් ආකාරයකින් නිශ්චය කරනු ලබන හෝ තක්සේරු කරනු ලබන මුදලක්, ප්‍රමාණ කළ අලාභය වශයෙන් සමිතියට ගෙවිය යුතු බවට

සමිතියේ අතුරු ව්‍යවස්ථාවල විධිවිධාන සැලැස්වීම හෝ එහි සාමාජිකයන් සමග ගිවිසුමකට ඇතුළුවීම කළ හැකි ය.

(2) ලියාපදිංචි කළ සමිතියක් විසින් (1) වන උපවගන්තිය යටතේ ඇති කරගත් ගිවිසුමකින් ඒ ගිවිසුම අදාළ වන, නිෂ්පාදිත හෝ නිෂ්පාදනය කරනු ලැබීමට ආසන්න සියලු ද්‍රව්‍යයන් කෙරෙහි සමිතියේ වාසියට පළමු බැඳීමක් ඇති විය යුතු ය.

(3) (1) වන උපවගන්තිය යටතේ වූ ගිවිසුමකින් උද්ගත වන යම් නීති කෘත්‍යයක දී ඒ ගිවිසුම ව්‍යාපාර තහනමක් වශයෙන් වූ ගිවිසුමක් යන්න නිදහසට කරුණක් නො විය යුතු ය.

(4) ලියාපදිංචි කළ සමිතියක සාමාජිකයකු ඒ සමිතියේ සාමාජික යකු වීමට පෙර තම ද්‍රව්‍ය වෙත යම් තැනැත්තකුට භාර දීමට ගිවිස ගෙන සිටීමේ හේතුව කරණකොටගෙන ඒ ද්‍රව්‍ය ඒ ලියාපදිංචි කළ සමිතියට භාරදීමට ඔහු අපොහොසත් වූයේ නම් ඒ නිෂ්පාදන ඒ සමිතියට භාරදීමට තමාට නියම කෙරෙන ඒ සමිතියේ යම් අතුරු ව්‍යවස්ථාවක් ඒ සාමාජිකයා විසින් කඩ කරනු ලැබූ ලෙස නො සැලකිය යුතු ය.

(5) ලියාපදිංචි කළ සමිතියක සාමාජිකත්වය සඳහා ඉල්ලුම් කරන සෑම තැනැත්තකු ම විසින්, යම් ද්‍රව්‍යයක් වෙත යම් තැනැත්තකුට භාරදීම සඳහා තමා ඇති කරගත් සියලු ගිවිසුම් පිළිබඳ විස්තර තම ඉල්ලුම් පත්‍රයෙහි එළිදරව් කරන ලෙස නියම කරනු ලැබුවහොත් එසේ කළ යුතු ය.

ඇතැම් අවස්ථාවලදී ලියාපදිංචි කළ සමිතියක් මාර්ගයෙන් නිෂ්පාදන අනිවාර්යයෙන් විකිණීම.

22. (1) ලියාපදිංචි කළ යම් සමිතියක් සම්බන්ධයෙන් වූ විට ඒ සමිතියේ සාමාජිකයන් හෝ එහි යම් කොටසක් ශ්‍රී ලංකාවෙහි හෝ ශ්‍රී ලංකාවේ යම් පළාතක, දිස්ත්‍රික්කයක හෝ ප්‍රදේශයක යම් භාණ්ඩ යක් නිපදවන්නන් බවට අමාත්‍යවරයා සෑහීමට පත් වන අවස්ථා වක අමාත්‍යවරයා විසින් තමාගේ අභිමතය පරිදි ආඥාවක මාර්ග යෙන් අවස්ථාවෝචිත පරිදි ශ්‍රී ලංකාවෙහි හෝ ශ්‍රී ලංකාවේ යම් පළාතක, දිස්ත්‍රික්කයක හෝ ප්‍රදේශයක, ඒ භාණ්ඩය පිළිබඳ එක් එක් නිපදවන්නාට ඒ නිපදවන්නා ඒ සමිතියේ සාමාජික යකු වුව ද නො වුව ද ඒ නිපදවන්නා විසින් නිෂ්පාදනය කරනු ලබන ඒ භාණ්ඩයෙහි සම්පූර්ණ ප්‍රමාණයෙන් ඔහුගේ ම ප්‍රයෝජන යට හෝ පාරිභෝජනයට අවශ්‍ය නො වන කොටස ඒ සමිතියට හෝ සමිතිය මාර්ගයෙන් විකුණන ලෙස විධාන කළ හැකි ය.

(2) අමාත්‍යවරයා විසින් (1) වන උපවගන්තිය යටතේ කරනු ලැබූ සෑම ආඥාවක් ම ගැසට් පත්‍රයෙහි පළ කරනු ලැබිය යුතු අතර ඒ ආඥාවෙහි ඒ භාණ්ඩය, ආඥාව ක්‍රියාත්මක විය යුතු ප්‍රදේශය හා ඒ භාණ්ඩය නිපදවන්නාට ගෙවිය යුත්තේ කවර පදනමක් මත ද යන වග නිශ්චිත ව සඳහන් කළ යුතු ය.

(3) සෑම ආඥාවක් ම, එය ගැසට් පත්‍රයෙහි පළ කරනු ලබන දින ක්‍රියාත්මක විය යුතු අතර (5) වන උපවගන්තියේ විධිවිධානවලට යටත් ව එය පරිච්ඡින්න කරනු ලබන තෙක් අඛණ්ඩ ව ක්‍රියාත්මක විය යුතු ය.

(4) සෑම ආඥාවක් ම ක්‍රියාත්මක වීමෙන් පසු හැකි ඉක්මණින් අනුමතිය සඳහා ජාතික රාජ්‍ය සභාව වෙත ඉදිරිපත් කළ යුතු ය.

(5) ජාතික රාජ්‍ය සභාව විසින් අනුමත කිරීම ප්‍රතික්ෂේප කරනු ලබන සෑම ආඥාවක් ම පරිච්ඡින්න කරනු ලැබූ ලෙස සලකනු ලැබිය යුතු අතර එය යටතේ කලින් කරන ලද හෝ කරනු ලැබීමට ඉඩ දෙන ලද කිසිවක වලංගු භාවයට හානිකර නො විය යුතු ය. ආඥා වක් පරිච්ඡින්න කරනු ලැබූ ලෙස සැලකෙන දිනය ඒ ආඥාව අනුමත කිරීම ජාතික රාජ්‍ය සභාව විසින් ප්‍රතික්ෂේප කරනු ලබන දිනය විය යුතු අතර ඒ දිනය ගැසට් පත්‍රයෙහි නිවේදනය කරනු ලැබිය යුතු ය.

(6) (අ) අමාත්‍යවරයා විසින් ගැසට් පත්‍රයෙහි පළ කරනු ලබන ආඥාවකින් (ඒ ආඥාව මෙහි මින් මතු "සංශෝධනය කිරීමේ ආඥාව" යනුවෙන් සඳහන් කරනු ලැබේ.) (1) වන උපවගන්තිය යටතේ කලින් කරන ලද යම් ආඥාවක් ඕනෑ ම අවස්ථාවක වෙනස් කළ හැකි ය. සෑම සංශෝධනය කිරීමේ ආඥාවක් ම, එය ගැසට් පත්‍රයෙහි පළ කරනු ලබන දින ක්‍රියාත්මක විය යුතු ය.

(ආ) සංශෝධනය කිරීමේ ආඥාවකින් වෙනස් කරනු ලබන (1) වන උපවගන්තිය යටතේ කරන ලද ආඥාවක් එසේ වෙනස් නො කරන ලද්දේ නම් ක්‍රියාත්මක විය හැකි ව තුබූ කාලපරිච්ඡේදය තුළ එසේ වෙනස් කරනු ලැබූ පරිදි අඛණ්ඩව ක්‍රියාත්මක විය යුතු අතර ඊට වැඩි කාලයක් එය ක්‍රියාත්මක නො විය යුතු ය.

(ඇ) සෑම සංශෝධනය කිරීමේ ආඥාවක් ම අනුමතිය සඳහා ජාතික රාජ්‍ය සභාව වෙත ඉදිරිපත් කළ යුතු ය :

එසේ වුව ද (1) වන උපවගන්තිය යටතේ කරන ලද ආඥාවක් (4) වන උපවගන්තිය යටතේ ජාතික රාජ්‍ය සභාව විසින් අනුමත කරනු ලැබීමට පෙර සංශෝධනය කිරීමේ ආඥාවකින් හෝ ආඥා වැඩි ගණනකින් වෙනස් කරනු ලැබූ අවස්ථාවක, ඒ ආඥාව ඒ උපවගන්තිය යටතේ අනුමතිය සඳහා ජාතික රාජ්‍ය සභාව වෙත ඉදිරිපත් කළ විට ඒ සංශෝධනය කිරීමේ ආඥාවෙන් හෝ ආඥාවලින් ඇති කරන ලද සියලු වෙනස් කිරීම් එහි අන්තර්ගත කරනු ලැබිය යුතු අතර එවැනි යම් අවස්ථාවක දී එවැනි සංශෝධනය කිරීමේ ආඥාවක් වෙන් වෙන් වශයෙන් ජාතික රාජ්‍ය සභාව වෙත ඉදිරිපත් කිරීම අවශ්‍ය නො විය යුතු ය.

(ඈ) අනුමතිය සඳහා ජාතික රාජ්‍ය සභාව ඉදිරියට ගෙන එනු ලැබූ යම් සංශෝධනය කිරීමේ ආඥාවක් ජාතික රාජ්‍ය සභාව විසින් අනුමත කිරීම ප්‍රතික්ෂේප කිරීම ඒ සංශෝධනය කිරීමේ ආඥාව පරිච්ඡින්න කරනු ලැබීමක් ලෙස සැලකිය යුතු අතර (1) වන උපවගන්තිය යටතේ කරනු ලැබූ ආඥාව ඒ පරිච්ඡින්න කිරීමේ දිනයේ සිට ඒ සංශෝධනය කිරීමේ ආඥාව කරනු නො ලැබූවාක් මෙන් අඛණ්ඩ ව ක්‍රියාත්මක විය යුතු ය.

(ඉ) (1) වන උපවගන්තිය යටතේ කලින් කරන ලද යම් ආඥාවක් අමාත්‍යවරයා විසින් යම් විටෙක පරිච්ඡින්න කළ හැකි ය. එවැනි යම් ආඥාවක් පරිච්ඡින්න කිරීමේ නිවේදනය ගැසට් පත්‍රයෙහි පළ කළ යුතු අතර ඒ ආඥාව ඒ පළ කිරීමේ දින සිට පරිච්ඡින්න කරන ලද ලෙස සලකනු ලැබිය යුතු ය.

(7) සෑම ආඥාවක්ම ජාතික රාජ්‍ය සභාව විසින් අනුමත කරනු ලැබූ විට එය මෙහි ලා පනවනු ලැබූවාක් මෙන් වලංගු හා බල සහිත විය යුතු ය.

(8) මේ වගන්තිය යටතේ ගැසට් පත්‍රයෙහි පළ කිරීමට නියමිත සෑම නිවේදනයක් ම අමාත්‍යවරයාගේ අත්සන යටතේ පළ කළ යුතු ය.

(9) මේ වගන්තිය යටතේ කරන ලද යම් ආඥාවක විධිවිධාන අන් කිසි ලිඛිත නීතියක විධිවිධාන සමග නොගැළපීම හෝ ගැටීම නො තකා ඒ ආඥාව බල පවත්නා කාලපරිච්ඡේදය තුළ ඒ අන් ලිඛිත නීතිය අභිභවා ඒ විධිවිධාන බල පැවැත්විය යුතු ය.

(10) තමා සාමාජිකයකු නොවන ලියාපදිංචි කළ සමිතියකට හෝ සමිතියක් මාර්ගයෙන් යම් භාණ්ඩයක් විකුණන ලෙස (1) වන උපවගන්තිය යටතේ ආඥාවකින් විධාන කරනු ලැබූ සෑම නිපදවන්නකු ම, ඒ විධානය අනුව වූ එවැනි යම් විකිණීමක් සම්බන්ධයෙන් හා ඒ විකිණීමෙන් උද්ගත වන යම් කරුණක් හෝ ගණුදෙනුවක් සම්බන්ධයෙන් ඔහු ඒ සමිතියේ සාමාජිකයකු ව සිටියේ නම් යටත් විය හැකිව තුබූ කොන්දේසි හා බැඳීම්වලට ම යටත් විය යුතු ය.

(11) (1) වන උපවගන්තිය යටතේ ආඥාවක් කරන ලද්දේ යම් නිපදවන්නකු සම්බන්ධයෙන් ද ඒ නිපදවන්නා වූ ද ලියාපදිංචි කරනු ලැබූ සමිතියේ සාමාජිකයකු නො වන්නා වූ ද යම් නිපදවන්නකු විසින් ඒ සමිතියේ සාමාජිකයකු ලෙස ඇතුළත්වීම සඳහා ඉල්ලුම් කරනු ලබන අවස්ථාවක සමිතිය විසින්,—

(අ) ඔහු එසේ කැමති වන්නේ නම්, ඔහුගේ ගිණුමට සමිතියට ලැබුණු හෝ සමිතිය විසින් දරනු ලබන යම් අරමුදල්වලින් සාමාජිකත්වය සඳහා වූ දායක මුදල සම්පූර්ණයෙන්ම හෝ ඉන් යම් කොටසක් කපා ගත යුතු ය ; තව ද

(ආ) ඉහත කී පරිදි යම් කපා ගැනීමකට යටත්ව ඒ දායක මුදල සම්පූර්ණයෙන්ම ගෙවීමෙන් පසු ඔහු සාමාජිකයකු වශයෙන් ඇතුළත් කළ යුතු ය.

ගිවිසුම් කඩ කිරීමට අනුයන් පොළඹවන තැනැත්තෝ.

23. (1) වෙන යම් තැනැත්තකු විසින් නිෂ්පාදනය කරන ලද යම් භාණ්ඩයක් ලියාපදිංචි කළ සමිතියකට හෝ ඒ සමිතිය මාර්ගයෙන් විකිණීමට ඒ වෙනත් තැනැත්තා 21 වන වගන්තිය යටතේ ගිවිසගෙන සිටින හෝ 22 වන වගන්තිය යටතේ වූ ආඥාවකින් බැඳී සිටින බව දැන සිටිය දී හෝ ඒ පිළිබඳව දැන්වීමක් ලැබ ඇති ව සිටිය දී අවස්ථාවෝචිත පරිදි ඒ ගිවිසුම කඩ කරමින් හෝ ඒ ආඥාවට පටහැනිව ඒ භාණ්ඩය විකිණීමට හෝ භාරදීමට ඒ වෙනත් තැනැත්තා පොළඹවන හෝ කැමතිකරවා ගන්නා යම් තැනැත්තකු වරදකට වරදකරු විය යුතු අතර මහෙස්ත්‍රාත්වරයකු ඉදිරියෙහි පැවැත්වෙන ලඝු නඩු විභාගයකින් පසු වරදකරු කරනු ලැබූ විට රුපියල් එක් දහසකට නො වැඩි දඩයකට යටත් විය යුතු ය.

(2) (1) වන උපවගන්තිය යටතේ වරදකට වරදකරු කරනු ලැබූ තැනැත්තා සංස්ථාවක් වන අවස්ථාවක, ඒ වරද කරන විට ඒ සංස්ථාවේ අධ්‍යක්ෂවරයකු හෝ නිලධරයකු ව සිටි සෑම තැනැත්තකුම, ඒ වරද සිදුකරන ලද්දේ තමා නොදැනුවත්ව හෝ ඒ වරද සිදු කිරීම වැළැක්වීම සඳහා නිසි සියලු උද්‍යෝගයෙන් තමා ක්‍රියා කළ බව ඔහු විසින් ඔප්පු කරනු ලැබුවහොත් මිස, ඒ වරදට වරදකරු ලෙස සලකනු ලැබිය යුතු ය.

යම් සාමාජිකයකුට අයත් වගා, කෘෂි ද්‍රව්‍ය, ගවයන්, උපකරණ, අමු ද්‍රව්‍ය හා නිෂ්පාදිත භාණ්ඩ සම්බන්ධයෙන් ලියා පදිංචි කළ සමිතියක අයිතිවාසිකම්.

24. ණයකරුවකුගේ දේපළ සම්බන්ධයෙන් ජනරජයේ ප්‍රමුඛතා හිමිකමකට හා කුලී හෝ කුලී වශයෙන් අය කරගත හැකි යම් මුදලක් සම්බන්ධයෙන් ඉඩම් හිමියකුගේ කැප අයිතියට හෝ හිමිකම් කියා පෑමකට, සහ නිශ්චල දේපළ සම්බන්ධයෙන් එහි කලින් ලියාපදිංචි කරන ලද යම් බැඳීමකට යටත්ව—

(අ) යම් සාමාජිකයකු හෝ කලින් සිටි සාමාජිකයකු විසින් ලියා පදිංචි කළ සමිතියකට ගෙවිය යුතු යම් ණයක් හෝ සපුරා නොමැති ඉල්ලීමක්—

(i) ඒ සාමාජිකයා හෝ කලින් සිටි සාමාජිකයා විසින් සමිති යෙන් ගත් ණය මුදලකින් සම්පූර්ණයෙන්ම හෝ කොටසක් වැවූ වගාවක් හෝ එසේ ලබාගත් වෙනත් කෘෂි ද්‍රව්‍යයක් හෝ කෙරෙහි පළමු බැඳීමක් විය යුතු ය;

(ii) සමිතිය විසින් සාමාජිකයකුට හෝ කලින් සිටි සාමාජිකයකුට දෙන ලද මුදලින් හෝ භාණ්ඩවලින් වූ යම් ණයකින් සම්පූර්ණයෙන්ම හෝ කොටසක් ඔහුට සපයන ලද හෝ ඔහු විසින් මිළට ගනු ලැබූ යම් ගවයන්, ගවයන් සඳහා වූ ආහාර, කෘෂිකාර්මික හෝ කාර්මික උපකරණ, හෝ නිෂ්පාදනයට ගන්නා අමු ද්‍රව්‍ය හෝ කර්මාන්තශාලා, ගබඩා, ව්‍යාපාරික ස්ථාන හෝ කෙරෙහි පළමු බැඳීමක් විය යුතු ය:

එසේ වුව ද මෙහි අන්තර්ගත කිසිවක්, එවැනි යම් වගාවක් හෝ වෙනත් කෘෂිකාර්මික ද්‍රව්‍යයක්, ගවයන්, ගවයන් සඳහා ආහාර, හෝ කෘෂිකාර්මික හෝ කාර්මික උපකරණ හෝ නිෂ්පාදනයට ගන්නා අමු ද්‍රව්‍ය දැනුම් දීමක් නො මැතිව සද්භාවයෙන් මිළට ගන්නා ගැණුම්කරුවකුගේ හෝ පැවරුම් ලාභියකුගේ හිමිකම් කෙරෙහි බල නො පෑ යුතු ය; තව ද

(iii) 1961 අංක 33 දරන කෘෂිකාර්මික නිෂ්පාදන (සහතික මිළ හා පෑහීම හා කෙටීම පාලනය කිරීමේ) පනත යටතේ යම් උපලේඛනගත කෘෂිකාර්මික නිෂ්පාද නයන් මිළට ගැනිම සම්බන්ධයෙන් ඒ සාමාජික යාට සමිතියෙන් අයවිය යුතු යම් මුදලක් කෙරෙහි පළමු බැඳීමක් විය යුතු ය;

(ආ) ගෙවල් කුලිය, කොටස්, ණය මුදල්, හෝ ගැනුම් මුදල් සම්බන්ධයෙන් යම් සාමාජිකයකු හෝ කලින් සිටි සාමාජිකයකු විසින් නිවාස සංගමයකට ගෙවිය යුතු යම් සපුරා නො මැති ඉල්ලීම් හෝ නොගෙවා ඇති ගාස්තු හෝ ඒ සමිතියට ගෙවිය යුතු වෙන යම් අයිතිවාසිකම් හෝ මුදල්, සමිතියේ නිශ්චල දේපළ පිළිබඳ ඔහුගේ සම්බන්ධ තාව කෙරෙහි පළමු බැඳීමක් විය යුතු ය.

සාමාජිකයන් ගේ කොටස් හෝ සම්බන්ධතා කෙරෙහි බැඳීම හා හිලව්කිරීම.

25. සාමාජිකයකුගෙන්, කලින් සිටි සාමාජිකයකුගෙන් හෝ මිය ගිය සාමාජිකයකුගේ බූදලයෙන්—

(අ) සමිතියට අය විය යුතු යම් ණයක්,

(ආ) අන් කිසි ලියාපදිංචි කළ සමිතියකට අයවිය යුතු යම් ණයක්, හෝ

(ඇ) යම් ලියාපදිංචි කළ සමිතියක ඈවරකරුට අයවිය යුතු යම් මුදලක්

පියවීම සඳහා, ඒ සාමාජිකයාගේ, කලින් සිටි සාමාජිකයාගේ හෝ මිය ගිය සාමාජිකයාගේ ප්‍රාග් ධනයෙහි කොටස් හෝ වෙනත් සම්බන්ධතා හා තැන්පතු කෙරෙහි ද ඒ සාමාජිකයාට හෝ කලින් සිටි සාමාජිකයාට හෝ මිය ගිය සාමාජිකයාගේ බූදලයට ගෙවිය යුතු යම් ලාභාංශයක්, ප්‍රසාද මුදලක් හෝ ලාභ කෙරෙහි ද ලියාපදිංචි කළ සමිතියකට බැඳීමක් තිබිය යුතු අතර සාමාජිකයකුට හෝ කලින් සිටි සාමාජිකයකුට හෝ මිය ගිය සාමාජිකයකුගේ බූදලයට බැර කැරෙන හෝ ගෙවිය යුතු යම් මුදලක් හිලව් කිරීම හෝ එවැනි ණයක් හෝ මුදලක් ගෙවීමෙහි ලා හෝ ගෙවීම සම්බන්ධයෙන් අවස්ථාවෝචිත පරිදි ඒ අන් සමිතියට හෝ ඈවරකරුට ගෙවීම ඒ ලියාපදිංචි කළ සමිතිය විසින් කළ හැකි ය.

කොටස්, දායක මුදල් හා වෙනත් සම්බන්ධතා තහනම් කිරීමට හෝ විකිණීමට යටත් නොවන බව.

26. 25 වන වගන්තියේ විධිවිධානවලට යටත් ව, ලියාපදිංචි කළ සමිතියක ප්‍රාග් ධනයෙහි සාමාජිකයකුගේ කොටස, දායක මුදල හෝ වෙනත් සම්බන්ධතාව ඒ සාමාජිකයා විසින් ඇතිකර ගන්නා ලද යම් ණයක් හෝ වගකීමක් සම්බන්ධයෙන් අධිකරණයක යම් තීන්දු ප්‍රකාශයක් හෝ ආඥාවක් යටතේ තහනමට ගැනීමට හෝ විකිණීමට යටත් නො විය යුතු ය. එසේ බුන්වත් වීමෙහි දී පත් කරනු ලබන ඔහුගේ පැවරුම් ලාභියාට හෝ සිවිල් නඩු විධාන සංග්‍රහයේ L වන පරිච්ඡේදය යටතේ පත් කරනු ලබන භාරගන්නකුට ඒ කොටසට, දායක මුදලට හෝ වෙනත් සම්බන්ධතාවට කිසිදු හිමිකමක් හෝ ඒ සම්බන්ධයෙන් හිමිකම් කියාපෑමේ කිසිම අයිතියක් නොතිබිය යුතු ය.

සාමාජිකයකු මිය ගිය විට සම්බන්ධතා පැවරීම.

27. (1) සාමාජිකයකු මිය ගිය පසු ලියාපදිංචි කළ සමිතියක් විසින් ඒ මිය ගිය සාමාජිකයාගේ කොටස හෝ වෙනත් සම්බන්ධතා ඒ වෙනුවෙන් සාදනු ලැබූ රීති අනු ව නම් කරනු ලැබූ තැනැත්තකුට, හෝ එසේ නම් කරනු ලැබූ කිසිම තැනැත්තකු නො සිටී නම් මිය ගිය සාමාජිකයාගේ නීත්‍යානුකූල උරුමකරු හෝ නියෝජිතයා ලෙස කාරක සභාවට පෙනී යා හැකි වෙන යම් තැනැත්තකුට පැවරිය හැකි ය ; නැතහොත් රීති හෝ අතුරු ව්‍යවස්ථා අනු ව නිශ්චය කරනු ලැබූ ඒ සාමාජිකයාගේ කොටසේ හෝ වෙනත් සම්බන්ධතාවේ වටිනාකමට සමාන මුදලක් ඒ නම් කළ තැනැත්තාට, උරුමකරුට, හෝ නීත්‍යානුකූල නියෝජිතයාට ගෙවිය හැකි ය :

එසේ වුව ද,—

(අ) සීමා රහිත වගකීම්වලින් යුත් සමිතියක් සම්බන්ධයෙන් වූ විට අවස්ථාවෝචිත පරිදි ඒ නම් කරනු ලැබූ තැනැත්තා, උරුමකරු, හෝ නීත්‍යානුකූල නියෝජිතයා විසින් මිය ගිය

සාමාජිකයාගේ කොටස හෝ වෙනත් සම්බන්ධතාව සම්බන්ධයෙන් ඉහත කී පරිදි නිශ්චය කරනු ලැබූ වටිනාකම සමිතිය විසින් ගෙවන ලෙස ඉල්ලා සිටිය හැකි ය;

(ආ) සීමා සහිත වගකීම්වලින් යුත් සමිතියක් සම්බන්ධයෙන් වූ විට සමිතිය විසින්, මිය ගිය සාමාජිකයාගේ කොටස හෝ වෙනත් සම්බන්ධතා, සමිතියේ සාමාජිකත්වය සඳහා රීති හා අතුරු ව්‍යවස්ථා අනුව සුදුසුකම් ලත් අවස්ථාවෝචිත පරිදි ඒ නම් කළ තැනැත්තා, උරුමකරු හෝ නීත්‍යනුකූල නියෝජිතයා වෙත හෝ මිය ගිය තැනැත්තාගේ මරණයෙන් පසු හය මාසයක් ඇතුළත ඔහු විසින් කරනු ලබන ඉල්ලීමෙහි නිශ්චිතව සඳහන් කරනු ලැබූ එසේ සුදුසුකම් ලත් වෙන යම් තැනැත්තකු වෙත පැවරිය හැකි ය.

(2) ලියාපදිංචි කළ සමිතියක් විසින්, ඒ සමිතියෙන් මිය ගිය සාමාජිකයාට ගෙවිය යුතු වෙනත් සියලු මුදල් අවස්ථාවෝචිත පරිදි ඒ නම් කළ තැනැත්තා, උරුමකරු හෝ නීත්‍යනුකූල නියෝජිතයා වෙත ගෙවිය යුතු ය.

(3) ලියාපදිංචි කළ සමිතියක් විසින්, මේ වගන්තියේ විධිවිධාන අනුව කරන ලද සියලු පැවරීම් හා ගෙවීම්, වෙන යම් තැනැත්තකු විසින් සමිතියට ඉදිරිපත් කරනු ලබන, යම් ඉල්ලීමකට විරුද්ධව වලංගු හා බලසහිත විය යුතු ය.

බාලවයස්කරුවකු විසින් හෝ ඔහු වෙනුවෙන් කරනු ලබන තැන්පතු.

28. (1) ලියාපදිංචි කළ සමිතියක් විසින් බාලවයස්කරුවන්ගෙන් හෝ ඔවුන්ගේ අර්ථ ලාභය සඳහා තැන්පතු භාර ගත හැකි අතර ඒ තැන්පතු සම්බන්ධයෙන් ගෙවිය යුතු විය හැකි පොලිය ඒ බාලවයස්කරුවන්ට ලියාපදිංචි කළ සමිතියක් විසින් ගෙවීම නීත්‍යනුකූල විය යුතු ය. බාලවයස්කරුවකු විසින් කරන ලද යම් තැන්පත් කිරීමක් ඊට එකතු වූ පොලියත් සමඟ ඒ බාලවයස්කරුට ගෙවනු ලැබිය හැකි ය; තව ද බාලවයස්කරුවකු වෙනුවෙන් වූ යම් තැන්පත් කිරීමක් ඊට එකතු වූ පොලියත් සමඟ ඒ බාලවයස්කරුගේ ප්‍රයෝජනය සඳහා ඒ බාලවයස්කරුගේ භාරකරු වෙත ගෙවනු ලැබිය හැකි ය.

(2) මේ වගන්තිය යටතේ සමිතියක් විසින් යම් බාලවයස්කරුවකුට හෝ භාරකරුවකුට ගෙවන ලද මුදල් සඳහා ඔහුගෙන් ලබාගන්නා ලදුපත ඒ මුදල් සම්බන්ධයෙන් ඒ සමිතියේ වගකීම ඉටු කළ බවට ප්‍රමාණවත් නිදහස් කිරීමක් විය යුතු ය.

සමිතියේ ණය සම්බන්ධයෙන් හිටපු සාමාජිකයා හා මිය ගිය සාමාජිකයාගේ බූදලය බැඳී ඇති බව.

29. (1) හිටපු සාමාජිකයකු සාමාජිකයකුව සිටීම කෙළවර වූ දින පැවතියාවූ ලියාපදිංචි කළ සමිතියක ණය සම්බන්ධයෙන් ඔහුගේ බැඳීම ඒ දින සිට ගණන් බලනු ලබන අවුරුදු දෙකක කාලපරිච්ඡේදයක් තුළ අඛණ්ඩව පැවතිය යුතු ය.

(2) සාමාජිකයකු මිය ගිය දින සිට ගණන් බලනු ලබන අවුරුදු දෙකක කාලපරිච්ඡේදයක් තුළ ඔහුගේ බූදලය, ඔහු මිය ගිය දින පැවති සමිතියේ ණය සම්බන්ධයෙන් බැඳී තිබිය යුතු ය.

සාමාජිකයන්ගේ නාම ලේඛනය.

30. යම් ලියාපදිංචි කළ සමිතියක් විසින් පවත්වා ගෙන යනු ලබන සාමාජිකයන්ගේ යම් නාම ලේඛනයක් හෝ ලැයිස්තුවක් එහි සටහන් කරන ලද පහත සඳහන් විස්තරවලින් යම් විස්තරයක් පිළිබඳව බැලූ බැල්මට පිළිගත හැකි සාක්ෂිය විය යුතු ය :—

(අ) සාමාජිකයකු වශයෙන් යම් තැනැත්තකුගේ නම ඒ නාම ලේඛනයෙහි හෝ ලැයිස්තුවෙහි සටහන් කරන ලද දිනය ;

(ආ) එබඳු යම් තැනැත්තකු සාමාජිකයකුව සිටීම නතර කළ දිනය.

සමිතියේ පොත්වල සටහන් ඔප්පු කිරීම.

31. (1) ලියාපදිංචි කළ සමිතියක් ගනු දෙනු කිරීමෙහි දී විධිමත් ලෙස තබන ලද පොතක වූ යම් සටහනක පිටපතක් රීතිවලින් නියම කරනු ලැබිය හැකි යම් ආකාරයකින් සහතික කරනු ලැබුවේ නම් ඒ සටහන පැවති බවට බැලූ බැල්මට පිළිගත හැකි සාක්ෂියක් ලෙස යම් සිවිල් හෝ අපරාධ නිතිකෘත්‍යයක දී පිළිගත යුතු ය. තව ද ඒ මුල් සටහන පිළිගනු ලබන සෑම අවස්ථාවක දී ම හා පිළිගනු ලබන ප්‍රමාණයටම ඒ පිටපතෙහි සටහන් කරන ලද කරුණු, ගනු දෙනු හා ගණන් පිළිබඳ සාක්ෂි වශයෙන් පිළිගනු ලැබිය යුතු ය.

(2) ලියාපදිංචි කළ සමිතියක් පාර්ශ්වකරුවකු නො වන යම් නීති කෘත්‍යයක දී (1) වන උපවගන්තිය යටතේ ඔප්පු කළ හැකි කරුණු අඩංගු සමිතියේ පොත්වලින් යම් පොතක් ඉදිරිපත් කරන ලෙස හෝ එහි සටහන් කරන ලද යම් කරුණු, ගනුදෙනු හෝ ගණන් ඔප්පු කිරීම පිණිස සාක්ෂිකරුවකු වශයෙන් පෙනී සිටින ලෙස, අධිකරණය විසින් විශේෂ හේතු කරණකොට ගෙන එසේ කිරීමට විධානය කරතහොත් මිස, ඒ සමිතියේ කිසි ම නිලධරයකුට බල නො කළ යුතු ය.

සමිතියක් විසින් ඔඩපන වශයෙන් සුරැකුම්පත් තැන්පත් කිරීම.

32. තත් කාලයෙහි බලපවත්නා ලිඛිත නීතියක් හෝ වෙනත් නීතියක් නොතකා, ලියාපදිංචි කළ සමිතියක් විසින්,—

(අ) සාමාන්‍ය ගිණුම් තුලනයක් සඳහා ඇපය වශයෙන් ඒ සමිතිය සතු යම් සුරැකුම්පත් ඔඩපනය කළ හැකි ය ; තව ද

(ආ) සමිතිය වෙත නිකුත් කරනු ලැබූ දැන්වීමක් අවසන් වන දිනයෙහි මුදල් ගෙවීම නො කරන ලද්දේ නම් අධිකරණය වෙත නොගොස් ඒ සුරැකුම්පත්වලින් යමක් හෝ සියල්ලම විකුණා එයින් ලැබෙන මුදල් ඒ ගිණුම් තුලනයට බැර කරන ලෙස ණය හිමියාට බලය පැවරිය හැකි ය.

දේපළ අත්කර ගැනීමේ හා විකිණීමේ අයිතිය.

33. ලියාපදිංචි කළ සමිතියක් විසින් එහි පරමාර්ථවලට සම්බන්ධ යම් කාර්යයක් සඳහා ඉඩම්, ගොඩනැගිලි හෝ වෙනත් චංචල හෝ නිශ්චල දේපළ මිළට ගැනීමෙන්, තෑගි වශයෙන් හෝ වෙනත් ආකාරයකින් අත්කර ගැනීම හා බද්දට ගැනීම හෝ, විකිණීම, උකස් කිරීම, බද්දට දීම, හුවමාරු කිරීම හෝ වෙනත් ආකාරයකින් බැහැර කිරීම කළ හැකි ය :

එසේ වුව ද යම් නිශ්චල දේපළකට හෝ මේ පනත යටතේ ඒ වෙනුවෙන් සාදනු ලැබූ රීතිවල නිශ්චිතව සඳහන් කරන ලද යම් චංචල දේපළකට අදාළ මේ වගන්තියේ පෙරාතුව වූ විධිවිධානයන්හි සඳහන් යම් ගණුදෙනුවක් සම්බන්ධයෙන් වූ විට රෙජිස්ට්‍රාර්ගේ පූර්ව අනුමතිය ලියවිල්ලකින් ලබා ගත යුතු ය.

34. (1) ලියාපදිංචි කළ සමිතියක පරමාර්ථවලට සම්බන්ධ යම් කාර්යයක් සඳහා යම් ඉඩමක් හෝ ගොඩනැගිල්ලක් අවශ්‍ය වන අවස්ථාවක ඒ කාර්යය පොදු කාර්යයක් ලෙස සලකනු ලැබිය යුතු අතර ආණ්ඩුව විසින් ඒ සමිතිය සඳහා ඉඩම් අත්කර ගැනීමේ පනත යටතේ ඒ ඉඩම හෝ ගොඩනැගිල්ල අත්කරගත හැකි ය. ඉඩම් හා ගොඩනැගිලි අනිවාර්යයෙන් අත්කර ගැනීම.

(2) ලියාපදිංචි කළ සමිතියක් සඳහා ආණ්ඩුව විසින් ඉඩම් අත්කර ගැනීමේ පනත යටතේ යම් ඉඩමක් හෝ ගොඩනැගිල්ලක් අත්කර ගත යුතු අවස්ථාවක ඒ සමිතිය විසින්, ඒ ඉඩම හෝ ගොඩනැගිල්ල සම්බන්ධයෙන් ඒ පනතේ 38 වන වගන්තිය යටතේ ආඥාවක් කරනු ලැබීමට පෙර ඒ ඉඩම හෝ ගොඩනැගිල්ල සම්බන්ධයෙන් ගෙවිය යුතු වන්දිය වශයෙන් ඒ පනත යටතේ නිශ්චය කරනු ලැබූ මුදල හා අත්කර ගැනීමේ කටයුතුවල දී ආණ්ඩුව විසින් දරනු ලබන වියදම් ද ආණ්ඩුවට ගෙවිය යුතු ය:

එසේ වුව ද ඒ පනත යටතේ වන්දි මුදල නිශ්චය කිරීමට පෙර යම් හදිසි කාර්යයක් හේතුකොට ගෙන යම් ඉඩමක් හෝ ගොඩනැගිල්ලක් අත්කර ගැනීම අවශ්‍ය වන අවස්ථාවක, ඒ ඉඩම හෝ ගොඩනැගිල්ල සම්බන්ධයෙන් ගෙවිය යුතු වන්දිය වශයෙන් නිශ්චය කරනු ලැබිය හැකි යයි අත්කර ගැනීමේ නිලධරයා අදහස් කරන යම් මුදලක් ඒ ආඥාව කිරීමට පෙර ඒ සමිතිය විසින් ආණ්ඩුවට ගෙවිය යුතු අතර, ඉතුරු මුදලක් ඇතොත් ඒ ඉතුරු මුදල ඒ පනත යටතේ වන්දි මුදල නිශ්චය කරනු ලැබීමෙන් පසු ගෙවිය යුතු ය.

V වන පරිච්ඡේදය

මුද්දර ගාස්තුවෙන් හා ගාස්තුවලින් නිදහස්වීම

35. (1) ලියාපදිංචි කළ සෑම සමිතියක් ම— මුද්දර ගාස්තුවලින් හා ගාස්තුවලින් නිදහස් වීම.

(අ) ලියාපදිංචි කරනු ලැබූ සමිතියක් විසින් හෝ වෙනුවෙන් හෝ ඒ සමිතියේ වාසියට ලියා අත්සන් කරනු ලබන යම් නීත්‍යානුකූල ලේඛනයක් සම්බන්ධයෙන් හෝ 59 වන වගන්තියේ විධිවිධාන අනුව අධිකරණයකට ඉදිරිපත් කරනු ලබන යම් ලේඛනයක් සම්බන්ධයෙන් මේ උප වගන්තිය මගින් නිදහස් කිරීම නිසා නො වේ නම් අය කෙරෙන ගාස්තුව ගෙවීමට ඒ සමිතිය යටත් විය හැකි අවස්ථාවලදී ඒ නීත්‍යානුකූල ලේඛනය හෝ අන් ලේඛනය සම්බන්ධයෙන් යම් ලිඛිත නීතියක් යටතේ අය කරනු ලැබිය හැකි යම් මුද්දර ගාස්තුවකින්, හා

(ආ) ලේඛන ලියාපදිංචි කිරීමට අදාළ ව තත්කාලයෙහි බල පවත්නා නීතිය යටතේ ගෙවිය යුතු යම් ගාස්තුවලින්

නිදහස් විය යුතු ය.

(2) ලියාපදිංචි කළ සමිතියක සාමාජිකයකු විසින් ඒ ලියාපදිංචි කළ සමිතියේ වාසියට සහ ඒ සමිතියේ ව්‍යාපාර කටයුතුවලට අදාළ ව ලියා අත්සන් කරනු ලබන යම් නීත්‍යානුකූල ලේඛනයක් සම්බන්ධයෙන්, මේ උපවගන්තිය මගින් නිදහස් කිරීම නිසා නොවේ නම් අය කෙරෙන ගාස්තුව ගෙවීමට ඒ සාමාජිකයා යටත් විය හැකි අවස්ථාවල දී ඒ නීත්‍යානුකූල ලේඛනය සම්බන්ධයෙන් යම් ලිඛිත නීතියක් යටතේ අය කරනු ලැබිය හැකි යම් මුද්දර ගාස්තුවක් ගෙවීමෙන් ඒ සෑම සාමාජිකයකුම නිදහස් විය යුතු ය.

VI වන පරිච්ඡේදය

අතුරු ව්‍යවස්ථාවලට අදාළ සාමාන්‍ය විධිවිධාන

සමිතියක අතුරු ව්‍යවස්ථාවලින් සාමාජිකයන් බැඳෙන බව.

36. (1) ලියාපදිංචි කළ සමිතියක සෑම අතුරු ව්‍යවස්ථාවකින්ම, එම අතුරු ව්‍යවස්ථාව ලියාපදිංචි කරනු ලැබීමෙන් පසු, ඒ සමිතියේ එක් එක් සාමාජිකයා විසින් එම අතුරු ව්‍යවස්ථාව අත්සන් කරන ලද්දේ නම් හා ඒ අතුරු ව්‍යවස්ථාවේ විධිවිධාන පිළිපැදීමට එක් එක් සාමාජිකයා දුන් පොරොන්දුවක් එම අතුරු ව්‍යවස්ථාවට ඇතුළත් වූ යේ නම් කෙරෙන ප්‍රමාණයට ම ඒ සමිතිය ද එහි සාමාජිකයන් ද බැඳී සිටිය යුතු ය.

(2) ලියාපදිංචි කළ සමිතියක අතුරු ව්‍යවස්ථාවක අර්ථ නිරූපණය සම්බන්ධයෙන් පැන නඟින යම් ආරවුලක් තීරණය කිරීම සඳහා රෙජිස්ට්‍රාර් වෙත යොමු කළ යුතු අතර ඒ සම්බන්ධයෙන් ඔහුගේ තීරණය නීත්‍යනුකූල ව අවසානාත්මක හා තීරණාත්මක විය යුතු ය.

ව්‍යාපාර තහනම් කරන අතුරු ව්‍යවස්ථා සෑදීමේ බලය.

37. අතුරු ව්‍යවස්ථා සෑදීමට යම් රීතියකින් බලය පැවරුණු යම් කරුණක් සම්බන්ධයෙන් ලියාපදිංචි කළ සමිතියක් විසින් සාදන ලද කිසිම අතුරු ව්‍යවස්ථාවක්, එය ව්‍යාපාර තහනම් කිරීමේ හිවිසුමක්ය යන හේතුව පිට පමණක් කිසිම අධිකරණයක දී ප්‍රශ්න නො කළ යුතු ය.

සාමාජිකයන්ට දඩ නියම කිරීම සඳහා අතුරු ව්‍යවස්ථා සෑදීමේ බලය.

38. ලියාපදිංචි කළ යම් සමිතියක් විසින් සාදන ලද අතුරු ව්‍යවස්ථාවලින්, සමිතියේ අතුරු ව්‍යවස්ථා කඩ කිරීම සම්බන්ධයෙන් එහි සාමාජිකයන්ට දඩ නියම කිරීම සඳහා යම් රීතිවලට යටත් ව, විධිවිධාන සැලැස්විය හැකි ය :

එසේ වුව ද,

(අ) සමිතිය විසින් ඒ දඩය නියම කිරීමට අදහස් කරන බව හා ඊට හේතු ඔහු වෙත ලියවිල්ලකින් දැනුම් දී ඇත්නම් මිස ; හා

(ආ) රීතිවලින් නියම කරනු ලැබිය හැකි කාලයක් තුළ හා ආකාරයකින් ඒ දඩය නියම කිරීමට විරුද්ධව ප්‍රමාණවත් හේතු දැක්වීමට ඔහු අපොහොසත් වී ඇත්නම් මිස

කිසිම සාමාජිකයකුට ඒ දඩය නියම නො කළ යුතු ය.

VII වන පරිච්ඡේදය

ලියාපදිංචි කළ සමිතිවල දේපළ හා අරමුදල්

ලියාපදිංචි කළ සමිතිවලින් දෙනු ලබන ණය.

39. (1) ලියාපදිංචි කළ සමිතියක් විසින් සාමාජිකයකු නො වන කිසිම තැනැත්තකුට යම් ණය මුදලක් නො දිය යුතු ය :

එසේ වුව ද රෙජිස්ට්‍රාර්ගේ කැමැත්ත ඇති ව, ලියාපදිංචි කළ සමිතියක් විසින් ලියාපදිංචි කළ අන් සමිතියකට ණය දිය හැකි ය.

(2) රෙජිස්ට්‍රාර්ගේ අවසරය ඇති ව විනා ලියාපදිංචි කළ සමිතියක් විසින් කෘෂිකාර්මික ද්‍රව්‍ය නො වන වෙනු යම් චංචල දේපළක් ඇපයට තබා ගෙන මුදල් ණයට නො දිය යුතු ය.

ලියාපදිංචි කළ සමිති විසින් භාර ගනු ලබන තැන්පතු හා ණය මුදල්.

40. (1) ලියාපදිංචි කළ සමිතියක් විසින්, රීතිවලින් හෝ අතුරු ව්‍යවස්ථාවලින් නියම කරනු ලැබිය හැකි ප්‍රමාණයකට හා එසේ නියම කරනු ලැබිය හැකි කොන්දේසි යටතේ පමණක් සාමාජිකයන් නො වන තැනැත්තන්ගෙන් තැන්පතු හා ණය මුදල් භාර ගත යුතු ය.

(2) ලියාපදිංචි කළ සමිතියකට යම් නිශ්චල හෝ චංචල දේපළක උකස පිට බැංකුවක් විසින් ණය මුදලක් දෙන ලද අවස්ථාවක, ලේඛන ලියා පදිංචි කිරීමේ ආඥාපනත යටතේ ඒ උකස ලියා පදිංචි කිරීමේ දිනයට පෙර එම ආඥාපනත යටතේ යථා පරිදි ලියා පදිංචි කරන ලද්දා වූ ද එම දේපළට බලපාන්නා වූ ද උකසක් හෝ එසේ ලියා පදිංචි කරන ලද උකසකින් ආරක්ෂිත එසේ බලපාන්නා වූ ගෙවීමට බැඳී සිටීමක් හැර එම දේපළට බලපාන්නා වූ ඒ ලියාපදිංචි කරන ලද සමිතියේ කවර වූ හෝ අන් සෑම ණයකට හෝ එසේ බලපාන්නා වූ සෑම උකසකට හෝ ගෙවීමට බැඳී සිටීමකට ඉහළින් ප්‍රමුඛත්වය ඇතිව, ඒ උකස ලියා පදිංචි කිරීමේ දිනයෙහි සිට හා ඉන් පසු ඒ උකස යටතේ වූ මුදල් ගෙවීමට ඒ දේපළ බැඳී තිබිය යුතු ය.

සාමාජිකයන් නොවන තැනැත්තන් සමග කරනු ලබන වෙනත් ගණු දෙනු සීමා කිරීම.

41. ලියාපදිංචි කළ සමිතියක් විසින් සාමාජිකයන් නො වන තැනැත්තන් සමග කරනු ලබන ගණුදෙනු 39 හා 40 වන වගන්තිවල විධිවිධාන සලසා ඇති පරිදි හැර, රීතිවලින් නියම කරනු ලැබිය හැකි තහනම් හා සීමාකිරීම්වලට යටත් ව විය යුතු ය.

සමිතියේ අරමුදල් ආයෝජනය කිරීම.

42. (1) ලියාපදිංචි කළ සමිතියක් විසින්, භාර ආඥාපනතේ 20 වන වගන්තියෙහි නිශ්චිත ව සඳහන් නිශ්චල දේපළක් පිළිබඳ පළමු උකසක් නොවන යම් සුරැකුම්පත්වල හෝ යම් බැංකුකරුවකු සමග හෝ රෙජිස්ට්‍රාර් විසින් මේ කාර්යය සඳහා අනුමත කරන ලද බැංකුකරුවකු වශයෙන් ක්‍රියා කරන යම් තැනැත්තකු සමග, හෝ රෙජිස්ට්‍රාර් විසින් මේ කාර්යය සඳහා අනුමත කරන ලද වෙන යම් ලියාපදිංචි කළ සමිතියක කොටස්වල හෝ ඇපය පිට, හෝ රීතිවලින් අවසර දෙන ලද වෙන යම් ආකාරයකින් සමිතියේ අරමුදල් තැන්පත් කිරීම හෝ ආයෝජනය කිරීම කළ හැකි ය.

(2) මේ පනත ක්‍රියාත්මක ව තිබුණේ නම් වලංගු විය හැකිව තුබූ මේ පනත ආරම්භවීමට පෙර කරන ලද යම් තැන්පතුවක් හෝ ආයෝජනයක් මෙයින් වලංගු කර ස්ථිර කරනු ලැබේ.

ලාභ පිළිබඳ සුදුස්සක් කිරීම.

43. (1) ලියාපදිංචි කළ සෑම සමිතියක්ම විසින්, 44 වන වගන්තිය යටතේ විගණක විසින් නිශ්චය කරනු ලබන පරිදි යම් මුදල් වර්ෂයක් තුළ එහි වූ ශුද්ධ ලාභවලින්,—

(අ) ඒ ශුද්ධ ලාභවලින් සියයට විසි පහකට නො අඩු යම් මුදලක් සමිතියේ නිදන් අරමුදලට මාරු කළ යුතු ය; එමෙන් ම

(ආ) රීති යටතේ පිහිටුවන ලද සමුපකාර අරමුදලට ශුද්ධ ලාභවලින් රීති මගින් නියම කරනු ලැබිය හැකි යම් කොටසක් දායක මුදල් වශයෙන් ගෙවිය යුතු ය.

(2) ශුද්ධ ලාභවල ශේෂය පහත සඳහන් කාර්යයන් සියල්ලම හෝ ඉන් යමක් සඳහා ප්‍රයෝජනයට ගනු ලැබිය හැකි ය:—

(අ) සාමාජිකයන් විසින් ගෙවා නිම කරන ලද කොටස් ප්‍රාග්ධනය සම්බන්ධයෙන් රීතිවලින් නියමිත ප්‍රමාණයට නොවැඩි ප්‍රමාණය අනුව සාමාජිකයන්ට ලාභාංශ ගෙවීම;

(ආ) සාමාජිකයන් විසින් සමිතිය සමග කරන ලද ගණුදෙනුවල වටිනාකම සම්බන්ධයෙන් අතුරු ව්‍යවස්ථාවල නියමිත ප්‍රමාණයට හා ආකාරයකින් ඔවුන්ට ප්‍රතිදාන ගෙවීම;

(ඇ) අතුරු ව්‍යවස්ථාවල නියම කරනු ලැබිය හැකි යම් අරමුදල් වලට දායක මුදල් ගෙවීම;

(ඈ) සමිතියේ සේවකයන්ට ප්‍රසාද මුදල් ගෙවීම;

(ඉ) අතුරු ව්‍යවස්ථාවල නිශ්චිතව සඳහන් කරනු ලැබිය හැකි අන් කිසිවකට කරනු ලබන ගෙවීම්;

(ඊ) යම් සමාජයීය, සංස්කෘතික හෝ විනෝද කාර්යයක් පිණිස හෝ ප්‍රාදේශීය හෝ මහජන ප්‍රයෝජනය සඳහා වූ වෙන යම් අරමුණක් සඵල කිරීම සඳහා වැය කිරීම පිණිස පොදු යහසාධක අරමුදලට ශුද්ධ ලාභවලින් සියයට දහයකට නොවැඩි යම් මුදලක් ගෙවීම.

(3) වගකීම් සීමාරහිත සමිතියක් සම්බන්ධයෙන් වූ විට රෙජිස්ට්‍රාර්ගේ සාමාන්‍ය හෝ විශේෂ නියෝගයක් නො මැතිව කිසිම ලාභ බෙදීමක් නො කළ යුතු ය.

VIII වන පරිච්ඡේදය

විගණනය, විභාගය, පරීක්ෂණය හෝ විමර්ශනය

විගණනය.

44. (1) සෑම අවුරුද්දකට වරක්වත් සෑම ලියාපදිංචි කරනු ලැබූ සමිතියකම ගණන් රෙජිස්ට්‍රාර් විසින් විගණනය කිරීම හෝ ඒ වෙනුවෙන් ලියවිල්ලකින් වූ සාමාන්‍ය හෝ විශේෂ නියෝගයක මාර්ගයෙන් ඔහු විසින් බලය පවරනු ලබන යම් තැනැත්තකු ලවා විගණනය කරවීම කළ යුතු ය.

(2) (1) වන උපවගන්තිය යටතේ වූ විගණනයට ගෙවිය යුතු කාලය ඉක්ම ගොස් ඇති ණය ඇතොත් ඒ ණය පිළිබඳ පරීක්ෂණයක් හා ලියාපදිංචි කළ සමිතියේ වත්කම් හා බැරකම් අගය කිරීමක් ද ඒ පිළිබඳ හරිවැරදි බැලීමක් ද ඇතුළත් විය යුතු ය.

(3) (1) වන උපවගන්තිය යටතේ විගණනයක කාර්යයන් සඳහා රෙජිස්ට්‍රාර්ට හෝ ඒ ගණන් විගණනය කිරීම පිණිස ඔහු විසින් බලය පවරනු ලැබූ යම් තැනැත්තකුට—

(අ) රෙජිස්ට්‍රාර්ගේ හෝ විගණනය සඳහා ඔහු විසින් බලය පවරනු ලැබූ තැනැත්තාගේ මතය අනුව සමිතියේ යම් ගණුදෙනු හෝ එහි කටයුතු පිළිබඳ කළමනාකාරිත්වය සම්බන්ධයෙන් වැදගත් තොරතුරු සැපයිය හැකි කලින් සිටි හෝ දැනට සිටින සමිතියේ යම් නිලධරයකු, නියෝජිතයකු, සේවකයකු හෝ සාමාජිකයකු හෝ වෙන යම් තැනැත්තකු කැඳවීමේ;

(ආ) සමිතියේ කටයුතුවලට අදාළ යම් පොතක් හෝ ලේඛනයක් හෝ සමිතියට අයත් යම් මුදලක්, සුරැකුම්පතක් හෝ වෙනත් දේපළක් ඉදිරිපත් කරන ලෙස එය සන්තකව හෝ භාරව සිටින, කලින් සිටි හෝ දැනට සිටින සමිතියේ

නිලධරයකුට, නියෝජිතයකුට, සේවකයකුට හෝ සාමාජිකයකුට හෝ වෙන යම් තැනැත්තකුට නියම කිරීමේ ; හා

(ඈ) ඒ විගණනයේ දී තමා විසින් වංචාවක් සොයාගනු ලබන අවස්ථාවක සමිතියේ ගණන් පොත් හෝ ලේඛන තම භාරයට ගැනීමේ

බලය තිබිය යුතු ය.

(4) රෙජිස්ට්‍රාර්ට හෝ රෙජිස්ට්‍රාර් විසින් ඒ වෙනුවෙන් ලියවිල්ලකින් වූ සාමාන්‍ය හෝ විශේෂ නියෝගයක මාර්ගයෙන් බලය පවරනු ලැබූ යම් තැනැත්තකුට ලියාපදිංචි කළ සමිතියක සියලුම පොත්, ගණන්, ලියවිලි, හා සුරැකුම්පත් සෝදිසි කිරීමට සෑම විට ම අවසර තිබිය යුතු අතර අතේ ඉතුරු මුදල් පරීක්ෂා කිරීමට ද හිමිකම් තිබිය යුතු ය ; තවද විගණනය කරන තැනැත්තාට අවශ්‍ය විය හැකි සමිතියේ ගණුදෙනු හා කටයුතු සම්බන්ධයෙන් වූ තොරතුරු සමිතියේ සෑම නිලධරයකු හෝ සාමාජිකයකු විසින් සැපයිය යුතු ය.

(5) රෙජිස්ට්‍රාර් හා ලියාපදිංචි කළ සමිතියක ගණන් විගණනය කිරීම සඳහා ඔහු විසින් බලය පවරනු ලැබූ සෑම තැනැත්තකුම් දණ්ඩ නීති සංග්‍රහයෙහි අර්ථානුකූල ව රාජ්‍ය සේවකයන් ලෙස සලකනු ලැබිය යුතු ය.

(6) (අ) සමිතියක සංවිධානය හෝ කළමනාකාරිත්වය භාරව සිටින හෝ භාරව සිටි හෝ සමිතියක නිලධරයකුව හෝ සේවකයකුව සිටින හෝ කවර හෝ අවස්ථාවක සිටි යම් තැනැත්තකු විසින් මේ පනතේ හෝ මේ පනත යටතේ සාදනු ලැබූ රීතිවල හෝ සමිතියේ අතුරු ව්‍යවස්ථාවල හෝ සමිතියේ කාරක රීතිවල විධිවිධානයන්ට පටහැනි ව යම් ගෙවීමක් කර ඇති බව හෝ සමිතියේ යම් අරමුදල් පාවිච්චි කර ඇති බව (1) වන උපවගන්තිය යටතේ වූ විගණනයක් පැවැත්වෙද්දී හෝ එය අවසානයේදී සොයා ගතහොත් රෙජිස්ට්‍රාර් විසින් එවැනි සෑම ගෙවීමකට ම හා එවැනි සෑම අරමුදල් පාවිච්චි කිරීමකට ම ඉඩ නොදිය යුතු අතර, ඒ නීති විරෝධී ගෙවීම හෝ අරමුදල් පාවිච්චි කිරීම කරන හෝ කිරීමට බලය දෙන තැනැත්තාට එය අධිභාර කළ යුතු ය. තවද ඒ තැනැත්තාගේ නොසැලකිල්ල හෝ විෂමාචාරය හේතු කොට ගෙන දරන්නට සිදු වූ යම් ඌනතාවක් හෝ පාඩුවක් සහ ඒ තැනැත්තා විසින් ගණන් දැක්විය යුතු වූ නමුත් එසේ ගණන් නොදක්වන ලද යම් මුදලක් ඒ තැනැත්තාගෙන් අය කරගත යුතු ය. තව ද ඒ එක් එක් අවස්ථාවේදී ඒ තැනැත්තාගෙන් අයවිය යුතු මුදල සඟතික කොට තම තීරණය ලියවිල්ලකින් ඒ තැනැත්තා වෙත දන්වා යැවිය යුතු ය.

(ආ) යම් තැනැත්තකුට යම් ඉඩදීමක් නොකිරීමට හෝ යම් අධිහාරයක් කිරීමට පෙර රෙජිස්ට්‍රාර් විසින් හෝ රෙජිස්ට්‍රාර් විසින් ඒ වෙනුවෙන් ලියවිල්ලකින් වූ සාමාන්‍ය හෝ විශේෂ නියෝගයකින් බලය පවරනු ලැබූ යම් තැනැත්තකු විසින් සුදුසු යැයි සිතිය හැකි යම් කරුණු සම්බන්ධයෙන් කරුණු කියා සිටීමට හෝ යම් කරුණු ඉදිරිපත් කිරීමට ඒ තැනැත්තාට ඔහු විසින් අවස්ථාවක් දිය යුතු අතර, එවැනි ඉඩ නොදීමක් හෝ අධිහාර කිරීමක් කරනු ලැබුව හොත් රෙජිස්ට්‍රාර්ගේ හෝ ඔහු විසින් බලය පවරනු ලැබූ තැනැත්තාගේ තීරණය සඳහා හේතු ඉල්ලා ඔහු වෙත ඉල්ලීමක් ඉදිරිපත් කිරීමෙන් පසු ඒ ඉඩ නොදීම හෝ අධිහාර කිරීම සම්බන්ධයෙන් තම තීරණයේ හේතු ලියවිල්ලකින් ඒ තැනැත්තා වෙත සැපයිය යුතු ය.

(ඇ) රෙජිස්ට්‍රාර් විසින් කරනු ලැබූ එවැනි යම් ඉඩ නොදීමකින් හෝ අධිහාරයකින් අතෘප්තියට පත් යම් තැනැත්තකු විසින් රෙජිස්ට්‍රාර්ගේ තීරණය තමා වෙත දන්වා එවනු ලැබීමේ දිනයෙන් පසු දින දහතරක් ඇතුළත අමාත්‍යවරයා වෙත ඒ තීරණයට විරුද්ධව ආයාචනා කළ හැකි අතර, ඒ සම්බන්ධයෙන් අමාත්‍යවරයාගේ තීරණය අවසානාත්මක හා තීරණාත්මක විය යුතුවාක් මෙන් ම කිසි ම අධිකරණයකදී ප්‍රශ්න කරනු නො ලැබිය යුතු ය:

එසේ වුව ද ඒ ඉඩ නොදීමේ හෝ අධිහාර කරනු ලැබීමේ කරුණ සම්බන්ධයෙන් යම් කරුණු ඉදිරිපත් කිරීමකට රෙජිස්ට්‍රාර් විසින් (ආ) ඡේදයේ විධිවිධාන අනු ව දෙනු ලැබූ අවස්ථාවෙන් පසු ඒ කරුණු ඉදිරිපත් කිරීම ආයාචකා විසින් පැහැර හරින ලද හෝ නො සලකා හරින ලද යම් අවස්ථාවක දී එවැනි කිසි ම ආයාචනයක් නො පිළිගත යුතු ය.

(ඈ) අවස්ථාවෝචිත පරිදි (ආ) ඡේදය යටතේ රෙජිස්ට්‍රාර් විසින් කරන ලද තීරණය හෝ (ඇ) ඡේදය යටතේ අමාත්‍යවරයා විසින් කරන ලද තීරණයක් අනුව ක්‍රියා කර නොමැති අවස්ථාවක් සම්බන්ධයෙන් 66 (2) වන වගන්තියේ විධිවිධාන අවශ්‍ය වෙනස් කිරීම් සහිත ව අදාළ විය යුතු ය.

විගණනයෙහි අඩුපාඩු සමිති වෙත දන්වීම.

45. (1) ලියාපදිංචි කළ සමිතියක ක්‍රියාකාරිත්වයෙහි යම් අඩුපාඩු 44 වන වගන්තිය යටතේ කරන ලද විගණනයක දී එළිදරව් වුව හොත්, රෙජිස්ට්‍රාර් විසින් ඒ අඩුපාඩු සමිතියේ ඇන ගැනීමට හා ඒ සමිතිය අන් සමිතියක සාමාජිකයකු නම් ඒ අන් සමිතියේ ඇන ගැනීමට ද සැලැස්විය හැකි ය.

(2) රෙජිස්ට්‍රාර් විසින්, එළිදරව් වූ අඩුපාඩු සම්බන්ධයෙන් පිළියම් යෙදීම සඳහා නියෝගයෙහි නිශ්චිත ව සඳහන් කරනු ලැබිය හැකි යම් පියවරක් ඒ නියෝගයෙහි සඳහන් කාලය ඇතුළත දී ගන්නා ලෙස සමිතියට හෝ එහි නිලධරයන්ට විධාන කෙරෙන නියෝගයක් කළ හැකි ය.

විභාගය.

46. (1) ලියාපදිංචි කළ සමිතියක් පිහිටුවීම, එහි ක්‍රියාකාරිත්වය, හා මුදල් තත්ත්වය පිළිබඳ විභාගයක් පැවැත්වීම හෝ විභාගයක් පවත්වන ලෙස ඒ වෙනුවෙන් ලියවිල්ලකින් වූ නියෝගයක් මගින්

තමා විසින් බලය පවරනු ලැබූ යම් තැනැත්තකුට විධාන කිරීම රෙජිස්ට්‍රාර් විසින් තමාගේ ඕනෑකම පිට කළ හැකි ය. තව ද ඒ සමිතියේ කාරක සභාවේ වැඩි දෙනකු හෝ සමිතියේ සාමාජිකයන්ගෙන් තුනෙන් එකකට නො අඩු සංඛ්‍යාවක් විසින් ඉල්ලා සිටි විට එසේ විභාග කිරීම හෝ විභාග කිරීමට විධාන කිරීම රෙජිස්ට්‍රාර් විසින් කළ යුතු ය.

(2) (1) වන උපවගන්තිය යටතේ විභාගයක කාර්යය සඳහා රෙජිස්ට්‍රාර්ට හෝ විභාගයක් පවත්වන ලෙස ඔහු විසින් බලය පවරනු ලැබූ යම් තැනැත්තකුට—

(අ) රෙජිස්ට්‍රාර්ගේ හෝ විභාග කිරීම සඳහා ඔහු විසින් බලය පවරනු ලැබූ තැනැත්තාගේ මතය අනු ව සමිතියේ යම් ගනුදෙනුවක් හෝ එහි කටයුතු පිළිබඳ කළමනාකාරිත්වය සම්බන්ධයෙන් වැදගත් තොරතුරු සැපයිය හැකි සමිතියේ කලින් සිටි හෝ දැනට සිටින නිලධරයකු, නියෝජිතයකු, සේවකයකු හෝ සාමාජිකයකු හෝ වෙන යම් තැනැත්තකු කැඳවීමේ ;

(ආ) සමිතියේ කටයුතුවලට අදාළ යම් පොතක් හෝ ලේඛනයක්, හෝ සමිතියට අයත් යම් මුදලක්, සුරැකුම්පතක් හෝ වෙනත් දේපළක් ඉදිරිපත් කරන ලෙස එය සන්තක ව හෝ භාර ව සිටින, කලින් සිටි හෝ දැනට සිටින සමිතියේ නිලධරයකුට, නියෝජිතයකුට, සේවකයකුට හෝ සාමාජිකයකුට හෝ වෙන යම් තැනැත්තකුට නියම කිරීමේ ;

(ඇ) තමා විසින් විධාන කළ හැකි යම් කරුණු නිශ්චය කිරීම සඳහා සමිතියේ සාමාජිකයන්ගේ මහා සභා රැස්වීමක් තමා විසින් නිශ්චිතව සඳහන් කළ හැකි යම් වේලාවක දී හා ස්ථානයක දී කැඳවීමේ ; හා

(ඈ) ඒ විභාගයේ දී තමා විසින් වංචාවක් සොයා ගනු ලබන අවස්ථාවක සමිතියේ ගණන් පොත් හෝ ලේඛන තම භාරයට ගැනීමේ

බලය තිබිය යුතු ය.

(3) (2) (ඇ) වන උපවගන්තිය යටතේ කැඳවනු ලබන යම් රැස්වීමකට සමිතියේ අතුරු ව්‍යවස්ථා යටතේ කැඳවනු ලබන මහා සභා රැස්වීමක සියලු බලතල තිබිය යුතු ය. තවද ඒ රැස්වීම සඳහා ගණපූරණය තිබිය යුතු නො වීමේ හා මහා සභා රැස්වීමක් කැඳවීමේ දැන්වීමෙහි කාලසීමාව පිළිබඳව අතුරු ව්‍යවස්ථාවල ඇති විධිවිධාන එම රැස්වීමට අදාළ නො විය යුතු වීමේ විශේෂය හැර ඒ අතුරු ව්‍යවස්ථාවලින් එහි කටයුතු විධිමත් කරනු ලැබිය යුතු ය. රෙජිස්ට්‍රාර් විසින් හෝ ඔහු විසින් බලය පවරනු ලැබූ යම් තැනැත්තකු විසින් ඒ රැස්වීමේ මූලාසනය දැරිය හැකි නමුදු ඔහුට ඡන්දයක් නො තිබිය යුතු ය. ඡන්දය සමාන ව බෙදී ගිය හොත් ඔහුට තීරක ඡන්දයක් තිබිය යුතු ය.

(4) මේ වගන්තිය යටතේ විභාගයක් පවත්වනු ලැබූ අවස්ථාවක රෙජිස්ට්‍රාර් විසින් ඒ විභාගයේ ප්‍රතිඵලය සමිතිය වෙත හා ඒ සමිතිය සාමාජිකයකු වන අන් සමිතියක් ඇතහොත් ඒ සමිතිය වෙත ද සමිතිය යම් කිසි බැංකුවකට ණය වී ඇත් නම් ඒ බැංකුව වෙත ද දැන්විය යුතු ය.

(5) රෙජිස්ට්‍රාර් හා මේ වගන්තිය යටතේ විභාගයක් පවත්වන ලෙස ඔහු විසින් බලය පවරනු ලැබූ සෑම තැනැත්තකුම දණ්ඩ නීති සංග්‍රහයේ අර්ථානුකූලව රාජ්‍ය සේවකයන් ලෙස සලකනු ලැබිය යුතු ය.

සමිතියක පොත් පරීක්ෂා කිරීම සහ එහි කටයුතු විමර්ශනය කිරීම.

47. (1) රෙජිස්ට්‍රාර් විසින් තමාගේ ඕනෑකම පිට හෝ ලියාපදිංචි කළ සමිතියක ණය හිමියකුගේ ඉල්ලීම පිට ඒ සමිතියේ පොත් පරීක්ෂා කළ හැකි ය. නැතහොත් ඒ වෙනුවෙන් ලියවිල්ලකින් වූ නියෝගයක් මගින් ඔහු විසින් සාමාන්‍යයෙන් හෝ විශේෂයෙන් බලය පවරනු ලබන යම් තැනැත්තකුට ඒ පොත් පරීක්ෂා කරන ලෙස විධාන කළ හැකි ය:

එසේ වුව ද ඉල්ලුම්කරු විසින්,—

(අ) යම් නිශ්චිත මුදලක් ඔහුට එවකට ලැබිය යුතු බවත් ඔහු එය ගෙවන ලෙස ඉල්ලා ඇති බවත් සාධාරණ කාලයක් ඇතුළත දී ඔහුට එය ලැබී නැති බවත් ඔප්පු කරතහොත්; හා

(ආ) යෝජිත පරීක්ෂණයේ ගාස්තු සඳහා රෙජිස්ට්‍රාර් විසින් නියම කළ හැකි යම් මුදලක් ඇප වශයෙන් රෙජිස්ට්‍රාර් වෙත තැන්පත් කරතහොත්

මිස, ණයහිමියකුගේ ඉල්ලීම පිට එවැනි කිසිම පරීක්ෂණයක් නො පැවැත්විය යුතු ය.

(2) රෙජිස්ට්‍රාර් විසින් තමාගේ ඕනෑකම පිට යම් ලියාපදිංචි කළ සමිතියක කටයුතු විමර්ශනය කළ හැකි ය; නැතහොත් ඔහු විසින් බලය පවරනු ලැබූ යම් තැනැත්තකුට එසේ විමර්ශනය කරන ලෙස විධාන කළ හැකි ය.

(3) රෙජිස්ට්‍රාර්ට හෝ මේ වගන්තිය යටතේ රෙජිස්ට්‍රාර් විසින් බලය පවරනු ලැබූ යම් තැනැත්තකුට,—

(අ) ලියාපදිංචි කළ සමිතියක සියලුම පොත්, ගණන්, ලියකියවිලි, හා සුරැකුම්පත් සෝදිසි කර බැලීමට සෑම විටම ඉඩ කඩ තිබිය යුතු අතර අතේ ඉතුරු මුදල් පරීක්ෂා කර බැලීමට හිමිකම් තිබිය යුතු ය; තවද පරීක්ෂණයක් හෝ විමර්ශනයක් පවත්වන තැනැත්තාට අවශ්‍ය විය හැකි සමිතියේ ගනුදෙනු හා ක්‍රියාකාරිත්වය පිළිබඳ යම් තොරතුරු සමිතියේ සෑම නිලධරයකු හෝ සාමාජිකයකු විසින් ම සැපයිය යුතු ය; තවද

(ආ) ඒ පරීක්ෂණයේ දී හෝ විමර්ශනයේ දී තමා විසින් වංචාවක් සොයාගනු ලබන අවස්ථාවක ඒ සමිතියේ ගණන් පොත් හෝ ලේඛන තම භාරයට ගැනීමේ බලය තිබිය යුතු ය.

(4) එවැනි යම් පරීක්ෂණයක ප්‍රතිඵල—

(අ) රෙජිස්ට්‍රාර්ගේ ඕනෑකම පිට ඒ පරීක්ෂණය පවත්වනු ලැබූ අවස්ථාවක රෙජිස්ට්‍රාර් විසින් සමිතිය වෙත ද සමිතිය යම් කිසි බැංකුවකට ණයවී ඇත්නම් ඒ බැංකුව වෙත ද දැන්විය හැකි ය. තවද,

(ආ) ණයහිමියකුගේ ඉල්ලීම පිට ඒ පරීක්ෂණය පවත්වනු ලැබූ අවස්ථාවක රෙජිස්ට්‍රාර් විසින් ණය හිමියා වෙත හා සමිතිය වෙත දැන්විය යුතු ය.

(5) ලියාපදිංචි කළ සමිතියක ණයගිමියකුගේ ඉල්ලීම පිට (1) වන උපවගන්තිය යටතේ පරීක්ෂණයක් පවත්වනු ලැබූ අවස්ථාවක රෙජිස්ට්‍රාර් විසින් සුදුසු යැයි සිතන පරිදි ඒ පරීක්ෂණයේ ගාස්තු හෝ ඒ ගාස්තුවල යම් කොටසක් සමිතිය හා ණයගිමියා අතර බෙදිය හැකි ය.

(6) යම් සමිතියක් හෝ ණයගිමියකු සම්බන්ධයෙන් මේ වගන්තිය යටතේ ගාස්තු වශයෙන් ප්‍රදානය කරනු ලැබූ යම් මුදලක් ඒ සමිතියේ ලියාපදිංචි කළ කාර්යාලය පිහිටි හෝ ණයගිමියා පදිංචිව සිටින ස්ථානය පිළිබඳව අධිකරණ බලය ඇති මහේස්ත්‍රාත් අධිකරණය වෙත ඉල්ලුම් කරනු ලැබූ විට ඒ අධිකරණය විසින් පනවනු ලැබූ දඩයක් අය කර ගන්නා ආකාරයෙන් අය කර ගනු ලැබිය හැකි ය.

(7) රෙජිස්ට්‍රාර් හා ලියාපදිංචි කළ සමිතියක පොත් පරීක්ෂා කිරීමට හෝ කටයුතු විමර්ශනය කිරීමට ඔහු විසින් බලය පවරනු ලැබූ සෑම තැනැත්තකු ම දණ්ඩ නීති සංග්‍රහයෙහි අර්ථානුකූලව රාජ්‍ය සේවකයන් ලෙස සලකනු ලැබිය යුතු ය.

IX වන පරිච්ඡේදය

ලියාපදිංචි කළ සමිතියක කාරක සභාව විසුරුවා හැරීම

සමිතියක කාරක සභාව විසුරුවා හැරීම.

48. (1) 46 වන වගන්තිය යටතේ විභාගයකින් හෝ 47 වන වගන්තිය යටතේ ණයගිමියකුගේ ඉල්ලීමක් පිට පවත්වන ලද පරීක්ෂණයකින් පසු, ලියාපදිංචි කළ යම් සමිතියක කාරක සභාව එහි යුතුකම් නිසියාකාර ඉටු නො කරන බව රෙජිස්ට්‍රාර්ගේ මතය නම්, එය විසුරුවා හැරීම සම්බන්ධයෙන් කාරක සභාවේ විරෝධතා ඇතහොත් ඒ විරෝධතා දක්වන ලෙස ඔහු විසින් ඒ කාරක සභාවට අවස්ථාවක් දීමෙන් පසු හා ඔහු විසින් කැඳවනු ලැබූ සමිතියේ මහා සභා රැස්වීමක දී ඒ විරෝධතා පිළිබඳව සලකා බැලීමෙන් පසු ලියවිල්ලකින් වූ නියෝගයක් මගින්—

(අ) කාරක සභාව විසුරුවා හැරිය හැකි ය; තව ද

(ආ) මෙහි මින් මතු විධිවිධාන සලස්වනු ලබන පරිදි සුදුසු තැනැත්තකු හෝ තැනැත්තන් විසින් සමිතියේ කටයුතු පාලනය හා පරිපාලනය කළ යුතු යයි විධාන කළ හැකි ය.

(2) (1) වන උපවගන්තියේ (ආ) ඡේදය යටතේ නිකුත් කරනු ලබන සෑම විධානයක්ම ඒ විධානය අන්තර්ගත විය හැකි නියෝග යෙහි නිශ්චිතව සඳහන් කරනු ලැබිය හැකි අවුරුදු දෙකකට නො වැඩි කාලපරිච්ඡේදයක් තුළ බල පැවැත්විය යුතු ය:

එසේ වුවද රෙජිස්ට්‍රාර් විසින් තම අභිමතය පරිදි කලින් කල ඒ විධානය බල පැවැත්විය යුතු කාලපරිච්ඡේදය දීර්ඝ කිරීමේ කාර්යය සඳහා ඒ ආඥාව සංශෝධනය කළ හැකි නමුදු ඒ විධානය එසේ බලපැවැත්විය යුතු මුළු කාලපරිච්ඡේදය අවුරුදු හතරකට වැඩි නො විය යුතු ය.

(3) රෙජිස්ට්‍රාර් විසින්, (1) වන උපවගන්තිය යටතේ යම් නියෝගයක් කරනු ලැබූ අවස්ථාවක, ඒ නියෝගයෙන්ම හෝ පසුව වූ නියෝගයකින් ඒ සමිතියේ කටයුතු පාලනය හා පරිපාලනය කිරීමට සුදුසු හා නිසි තැනැත්තකු හෝ තැනැත්තන් දෙදෙනකු

හෝ ඊට වැඩි ගණනක් පත් කළ යුතු අතර, එසේ පත් කරනු ලැබූ යම් තැනැත්තකු කලින් කල ඉවත් කිරීම හෝ ඔහු වෙනුවට වෙන තැනැත්තකු පත් කිරීම හෝ අතිරේක තැනැත්තන් පත් කිරීම කළ හැකි ය.

(4) රෙජිස්ට්‍රාර්ගේ සාමාන්‍ය විධානයට හා පාලනයට යටත් ව, ලියාපදිංචි කළ සමිතියක කටයුතු පාලනය කිරීම සඳහා මේ වගන්තිය යටතේ පත් කරනු ලැබූ යම් තැනැත්තකුට හෝ තැනැත්තන්ට—

(අ) සමිතියේ වත්කම් අයකර ගැනීමේ හා බැඳීම් ඉටු කිරීමේ ද එහි යහපත සඳහා අවශ්‍ය විය හැකි වෙන යම් පියවරවල් ගැනීමේ ද බලය තිබිය යුතුය ; තව ද

(ආ) සමිතියේ යථා පරිදි සංස්ථාපනය කරන ලද කාරක සභාවකට අයත් සියලු බලතල, අයිතිවාසිකම් හා වරප්‍රසාද පාවිච්චි කළ හැකි ය.

(5) ලියාපදිංචි කළ සමිතියක කටයුතු පාලනය කිරීම සඳහා මේ වගන්තිය යටතේ පත් කරනු ලැබූ තැනැත්තන් විසින් නීතියට හෝ ඒ සමිතියේ අතුරු ව්‍යවස්ථාවලට පටහැනිව කරන ලද යම් ක්‍රියා නිසා විඳීමට සිදු වූ යම් පාඩුවක් සඳහා ඔවුන් සාමූහික ව හා වෙන් වෙන් ව වග කිව යුතු ය.

(6) ලියාපදිංචි කළ සමිතියක කටයුතු පාලනය කිරීම සඳහා මේ වගන්තිය යටතේ රෙජිස්ට්‍රාර් විසින් පත් කරන ලද යම් තැනැත්තකුට හෝ තැනැත්තන්ට ගෙවිය යුතු පාරිශ්‍රමිකය ඔහු විසින් නියම කළ හැකි ය. ඒ පාරිශ්‍රමිකය හා ඒ සමිතියේ කළමනාකාරීත්වයෙහි ලා දරන්නට සිදු වන වෙනත් වියදම් ඇතොත් ඒ වියදම් ද එහි මුදල්වලින් ගෙවිය යුතු ය.

(7) ලියාපදිංචි කළ සමිතියක කටයුතු පාලනය කිරීම සඳහා මේ වගන්තිය යටතේ පත් කරනු ලැබ (1) වන උපවගන්තියේ (ආ) ඡේදය යටතේ වූ විධානය බලපැවැත්වීම නතර වන දිනයට පෙරාතුව ම වූ දිනයෙහි ධුරය දරමින් සිටින තැනැත්තා හෝ තැනැත්තන් විසින් එකී දිනයට පෙර සමිතියේ අතුරු ව්‍යවස්ථා අනුව අලුත් කාරක සභාවක් පත් කිරීමට කටයුතු පිළියෙල කිරීම ඔහුගේ හෝ ඔවුන්ගේ යුතුකම විය යුතු ය.

(8) යම් ලියාපදිංචි කළ සමිතියක් සම්බන්ධයෙන්—

(අ) ඒ සමිතිය බැංකුවකට ණය ගැතිව සිටී නම්, කාරක සභාව විසුරුවා හැරීම හා ඒ සමිතියේ කටයුතු පාලනය හා පරිපාලනය කළ යුතු තැනැත්තන් හා ආකාරය සම්බන්ධයෙන් කලින් ඒ බැංකුව විමසීමෙන් පසුව මිස ; හා

(ආ) ඒ සමිතිය සමුපකාර බැංකුවක් නම් මහජන බැංකුවේ පූර්ව අනුමතිය ඇති ව මිස

රෙජිස්ට්‍රාර් විසින් (1) වන උපවගන්තිය යටතේ කිසිම නියෝගයක් නො කළ යුතු ය.

(9) සමිතියේ ලියාපදිංචිය 49 වන වගන්තිය යටතේ අවලංගු කිරීමට රෙජිස්ට්‍රාර් සතු බලය කෙරෙහි මේ වගන්තියේ කිසිවක් බලපාන ලෙස නො සැලකිය යුතු ය.

X වන පරිච්ඡේදය

ලියාපදිංචි කළ සමිතියක් විසුරුවා හැරීම

49. (1) 46 වන වගන්තිය යටතේ විභාගයකින් පසු, හෝ 47 වන වගන්තිය යටතේ ණයහිමියකුගේ ඉල්ලීම පිට පරීක්ෂණය කින් පසු, හෝ ලියාපදිංචි කළ සමිතියේ සාමාජිකයන්ගෙන් හතරෙන් තුන් කොටසක් විසින් ඉදිරිපත් කරනු ලැබූ ඉල්ලීමක් ලැබීමෙන් පසු හා සමිතියේ විරෝධතා දැක්වීමට සමිතියට හා එවැනි සමිතියක ණය හිමියන්ට අවස්ථාවක් ලබා දීමෙන් පසු සමිතිය විසුරුවා හැරිය යුතු යැයි රෙජිස්ට්‍රාර් අදහස් කරයි නම් ඔහු විසින් ඔහුගේ අත්සන යටතේ වූ නියෝගයකින් සමිතියේ ලියාපදිංචිය අවලංගු කළ හැකි ය. විසුරුවා හැරීම.

(2) ලියාපදිංචි කළ සමිතියක යම් සාමාජිකයකු විසින් හෝ යම් ණයහිමියකු විසින් (1) වන උපවගන්තිය යටතේ වූ නියෝගයක දිනයේ සිට මාස දෙකක් ඇතුළත ඒ නියෝගයට විරුද්ධව අමාත්‍ය වරයා වෙත ආයාචනා කළ හැකි ය.

(3) සමිතියක ලියාපදිංචිය අවලංගු කරමින් නියෝගයක් කිරීමේ දින සිට මාස දෙකක් ඇතුළත කිසි ම ආයාචනයක් ඉදිරිපත් කරනු නො ලැබූ අවස්ථාවක ඒ නියෝගය ඒ කාලය ගත වූ විට ක්‍රියාත්මක විය යුතු ය. මාස දෙකක් ඇතුළත ආයාචනයක් ඉදිරිපත් කරනු ලැබූ අවස්ථාවක, නියෝගය ස්ථිර කරනු ලබන තෙක් ඒ නියෝගය බල නො පැවැත් විය යුතු ය.

(4) සමිතියක ලියාපදිංචිය රෙජිස්ට්‍රාර් විසින් (1) වන උපවගන්තිය යටතේ අවලංගු කරනු ලබන අවස්ථාවක, සමිතියේ ලියාපදිංචිය අවලංගු කිරීමේ නියෝගය ක්‍රියාත්මක වන තෙක් හෝ ආයාචනයකදී අමාත්‍යවරයා විසින් ඒ නියෝගය අවලංගු කරනු ලබන තෙක් සමිතියේ පොත්, ලේඛන හා වෙනත් දේපළ භාරව සිටීමට හා ඒ සමිතියේ කටයුතු පාලනය කිරීම සඳහා එක් තැනැත්තකු හෝ තැනැත්තන් වැඩි ගණනක් රෙජිස්ට්‍රාර් විසින් පත් කළ හැකි ය.

ඒ තැනැත්තා හෝ තැනැත්තන් පත් කරනු ලැබූ විට සමිතියේ කාරක සභාව විසින් හෝ සමිතියේ පොත්, ලේඛන හා වෙනත් දේපළ භාරව සිටින වෙන යම් තැනැත්තකු විසින් ඒ පොත්, ලේඛන හෝ දේපළ පළමු සඳහන් තැනැත්තා හෝ තැනැත්තන් වෙත භාර දිය යුතු අතර, ලියාපදිංචිය අවලංගු කිරීමේ නියෝගය ක්‍රියාත්මක වන තුරු හෝ අමාත්‍යවරයා විසින් ආයාචනයකදී ඒ නියෝගය අවලංගු කරනු ලබන තෙක් ඒ කාරක සභාව අක්‍රිය විය යුතු ය.

50. යම් ලියාපදිංචි කළ සමිතියක ලියාපදිංචිය— සමිතියක ලියාපදිංචිය අවලංගු කිරීම.

(අ) සමිතිය යටත් පිරිසෙයින් සාමාජිකයන් දහ දෙනකුගෙන් වත් සමන්විත විය යුතු බව ඒ සමිතිය ලියාපදිංචි කිරීමේ කොන්දේසියක් වන අවස්ථාවක ඒ සමිතියේ සාමාජික සංඛ්‍යාව දහයට අඩු වී ඇත්නම්; හෝ

(ආ) සමිතිය ලියාපදිංචි කළ දින සිට අවුරුදු එකක කාලපරිච්ඡේදයක් තුළ ඒ ලියාපදිංචි කළ සමිතිය වැඩ ආරම්භ කොට

නැත්නම් හෝ මේ වගන්තිය යටතේ අවලංගු කිරීමේ නියෝගය පැනවීමේ දිනයට පෙර අවුරුදු දෙකක කාල පරිච්ඡේදයක් තුළ අක්‍රියව තිබුණේ නම්

රෙජිස්ට්‍රාර් විසින් ලියවිල්ලකින් වූ නියෝගයක් මගින් අවලංගු කළ හැකි ය.

ලියාපදිංචිය අවලංගු කිරීමේ බලපෑම.

51. ලියාපදිංචි කළ සමිතියක ලියාපදිංචිය 49 වන වගන්තිය හෝ 50 වන වගන්තිය යටතේ වූ නියෝගයකින් අවලංගු කරනු ලැබූ අවස්ථාවක, මෙහි මින් මතු විසුරුවා හැරීමේ දිනය වශයෙන් සඳහන් කෙරෙන ඒ නියෝගය ක්‍රියාත්මක වන දින සිට ඒ සමිතිය සංස්ථාවක් ලෙස පැවතීම නතර විය යුතු ය :

එසේ වුව ද මේ පනතින් හෝ මේ පනත යටතේ සමිතිය වෙත පැවරුණු යම් වරප්‍රසාද රෙජිස්ට්‍රාර් විසින් ඒ සමිතිය සඳහා පත් කරනු ලැබූ යම් ඈවරකරුවකු හෝ ඈවරකරුවන් වෙත පවරනු ලැබූ ලෙස සැලකිය යුතු ය.

සමිතියක ලියාපදිංචිය අවලංගු කිරීමෙන් පසු ඈවර කිරීම.

52. 49 වන වගන්තිය හෝ 50 වන වගන්තිය යටතේ සමිතියක ලියාපදිංචිය අවලංගු කරනු ලැබූ අවස්ථාවක ඒ සමිතියේ ඈවරකරු හෝ ඈවරකරුවන් වශයෙන් එක් තැනැත්තකු හෝ තැනැත්තන් වැඩි ගණනක් රෙජිස්ට්‍රාර් විසින් පත් කළ හැකි ය.

අවස්ථාවෝචිත පරිදි 49 වන වගන්තිය හෝ 50 වන වගන්තිය යටතේ අවලංගු කිරීමේ නියෝගය ක්‍රියාත්මක වන දිනයෙහි සමිතියේ සියලුම දේපළ ඈවරකරු හෝ ඈවරකරුවන් වෙත පවරනු ලැබිය යුතු ය.

ඈවරකරුගේ බලතල.

53. (1) 52 වන වගන්තිය යටතේ පත් කරන ලද ඈවරකරුට, රෙජිස්ට්‍රාර්ගේ මග පෙන්වීම හා පාලනයට සහ 54 වන වගන්තිය යටතේ වූ නියෝගයක් මගින් රෙජිස්ට්‍රාර් විසින් නියම කරනු ලබන යම් සීමාකිරීම්වලට යටත් ව, පහත සඳහන් කටයුතු කිරීමේ බලය තිබිය යුතු ය :—

(අ) සමිතියේ වත්කම්වලට සමිතියේ සාමාජිකයන් හා හිටපු සාමාජිකයන් විසින් ගෙවිය යුතු හෝ සමිතියේ මිය ගිය සාමාජිකයන්ගේ බූදල්වලින් ලැබිය යුතු දායක මුදල් කලින් කල නිශ්චය කිරීම ;

(ආ) හිමිකම් කියාපෑම් සමිතියේ පොත්වල එතෙක් සටහන් වී නැති ණයහිමියන් විසින් සිය හිමිකම් කියාපෑම් ඇතුළත් කරවා ගැනීම සඳහා ඒවා ඉදිරිපත් කළ යුත්තේ හෝ ඒ හිමිකම් කියා පෑම් ඔවුන් විසින් තහවුරු කරනු ලැබීමට පෙර කෙරෙන වත්කම් බෙදා දීමෙන් ඒ ණය හිමියන් අත් හරිනු ලැබිය යුත්තේ යම් දිනයකට පෙර ද ඒ දිනය ප්‍රකාශනයකින් හෝ දැන්වීමකින් නියම කිරීම ;

(ඇ) ණයහිමියන් අතර උද්ගත වන ප්‍රමුඛත්වය පිළිබඳ යම් ප්‍රශ්නයක් මේ පනතේ විධිවිධානවලට අනුකූලව තීරණය කිරීම ;

(ඈ) 58 වන වගන්තියෙහි සඳහන් යම් විස්තරයක යම් ආරාවුලක් (සමිතිය සම්බන්ධයෙන් එහි වූ සඳහන් කිරීම් ඈවරකරු සම්බන්ධයෙන් වූ සඳහන් කිරීම් ලෙස තේරුම් ගෙන) ඒ වගන්තිය යටතේ බේරුම් කිරීම සඳහා යොමු කිරීම හා සමිතිය වෙනුවෙන් තමාගේ නමින් හෝ ධුරයෙන් සිවිල් නඩු හා වෙනත් නීති කෘත්‍ය පැවරීම හා නීති කෘත්‍යවලදී ප්‍රතිවාද ඉදිරිපත් කිරීම ;

(ඉ) ඈවර කිරීමේ ගාස්තු කවර පුද්ගලයන් විසින් හා කවර ප්‍රමාණවලින් දැරිය යුතු ද යන්න තීරණය කිරීම;

(ඊ) සමිතිය ගණන් බේරා වසා දැමීමේ දී අවශ්‍ය විය හැකි වත්කම් එකතු කොට බෙදා දීම සම්බන්ධයෙන් විධාන කිරීම;

(උ) රෙජිස්ට්‍රාර්ගේ අනුමතිය කලින් ලැබ ඇත්තේ නම් සමිතිය විසින් හෝ සමිතියට විරුද්ධව ඉදිරිපත් කරනු ලැබූ හිමිකම් කියාපෑම් සමථයකට පත් කිරීම;

(ඌ) ඈවර කිරීම නිසි ලෙස පැවැත්වීම සඳහා අවශ්‍ය විය හැකි සාමාජිකයන්ගේ මහා සභා රැස්වීම් කැඳවීම;

(එ) සමිතියේ පොත්, ලේඛන හා වත්කම් තම සන්තකයට ගැනීම;

(ඒ) සමිතියේ දේපළ විකිණීම;

(ඔ) වැඩදායී ලෙස ගණන් බේරා වසා දැමීම සඳහා අවශ්‍ය විය හැකි තාක් දුරට සමිතියේ කටයුතු පවත්වා ගෙන යාම:

එසේ වුව ද ණය දෙන සමිතියක ඈවරකරුට යම් ණය මුදල් නිකුත් කිරීම සඳහා මෙහි අඩංගු කිසිවකින් හිමිකම් නො ලැබිය යුතු ය; තවද

(ඕ) රෙජිස්ට්‍රාර් විසින් වත්කම් බෙදාදීමේ යෝජනා ක්‍රමයක් අනුමත කරනු ලැබූ විට සමිතියේ වත්කම් පහසු ආකාරයකින් බෙදාදීම සඳහා කටයුතු පිළියෙල කිරීම.

(2) 49 වන වගන්තිය හෝ 50 වන වගන්තිය යටතේ ලියාපදිංචිය අවලංගු කරනු ලැබූ සමිතියක යම් සාමාජිකයකු හෝ කලින් සිටි සාමාජිකයකු විසින් යම් ණයක් ගෙවීමට ඇති හා ඒ තැනැත්තා ඒ අවලංගු කිරීමේ දිනයෙන් පසු මේ පනත යටතේ ලියාපදිංචි කළ අන් කිසි සමිතියක සාමාජිකයකු වන අවස්ථාවක, 52 වන වගන්තිය යටතේ පත් කරන ලද පළමු සඳහන් සමිතියේ ඈවරකරුට, රෙජිස්ට්‍රාර්ගේ මග පෙන්වීම හා පාලනයට සහ 54 වන වගන්තිය යටතේ වූ නියෝගයක් මගින් රෙජිස්ට්‍රාර් විසින් නියම කරනු ලබන වෙන යම් සීමාකිරීම්වලටද යටත්ව, ඒ තැනැත්තාට ඒ අන් සමිතියෙන් අය විය යුතු මුදලෙන් ඒ ණයට වැඩි නො වන මුදලක්, ඒ සාමාජිකයාගෙන් ඒ අන් සමිතියට අයවිය යුතු ණයක් වූවාක් මෙන් අය කොට ඒ මුදල ඈවරකරු වෙත එවන ලෙස ඒ අන් සමිතියට නියම කිරීමේ බලය තිබිය යුතු ය.

(3) මේ පනත යටතේ පත් කරන ලද යම් ඈවරකරුවකුට, ඒ වෙනුවෙන් සාදනු ලැබිය හැකි යම් රීතිවලට යටත්ව මේ වගන්තියේ කාර්යයන් කරගෙන යාම පිණිස යම් බලතල අවශ්‍ය වන ප්‍රමාණයට, දිසා අධිකරණයක් සම්බන්ධයෙන් සිවිල් නඩු විධාන සංග්‍රහය යටතේ විධිවිධාන සලස්වා ඇති මාර්ගයෙන්ම හා (අවශ්‍ය විය හැකි පමණින්) ඒ ආකාරයටම පාර්ශ්වකරුවන් හා සාක්ෂිකරුවන් කැඳවීමට හා පැමිණ සිටීමට ඔවුන්ට බල කිරීමටත්, ලේඛන ඉදිරිපත් කරන ලෙස ඔවුන්ට බල කිරීමටත් බලය තිබිය යුතු ය.

54. ඈවරකරු රෙජිස්ට්‍රාර්ගේ පාලනයට හා විධානයට යටත්ව සිය බලතල ක්‍රියාවේ යෙදවිය යුතු අතර— ඈවර කිරීම පාලනය කිරීමට රෙජිස්ට්‍රාර් සතු බලය.

(අ) ඈවරකරුවකු විසින් කරනු ලබන යම් නියෝගයක් පරිච්ඡින්න කොට හෝ වෙනස් කොට අවශ්‍ය කවර හෝ අලුත් නියෝගයක් කිරීම ද;

(ආ) ඈවරකරුවකු ධුරයෙන් ඉවත් කිරීම ද;

(ඇ) සමිතියේ සියලුම පොත්, ලේඛන හා වත්කම් ඉදිරිපත් කරන ලෙස නියම කිරීම ද;

(ඈ) 53 වන වගන්තිය යටතේ වූ ඈවරකරුවකුගේ බලතල ලියවිල්ලකින් වූ නියෝගයකින් සීමා කිරීම ද;

(ඉ) ගණන් ඉදිරිපත් කරන ලෙස ඈවරකරුට තම අභිමතය පරිදි නියම කිරීම ද;

(ඊ) ඈවරකරුගේ ගණන් විගණනය කරවා ගැනීම හා සමිතියේ වත්කම් බෙදා දීමට බලය පැවරීම ද;

(උ) ඈවරකරුට පාරිශ්‍රමික ගෙවීමට නියෝග කිරීම; හෝ

(ඌ) ඈවරකරු හා යම් තෘතීය පාර්ශ්වකරුවකු හා අතර පවතින්නා වූ (53 (1) (ඇ) වන වගන්තිය යටතේ බේරුම් කිරීමට යොමු කළ හැකි ආරාවුලක් නොවන) යම් ආරාවුලක් ඒ පිළිබඳව බේරුම්කරු දෙන තීරණයෙන් බැඳී සිටීමට ඒ පාර්ශ්වකරු ලියවිල්ලකින් කැමැත්ත ප්‍රකාශ කරතහොත් බේරුම් කිරීම සඳහා යොමු කිරීම ද

රෙජිස්ට්‍රාර් විසින් කළ හැකි ය.

නියෝගය ක්‍රියාත්මක කිරීම.

55. (1) 54 වන වගන්තිය යටතේ තමා වෙත යොමු කරනු ලැබූ යම් කරුණක් සම්බන්ධයෙන් වූ බේරුම්කරුගේ තීරණයෙන් පාර්ශ්වකරුවන් බැඳී සිටිය යුතු අතර, ඒ වගන්තිය යටතේ රෙජිස්ට්‍රාර් විසින් කරනු ලැබූ නියෝගයක් ක්‍රියාත්මක කරන ආකාරයට ඒ තීරණය ක්‍රියාත්මක කළ හැකි විය යුතු ය.

(2) බේරුම්කරුවකු විසින් හෝ රෙජිස්ට්‍රාර් විසින් 53 වන වගන්තිය හෝ 54 වන වගන්තිය යටතේ කරනු ලැබූ නියෝගයක් කිසි ම සිවිල් අධිකරණයක දී ප්‍රශ්න නො කළ යුතු අතර, ඒ සමිතියේ ලියාපදිංචි කරන ලද කාර්යාලය පිහිටි ස්ථානය සම්බන්ධයෙන් අධිකරණ බලය ඇති යම් සිවිල් අධිකරණයක් විසින් ඒ අධිකරණයේ තීන්දු ප්‍රකාශයක් ක්‍රියාත්මක කරන ආකාරයෙන් ඒ නියෝගය ක්‍රියාත්මක කළ යුතු ය:

එසේ වුව ද ලියාපදිංචිය අවලංගු කරනු ලැබූ සමිතියක ණය හිමියකු වන යම් බැංකුවකට, යම් ඈවරකරුවකු හෝ රෙජිස්ට්‍රාර් විසින් 53 වන වගන්තිය හෝ 54 වන වගන්තිය යටතේ කරන ලද නියෝගයකට විරුද්ධව ඒ ඈවරකරුගේ හෝ රෙජිස්ට්‍රාර්ගේ නියෝගයේ දිනයේ සිට මාස දෙකක් ඇතුළත අමාත්‍යවරයා වෙත ආයාචනා කිරීමට හිමිකම් තිබිය යුතු ය.

(3) 53 වන වගන්තිය හෝ 54 වන වගන්තිය යටතේ ඈවරකරුවකු විසින් හෝ රෙජිස්ට්‍රාර් විසින් නියෝගයක් කිරීමෙන් පසු මාස දෙකක් ඇතුළත අමාත්‍යවරයා වෙත කිසිම ආයාචනයක් ඉදිරිපත් කරනු නො ලැබූ අවස්ථාවක ඒ ඈවරකරුගේ හෝ රෙජිස්ට්‍රාර්ගේ එම නියෝගය ඒ කාලපරිච්ඡේදය ගතවීමෙන් පසු බල පැවැත්විය යුතු ය. මාස දෙකක් ඇතුළත අමාත්‍යවරයා වෙත ආයාචනයක් ඉදිරිපත් කරනු ලැබූ අවස්ථාවක, අමාත්‍යවරයා විසින් ස්ථිර කරනු ලබන තෙක් ඈවරකරුගේ හෝ රෙජිස්ට්‍රාර්ගේ නියෝගය බල නො පැවැත්විය යුතු ය.

56. මෙහි පෙරාතුව ප්‍රකාශිතව ම විධිවිධාන සැලසුණු ප්‍රමාණයට හැර, මේ පනත යටතේ ලියාපදිංචි කළ සමිතියක් විසුරුවා හැරීමට අදාළ යම් කරුණක් සම්බන්ධයෙන් කිසි ම සිවිල් අධිකරණයකට කිසි ම අධිකරණ බලයක් නො තිබිය යුතු ය.

සිවිල් අධිකරණයක අධිකරණ බලය සීමා කිරීම.

57. (1) ලියාපදිංචිය අවලංගු කරන ලද සමිතියක් ඈවර කිරීමෙහි දී සංචිත අරමුදල ඇතුළු අරමුදල් 40 (2) වන වගන්තියේ විධිවිධාන වලට යටත්ව ප්‍රථමකොට ඈවර කිරීමේ ගාස්තු සඳහා ද ඊළඟට ආණ්ඩුවේ ණය හා ආණ්ඩුව ඇප වූ ණය ආපසු ගෙවීම සඳහා ද ඉක්බිතිව සමිතියේ වෙනත් වගකීම් ඉටු කිරීම පිණිස ද ඉක්බිතිව කොටස් ප්‍රාග් ධනය ගෙවීම පිණිස ද ඉනික්බිතිව සමිතියේ අතුරු ව්‍යවස්ථාවලින් අවසර ලැබෙන්නේ නම්, ලාභ බෙදනු නො ලැබූ යම් කාලපරිච්ඡේදයක් සඳහා අවුරුද්දකට සියයට හයකට නො වැඩි ප්‍රමාණයකින් ලාභාංශයක් ගෙවීම සඳහා ද ලාභ පිළිබඳව සුදුස්සක් කරනු නො ලැබූ යම් කාල පරිච්ඡේදයක් වෙනුවෙන්, ඒ කාල පරිච්ඡේදය විසුරුවා හැරීමේ දිනයට පෙරාතුව ම වූ අවස්ථාවක සාමාජිකයන්ට ප්‍රතිදානයක් ගෙවීම සඳහා ද යෙදිය යුතු ය.

ඈවර කිරීම අවසන් කිරීම.

(2) සමිතියක ඈවර කිරීම අවසන් කරනු ලැබූ හා ඒ සමිතියේ යම් ණයහිමියකු විසින්, වත්කම් බෙදා දීමේ යෝජනා ක්‍රමය යටතේ තමාට අය විය යුතු දේ සම්බන්ධයෙන් හිමිකම් කියාපෑමක් ඉදිරිපත් කරනු නො ලැබූ හෝ ඒ දෙය ඔහුට නො ලැබුණු විට ඈවර කිරීම අවසන් කිරීමේ දැන්වීම ගැසට් පත්‍රයෙහි පළ කළ යුතු ය ; තවද ඒ සමිතියේ අරමුදල් සම්බන්ධයෙන් වූ යම් හිමිකම් කියාපෑමක් පිළිබඳව කිසිම නඩුවක්, එය ඒ දැන්වීම ගැසට් පත්‍රයෙහි පළ කිරීමේ දින සිට මාස තුනක් ඇතුළත ආරම්භ වන්නේ නම් මිස පවත්වා ගෙන නො යා යුතු ය.

(3) (1) වන උපවගන්තියෙහි නිශ්චිතව සඳහන් කාර්යයන් සඳහා සහ (2) වන උපවගන්තිය යටතේ නඩුවක් පවරනු ලැබූ යම් හිමිකම් කියාපෑම් ගෙවීම සඳහා මුදල් යෙදීමෙන් පසු ඉතිරි වන යම් අතිරික්තයක් ඒ සමිතිය විසුරුවා හැරීමේ දිනයෙහි එහි තිලධරයන්ව සිටි තැනැත්තන් විසින් රෙජිස්ට්‍රාර්ගේ අනුමතියට යටත්ව තෝරා ගත හැකි යම් ප්‍රාදේශීය හෝ මහජනෝපකාර අරමුණක් සඳහා යෙදිය හැකි ය.

සමිතිය ඈවර කිරීමේ දිනයෙන් පසු මාස තුනක් ඇතුළත රෙජිස්ට්‍රාර් විසින් අනුමත කරනු ලැබූ ඉහත කී අරමුණක් තෝරා ගැනීම ඒ තැනැත්තන් පැහැර හැරියහොත් රෙජිස්ට්‍රාර් විසින් ඒ අතිරික්තය බැංකුවක හෝ ලියාපදිංචි කළ සමිතියක තැන්පත් කළ යුතු ය.

එසේ තැන්පත් කළ අතිරික්තය මේ පනතේ කාර්යයන් සඳහා පිහිටුවනු ලැබිය හැකි අතිරික්ත අරමුදලකට ගෙවනු ලැබිය හැකි ය. රීතිවලින් විධිවිධාන සලස්වනු ලැබිය හැකි යම් කාර්යයන් සඳහා හා එසේ විධිවිධාන සලස්වනු ලැබිය හැකි ආකාරයකින් ඒ අතිරික්ත අරමුදලින් මුදල් වියදම් කිරීම රෙජිස්ට්‍රාර්ගේ අභිමතය පරිදි කළ හැකි ය :

එසේ වුව ද අතිරික්තයට එකතු වන යම් පොලියක් සමුපකාර අරමුදලට ගෙවනු ලැබිය හැකි ය.

XI වන පරිච්ඡේදය

ආරාවුල්

ආරාවුල් සමථයට පත් කිරීම.

58. (1) ලියාපදිංචි කළ සමිතියක ව්‍යාපාරයට සම්බන්ධ යම් ආරාවුලක්—

(අ) සාමාජිකයන්, හිටපු සාමාජිකයන්, සහ සාමාජිකයන්, හිටපු සාමාජිකයන් හා මියගිය සාමාජිකයන් මගින් හිමිකම් කියා පාන තැනැත්තන් අතර, හෝ සමිතියේ අතීත හෝ වර්තමාන නිලධරයන් හෝ සේවකයන් අතර, හෝ මිය ගිය නිලධරයන්ගේ හෝ සේවකයන්ගේ උරුමකරුවන් හෝ නීත්‍යනුකූල නියෝජිතයන් අතර ; හෝ

(ආ) සාමාජිකයකු, හිටපු සාමාජිකයකු හෝ සාමාජිකයකු, හිටපු සාමාජිකයකු හෝ මිය ගිය සාමාජිකයකු මගින් හිමිකම් කියාපාන තැනැත්තකු හා සමිතිය, එහි කාරක සභාව හෝ එහි අතීත හෝ වර්තමාන යම් නිලධරයකු හෝ සේවකයකු, හෝ මිය ගිය යම් නිලධරයකුගේ හෝ සේවකයකුගේ යම් උරුමකරුවකු හෝ නීත්‍යනුකූල නියෝජිතයකු අතර ; හෝ

(ඇ) සමිතිය හෝ එහි කාරක සභාව හා සමිතියේ අතීත හෝ වර්තමාන යම් නිලධරයකු හෝ සේවකයකු හෝ යම් මිය ගිය නිලධරයකුගේ හෝ සේවකයකුගේ යම් උරුමකරුවකු හෝ නීත්‍යනුකූල නියෝජිතයකු අතර ; හෝ

(ඈ) සමිතිය හෝ එහි කාරක සභාව, සහ

(i) ව්‍යාපාරය හෝ ඉන් කොටසක් ඒ සමිතියට පවරනු ලැබූ වෙන යම් සමිතියක සාමාජිකයකුව හෝ නිලධරයකුව හෝ සේවකයකුව සිටි යම් තැනැත්තකු ;

(ii) (i) අනුච්ඡේදයෙහි සඳහන් සමිතියේ සාමාජිකයකු හෝ හිටපු සාමාජිකයකු හෝ මිය ගිය සාමාජිකයකු මගින් හිමිකම් කියා පාන යම් තැනැත්තකු ;

(iii) (i) අනුච්ඡේදයෙහි සඳහන් සමිතියේ යම් නිලධරයකුගේ හෝ සේවකයකුගේ උරුමකරුවකු හෝ නීත්‍යනුකූල නියෝජිතයකු වන යම් තැනැත්තකු

අතර ; හෝ

(ඉ) සමිතිය හා ලියාපදිංචි කළ අන් කිසි සමිතියක් අතර

උද්ගත වන්නේ නම්, තීරණය සඳහා ඒ ආරාවුල රෙජිස්ට්‍රාර් වෙත යොමු කරනු ලැබිය යුතු ය.

අතීත හෝ වර්තමාන සාමාජිකයකුගෙන්, නිලධරයකුගෙන් හෝ සේවකයකුගෙන් හෝ මිය ගිය සාමාජිකයකුගේ, නිලධරයකුගේ හෝ සේවකයකුගේ යම් නම් කළ තැනැත්තකුගෙන්, උරුමකරුවකුගෙන් හෝ නීත්‍යනුකූල නියෝජිතයකුගෙන් ලියාපදිංචි කළ සමිතියකට අය විය යුතු යම් ණයක්, ඉල්ලීමක් හෝ අලාභයක් සඳහා ඒ සමිතිය විසින් ඉදිරිපත් කරනු ලැබූ හිමිකම් කියාපෑමක්, ඒ ණය, ඉල්ලීම හෝ අලාභය පිළිගත යුතු වුවද නො වුව ද මේ උපවගන්තියේ අර්ථානුකූල ව සමිතියේ ව්‍යාපාරයට අදාළ ආරාවුලක් ලෙස සලකනු ලැබිය යුතු ය.

(2) රෙජිස්ට්‍රාර් විසින්, (1) වන උපවගන්තිය යටතේ යොමු කිරීමක් ලැබීමෙන් පසු—

(අ) තමා විසින්ම ඒ ආරවුල සම්බන්ධයෙන් තීරණය කළ හැකි ය ; නැතහොත්

(ආ) ඒ පිළිබඳව සුදුස්සක් කිරීම සඳහා බේරුම්කරුවකු හෝ බේරුම්කරුවන් වෙත යොමු කළ හැකි ය.

(3) බේරුම්කරුගේ හෝ බේරුම්කරුවන්ගේ තීන්දුවෙන් අතෘප්තියට පත් යම් පාර්ශ්වකරුවන් විසින්, රීතිවලින් නියම කරනු ලැබිය හැකි යම් කාලසීමාවක් ඇතුළත හා එසේ නියම කරනු ලැබිය හැකි ආකාරයකින් රෙජිස්ට්‍රාර් වෙත ආයාචනය කළ හැකි ය.

(4) (3) වන උපවගන්තිය යටතේ රෙජිස්ට්‍රාර් වෙත යම් ආයාචන යක් ඉදිරිපත් කරනු ලැබූ කිසි ම පාර්ශ්වකරුවකුට, ඒ පාර්ශ්ව කරු විසින් ම හෝ යම් නියෝජිතයකු මාර්ගයෙන් රෙජිස්ට්‍රාර් ඉදිරියෙහි පෙනී සිට ඒ ආයාචනය සම්බන්ධයෙන් කරුණු කියා සිටීමට හිමිකම් නො තිබිය යුතු ය.

(5) (2) වන උපවගන්තිය යටතේ හෝ (3) වන උපවගන්තිය යටතේ වූ ආයාචනයකදී රෙජිස්ට්‍රාර්ගේ තීරණය අවසානාත්මක විය යුතු අතර ඒ පිළිබඳව යම් සිවිල් අධිකරණයක දී ප්‍රශ්න නො කළ යුතු ය.

(6) (2) වන උපවගන්තිය යටතේ බේරුම්කරුවකුගේ හෝ බේරුම්කරුවන්ගේ තීන්දුව සම්බන්ධයෙන් (3) වන උප වගන්තිය යටතේ රෙජිස්ට්‍රාර් වෙත කිසි ම ආයාචනයක් යොමු කරනු නොලබන්නේ නම් හෝ එබඳු යම් ආයාචනයක් අත් හරිනු ලබන්නේ නම් හෝ ඉල්ලා අස් කරගනු ලබන්නේ නම් ඒ තීන්දුව අවසානාත්මක විය යුතු අතර ඒ පිළිබඳ කිසි ම සිවිල් අධිකරණයකදී ප්‍රශ්න නො කළ යුතු ය.

(7) මේ වගන්තිය යටතේ ආරවුලක විෂය වන යම් හිමිකම් කියා පෑමක් සම්බන්ධයෙන් කාලසීමා ආඥාපනතේ විධිවිධාන අදාළ නො විය යුතු ය.

(8) මේ වගන්තිය යටතේ රෙජිස්ට්‍රාර් වෙත යොමු කරනු ලැබූ ආරවුලක් ලියාපදිංචි කළ සමිතියක ව්‍යාපාරයට අදාළ ආරවුලක් ද යන්න පිළිබඳව යම් ප්‍රශ්නයක් උද්ගත වුවහොත් ඒ සම්බන්ධ යෙන් රෙජිස්ට්‍රාර්ගේ තීරණය අවසානාත්මක විය යුතු අතර ඒ පිළිබඳව කිසි ම සිවිල් අධිකරණයක දී ප්‍රශ්න නො කළ යුතු ය.

(9) මේ වගන්තියෙහි "සාමාජිකයා" යන්නට ආශ්‍රිත සාමාජික යෙක් ද ඇතුළත් වේ.

59. (1) 58 වැනි වගන්තිය යටතේ රෙජිස්ට්‍රාර් වෙත යොමු කරනු ලැබූ ආරවුලක් හෝ ආයාචනයක් සම්බන්ධයෙන් ඔහුගේ තීරණයකින් (මේ වගන්තියෙහි මින් මතු එය "තීරණයක්" යනු වෙන් හඳුන්වනු ලැබේ) හෝ ඒ වගන්තිය යටතේ බේරුම්කරුවකු වෙත යොමු කරනු ලැබූ ආරවුලක් පිළිබඳ වූත් ඒ වගන්තිය යටතේ රෙජිස්ට්‍රාර් වෙත යථා පරිදි ආයාචනයක් ඉදිරිපත් කරනු නො ලැබූත්, මේ වගන්තියේ මින් මතු "තීන්දුවක්" යනුවෙන් හඳුන්වනු ලබන තීන්දුවකින් කෙරෙන නිගමනය ඒ ආරවුලේ එක් පාර්ශ්වකරුවකු ගෙන් ඒ ආරවුලේ අනෙක් පාර්ශ්වකරුට මුදලක් අය විය යුතු බව වූත් ඒ මුදල ඊට සම්බන්ධ ගාස්තු හා

තීරණයක් හෝ තීන්දුවක් ක්‍රියාත්මක කිරීම.

පොලී ඇතොත් ඒවා සමග නො ගෙවා ඇත්තාවුත් අවස්ථාවක රෙජිස්ට්‍රාර් විසින්, ඒ මුදල අය විය යුත්තේ යම් පාර්ශ්වකරුවකු ගෙන් ද මේ වගන්තියෙහි මින් මතු " පැහැර හරින්නා " යනුවෙන් හඳුන්වනු ලබන ඒ පාර්ශ්වකරු සම්බන්ධයෙන්,—

(අ) ගාස්තු හා පොලී සමග ඒ මුදල පිළිබඳ විස්තර හා ඒ පැහැර හරින්නාගේ නම අඩංගු සහතිකයක් දිසාපතිවරයකු, සහකාර දිසාපතිවරයකු, පිස්කල් හෝ නියෝජ්‍ය පිස්කල් වෙත නිකුත් කිරීම ; හෝ

(ආ) ගාස්තු හා පොලී ඇතොත් ඒ පොලියද සමග ඒ මුදල් පිළිබඳ විස්තර හා පැහැර හරින්නාගේ නම අඩංගු සහතිකයක් ඒ පැහැර හරින්නා පදිංචිව සිටින හෝ ඒ පැහැර හරින්නාට අයත් යම් චංචල හෝ නිශ්චල දේපළක් පිහිටි යම් දිස්ත්‍රික්කයක අධිකරණ බලය ඇති දිසා අධිකරණයක් වෙත නිකුත් කිරීම ; හෝ

(ඇ) අයවිය යුතු මුදල පිළිබඳ විස්තර හා පැහැර හරින්නාගේ නම සහ අන්තිමට දන ගත් ඔහුගේ ව්‍යාපාරික හෝ පදිංචි ස්ථානය අඩංගු සහතිකයක් ඒ ස්ථානය පිහිටි කොට්ඨාශයෙහි අධිකරණ බලය ඇති මහෙස්ත්‍රාත්වරයකු වෙත නිකුත් කිරීම

කළ හැකි ය.

(2) (අ) රෙජිස්ට්‍රාර් විසින් (1) වන උපවගන්තියේ (අ) ඡේදය යටතේ දිසාපතිවරයකු, සහකාර දිසාපතිවරයකු, පිස්කල් හෝ නියෝජ්‍ය පිස්කල් වෙත සහතිකයක් නිකුත් කරනු ලබන අවස්ථාවක, පැහැර හරින්නාගේ චංචල දේපළ තහනමට ගෙන විකුණා ගාස්තු හා පොලී සමග ඒ මුදල අය කර ගැනීමට සැලැස්වීමට ඒ නිලධරයාට මෙයින් බලය පවරා නියම කරනු ලැබේ.

(ආ) ඒ නිලධරයා විසින් ඒ වෙනුවෙන් ඉතාමත් ම අවස්ථානුකූල යයි සලකනු ලබන යම් ආකාරයකින් එකී තහනමට ගැනීම ක්‍රියාත් මක කළ යුතු අතර එසේ තහනමට ගත් සෑම දේපළක්ම පැහැර හරින්නා විසින් ගාස්තු හා වියදම ගෙවීමට යටත්ව දින පහක් තබා ගත යුතු ය. පැහැර හරින්නා විසින් ගාස්තු හා පොලිය සහිතව අය විය යුතු ඒ මුදල ද ඒ දේපළ තහනමට ගෙන තබා ගැනීමේ වියදම් හා වැය බර ද එකී දින පහ ඇතුළත නො ගෙවන්නේ නම්, අවස්ථා වෝචිත පරිදි, දිසාපති, සහකාර දිසාපති, පිස්කල් හෝ නියෝජ්‍ය පිස්කල් විසින් එකී දේපළ ප්‍රසිද්ධ වෙන්දේසියේ විකුණනු ලැබී මට සැලැස්විය යුතු ය.

(ඇ) ඒ විකිණීමෙන් ලැබෙන්නා වූ මුදල—

(i) පළමු කොට, ඒ දේපළ තහනමට ගැනීම, තබා ගැනීම හා විකිණීම පිළිබඳ වූ වියදම් හා ගාස්තු ගෙවීමට ද,

(ii) දෙවනුව, ගාස්තු හා පොලිය සමග අයවිය යුතු මුදල පියවීමට ද

යෙදිය යුතු අතර යම් ශේෂයක් ඇතොත් තහනමට ගත් දේපළ අයිතිකරු වෙත එය ගෙවිය යුතු ය.

(3) (1) වන උපවගන්තියේ (ආ) ඡේදය යටතේ දිසා අධිකරණයක් වෙත සහතිකයක් නිකුත් කරනු ලැබූ අවස්ථාවක එය ලැබීමෙන් පසු ඒ අධිකරණය විසින් ඒ පැහැර හරින්නාගේ

සියලුම චංචල හෝ නිශ්චල දේපළ හෝ ඉන් යමක් හෝ ඒ මුදල අය කර ගැනීම සඳහා පිස්කල් විසින් අවශ්‍ය යැයි සැලකිය හැකි ඉන් යම් කොටසක් තහනමට ගෙන විකුණන ලෙස පිස්කල්ට බලය පැවරෙන හා නියම කෙරෙන දේපළ තහනම් ඇස්කිසියක් පිස්කල් වෙත නිකුත් කරන ලෙස විධාන කළ යුතු ය. ඒ තහනමට ගෙන විකිණීම සම්බන්ධයෙන් සිවිල් නඩු විධාන සංග්‍රහයේ 226 හා 297 වන වගන්තිවල විධිවිධාන අවශ්‍ය වෙනස් කිරීම් සහිතව අදාළ විය යුතු ය.

(4) (1) වන උපවගන්තියේ (ඇ) ඡේදය යටතේ මහෙස්ත්‍රාත්වරයකු වෙත සහතිකයක් නිකුත් කරනු ලැබූ අවස්ථාවක, මුදල් අය කර ගැනීම සඳහා පැහැර හරින්නාට විරුද්ධව වැඩි දුරටත් ක්‍රියා නො කළ යුත්තේ මන්දැයි හේතු දැක්වීම සඳහා මහෙස්ත්‍රාත්වරයා විසින් ඒ පැහැර හරින්නා තමා ඉදිරියට කැඳවිය යුතු අතර, ප්‍රමාණවත් හේතු ඔහු විසින් නො දක්වන ලද්දේ නම්, බන්ධනාගාර ගත කිරීමෙන් දඬුවම් කළ නො හැකි වුව ද දඩයකින් පමණක් දඬුවම් කළ හැකි වරදකට ඒ පැහැර හරින්නා සම්බන්ධයෙන් මහෙස්ත්‍රාත්වරයා විසින් කරන ලද දණ්ඩන නියමයකින් නියම කෙරුණු දඩයක් ලෙස ඒ මුදල සලකනු ලැබිය යුතු ය. එවිට, අපරාධ නඩු විධාන සංග්‍රහයේ 312 වන වගන්තියේ (එහි (1) වන උපවගන්තියේ (අ) හා (ඇ) ඡේද හැර) විධිවිධාන අදාළ විය යුතු අතර, ඒ දණ්ඩන නියමය කරන අවස්ථාවේ දී ඒ වගන්තියේ විධිවිධාන අනුව මහෙස්ත්‍රාත්වරයා විසින් කළ හැකි ව තිබූ යම් විධානයක්, ඔහු විසින් කළ හැකි ය.

(5) රෙජිස්ට්‍රාර් මේ වගන්තිය යටතේ සහතිකයක් නිකුත් කරන අවස්ථාවක ඒ පිළිබඳ නිවේදනයක් පෞද්ගලිකව භාර දීමෙන්, ලියාපදිංචි කළ තැපෑලෙන් හෝ විද්‍යුලි පණිවුඩ මාර්ගයෙන් යැවීමෙන් පැහැර හරින්නා වෙත නිකුත් කළ යුතු ය; එහෙත් පැහැර හරින්නා ඒ නිවේදනය නොලැබීම හේතුකොට ගෙන මේ වගන්තිය යටතේ වූ නීති කෘත්‍ය අවලංගු නො විය යුතු ය.

(6) මේ වගන්තිය යටතේ වූ යම් නීති කෘත්‍යවලදී රෙජිස්ට්‍රාර්ගේ සහතිකයෙහි වූ යම් ප්‍රකාශයක නිවැරදි භාවය සලකා බැලීමට, පරීක්ෂා කිරීමට හෝ ඒ පිළිබඳව තීරණය කිරීමට යම් දිසා අධිකරණයකට හෝ මහෙස්ත්‍රාත්වරයකුට මේ වගන්තියේ කිසිවකින් බලය නො ලැබිය යුතු ය; නොහොත් නියම නො විය යුතු ය.

(7) (3) වන උපවගන්තිය යටතේ විකිණීමෙන් ලත් යම් මුදලක් හා (4) වන උපවගන්තිය යටතේ ගෙවන ලද හෝ අය කරන ලද යම් මුදලක් අවස්ථාවෝචිත පරිදි දිසා අධිකරණය හෝ මහෙස්ත්‍රාත්වරයා විසින් රෙජිස්ට්‍රාර් වෙත යැවිය යුතු ය. රෙජිස්ට්‍රාර් විසින් ඒ මුදල සම්බන්ධයෙන් අදාළ තීරණය හෝ තීන්දුව අනුව සුදුස්සක් කළ යුතු ය.

60. (1) ලියාපදිංචි කළ සමිතියක සාමාජිකත්වය සඳහා යම් තැනැත්තකු විසින් ඉදිරිපත් කරන ලද ඉල්ලුම් පත්‍රයක් ඒ සමිතිය විසින් ප්‍රතික්ෂේප කරනු ලැබූ අවස්ථාවක ඒ ප්‍රතික්ෂේප කිරීමට විරුද්ධව ඒ තැනැත්තා විසින් රෙජිස්ට්‍රාර් වෙත ආයාචනය කළ හැකි ය. ඒ ආයාචනය සම්බන්ධයෙන් රෙජිස්ට්‍රාර්ගේ තීරණය අවසානාත්මක විය යුතු අතර එය පිළිපැදීමට සමිතිය බැඳී සිටිය යුතු ය.

වෙනත් ඇතැම් කරුණු සම්බන්ධයෙන් රෙජිස්ට්‍රාර් විසින් තීරණය කළ යුතු බව.

(2) ලියාපදිංචි කළ සමිතියක සාමාජිකයකු ඒ සමිතියේ ධුරයකට යථා පරිදි තෝරා පත් කර ගන්නා ලද්දේ ද යන්න සම්බන්ධයෙන් හෝ සාමාජිකයකු ඒ සමිතියේ සාමාජිකයකුව හෝ නිලධරයකුව සිටීම නතර වූයේ ද යන්න සම්බන්ධයෙන් හෝ සමිතියේ යම් මහා සභා රැස්වීමක් වලංගු ලෙස පවත්වනු ලැබුවේ ද යන්න සම්බන්ධයෙන් යම් ප්‍රශ්නයක් උද්ගත වන අවස්ථාවක ඒ ප්‍රශ්නය සම්බන්ධයෙන් රෙජිස්ට්‍රාර් විසින් තිරණය කළ යුතු අතර ඔහුගේ තිරණය අවසානාත්මක විය යුතු ය.

XII වන පරිච්ඡේදය

රීති

රීති.

61. (1) මේ පනතේ ප්‍රතිපත්ති හා විධිවිධාන ක්‍රියාත්මක කිරීමේ හෝ බල ගැන්වීමේ කාර්යය සඳහා අවශ්‍ය විය හැකි සියළු රීති අමාත්‍යවරයා විසින් සෑදිය හැකි ය.

(2) විශේෂයෙන්ම හා (1) වන උපවගන්තියෙන් පැවරුණු බල තලවල සාමාන්‍යත්වයට හානියක් නො මැතිව ඒ රීතිවලින්—

(අ) සමිතියක් ලියාපදිංචි කිරීම සඳහා ඉල්ලුම් කිරීමේදී අනුගමනය කළ යුතු කොන්දේසි හා ඒ ඉල්ලුම් කිරීම් පිළිබඳ කාර්ය පටිපාටිය නියම කළ හැකි ය;

(ආ) සාමාජිකයන් වශයෙන් ඇතුළත්වීම සඳහා ඉල්ලුම් කරන හෝ සාමාජිකයන් වශයෙන් ඇතුළත් කර ගනු ලැබූ තැනැත්තන් විසින් අනුගමනය කළ යුතු කොන්දේසි නියම කළ හැකි අතර කලින් කල සාමාජිකයන් තෝරා පත් කර ගැනීම හා ඇතුළු කර ගැනීම හා සාමාජිකත්වයේ අයිතිවාසිකම් පාවිච්චි කිරීමට පෙර කළ යුතු ගෙවීම් හා ලබාගත යුතු සම්බන්ධතා සඳහා විධිවිධාන සැලැස්විය හැකි ය;

(ඇ) සාමාජිකයන් ඉල්ලා අස්වීම හා නෙරපීම සඳහා ද ඉල්ලා අස් වන හෝ නෙරපනු ලබන සාමාජිකයන්ට කළ යුතු ගෙවීම් සඳහා ද හිටපු සාමාජිකයන්ගේ වගකීම් සඳහා ද විධිවිධාන සැලැස්විය හැකි ය;

(ඈ) ලියාපදිංචි කළ සමිතියක සාමාජික සංඛ්‍යාව ඒ සමිතිය විසින් සීමා කළ හැකි ප්‍රමාණය නියම කළ හැකි ය;

(ඉ) මිය ගිය සාමාජිකයකුගේ සම්බන්ධතාවයේ වටිනාකම නිශ්චය කළ යුතු ආකාරය සඳහා ද ඒ සම්බන්ධතාවයේ වටිනාකම ගෙවිය හැකි හෝ පැවරිය හැකි තැනැත්තකු නම් කිරීම සඳහා ද විධිවිධාන සැලැස්විය හැකි ය;

(ඊ) 3 වන වගන්තියේ විධිවිධානවලට යටත්ව, සාමාජිකයකු සතුව තිබිය හැකි ලියාපදිංචි කළ සමිතියක ප්‍රාග් ධනයේ වැඩිම කොටස් ගණන හෝ පංගුව නියම කළ හැකි ය;

(උ) ණය හෝ මුදල් ණයවර සඳහා ඉල්ලුම් කරන සාමාජිකයන් විසින් කළ යුතු ගෙවීම්, අනුගමනය කළ යුතු කොන්දේසි හා ලියා අත්සන් කළ යුතු බැඳුම්කරවල, නීත්‍යනුකූල ලේඛනවල හෝ වෙනත් ලේඛනවල ආකෘති, දිය හැකි ණයවල හෝ ප්‍රදානය කළ හැකි ණයවරවල කාල

සීමාව, තනි සාමාජිකයන්ට ගෙවනු ලැබිය හැකි උපරිම මුදල හා ඔවුන් සම්බන්ධයෙන් ඉඩ දෙනු ලැබිය හැකි වැඩිම ණයවර නියම කළ හැකි ය ;

(ඌ) සීමා රහිත වගකීම්වලින් යුත් සමිතියක සාමාජිකයන්ට ලාභ බෙදා දිය හැක්කේ යම් කොන්දේසිවලට යටත්ව ද ඒ කොන්දේසි හා සමිති විසින් ගෙවිය හැකි ලාභාංශ පිළිබඳ උපරිම ප්‍රමාණය නියම කළ හැකි ය ;

(එ) කොටස් මගින් හෝ සෘණ පත්‍ර මගින් හෝ වෙන යම් ආකාරයකින් අරමුදල් ලබාගත හැකි ආකාරය හා තැන්පතු සම්බන්ධයෙන් ගෙවිය හැකි පොලී ප්‍රමාණය විධිමත් කළ හැකි ය ;

(ඒ) සාමාජිකයන්ගේ මහා සභා රැස්වීම් සඳහා ද ඒ රැස්වීම්වල කාර්ය පටිපාටිය සඳහා ද ඒ රැස්වීම්වලදී පාවිච්චි කළ යුතු බලතල සඳහා ද විධිවිධාන සැලැස්විය හැකි ය;

(ඔ) කාරක සභාවල සාමාජිකයන් හා වෙනත් නිලධරයන් පත් කිරීම, ඔවුන්ගේ සේවය අත් හිටුවීම හා ඔවුන් ඉවත් කිරීම සඳහා ද කාරක සභා රැස්වීම්වල කාර්ය පටිපාටිය සඳහා ද කාරක සභාව හා වෙනත් නිලධරයන් විසින් පාවිච්චි කළ යුතු බලතල හා ඉටු කළ යුතු යුතුකම් සඳහා ද විධිවිධාන සැලැස්විය හැකි ය ;

(ඕ) සමිතියක් විසින් අතුරු ව්‍යවස්ථා සෑදිය හැකි හෝ සෑදිය යුතු කරුණු සහ අතුරු ව්‍යවස්ථා සෑදීමෙහිදී, වෙනස් කිරීමේදී හා පරිච්ඡින්න කිරීමේදී අනුගමනය කළ යුතු කාර්ය පටිපාටිය, ඒ අතුරු ව්‍යවස්ථා පැනවීමට, වෙනස් කිරීමට හෝ පරිච්ඡින්න කිරීමට පෙර සපුරාලිය යුතු කොන්දේසි නියම කළ හැකි ය;

(ක) ලියාපදිංචි කළ සමිතියක් විසින් තැබිය යුතු ගණන් හා පොත් සහ ලියාපදිංචි කළ සමිතියක වත්කම් හා බැරකම් පෙන්නුම් කරන ශේෂ පත්‍රයක් කලින් කල පළ කිරීමට නියම කළ හැකි ය ;

(ග) ලියාපදිංචි කළ සමිතිවල ගණන් විගණනය කිරීම සඳහා සහ ඒ විගණනය සඳහා ගෙවිය යුතු යම් ගාස්තු ඇතොත් ඒ ගාස්තු ගෙවීම සඳහා විධිවිධාන සැලැස්වීම ද පවත්නා සමිති විගණනය කිරීම, ඒවා පරිපාලනය කිරීම සහ ඒවාට සහාය දීම සඳහා ද සමුපකාර ප්‍රචාරක කටයුතු සඳහා ද සමුපකාර අධ්‍යාපනය හා පුහුණුව සඳහා ද පාවිච්චි කිරීම පිණිස සමුපකාර අරමුදල යනුවෙන් හඳුන්වනු ලබන අරමුදලකට සියලු ම ලියාපදිංචි කළ සමිතිවලින් හෝ එවැනි යම් සමිතිවලින් දායක මුදල් අය කිරීමට විධිවිධාන සැලැස්වීම ද ඒ අරමුදලේ පරිපාලනය සඳහා විධිවිධාන සැලැස්වීම ද කළ හැකි ය ;

(ච) ලියාපදිංචි කළ සමිති විසින් රෙජිස්ට්‍රාර් වෙත ඉදිරිපත් කළ යුතු වාර වාර්තා සහ ඒ වාර වාර්තා ඉදිරිපත් කළ යුතු තැනැත්තන් හා ආකාරය නියම කළ හැකි ය ;

(ජ) ලියාපදිංචි කළ සමිති සතු පොත්වල ඇතුළත්ව ඇති සටහන්වල පිටපත් සහතික කළ හැකි තැනැත්තන් හා ආකාරය සඳහා විධිවිධාන සැලැස්විය හැකි ය ;

(ට) සාමාජිකයන්ගේ නාම ලේඛනයක් සහ සාමාජිකයන්ගේ වගකීම් කොටස්වලින් සීමා සහිත වූ අවස්ථාවක කොටස් පිළිබඳ නාම ලේඛනයක් සකස් කොට පවත්වා ගෙන යාම සඳහා ද විධිවිධාන සැලැස්විය හැකි ය;

(ඩ) සංචිත අරමුදල් ඇති කොට පවත්වා ගෙන යාම හා ඒ අරමුදල් යෙදිය හැකි පරමාර්ථ සඳහා ද ලියාපදිංචි කළ සමිතියක පාලනය යටතේ ඇති යම් අරමුදල් ආයෝජනය කිරීම සඳහා ද විධිවිධාන සැලැස්විය හැකි ය;

(ණ) සමිතියක් වෙත හෝ ඒ මාර්ගයෙන් ද්‍රව්‍ය විකිණීමට අදාළ යම් අතුරු ව්‍යවස්ථාවක් හෝ ගිවිසුමක් කඩකිරීම පිළිබඳ යම් ප්‍රශ්නයක් නිශ්චය කළ හැකි ආකාරය හා එබඳු යම් කඩ කිරීමක් නිසා වූ ප්‍රමාණ කළ අලාභය නිශ්චය කළ හැකි හෝ තක්සේරු කළ හැකි ආකාරය නියම කළ හැකි ය;

(ත) බේරුම්කරුවකු හෝ බේරුම්කරුවන් පත් කිරීමේ ක්‍රමය හා රෙජිස්ට්‍රාර් හෝ ඒ බේරුම්කරු හෝ බේරුම්කරුවන් ඉදිරියෙහි පැවැත්වෙන කෘත්‍යයන්හිදී අනුගමනය කළ යුතු කාර්ය පටිපැටිය හා රෙජිස්ට්‍රාර්ගේ තීරණ හෝ බේරුම් කරුවන්ගේ තීන්දු ක්‍රියාත්මක කළ යුතු ආකාරය නියම කළ හැකි ය;

(ද) ආණ්ඩුවෙන් මුදල් ආධාර සඳහා ඉල්ලුම් කරන ලියාපදිංචි කළ සමිතියක් විසින් පිළිපැදිය යුතු කොන්දේසි නියම කළ හැකි ය;

(න) රෙජිස්ට්‍රාර් විසින් කරන ලද නියෝගවලට විරුද්ධව අමාත්‍ය වරයා වෙත ආයාචනයක් ඉදිරිපත් කළ හැකි විය යුතු වූ ද මේ පනත යටතේ ප්‍රකාශිතවම විධිවිධාන සලස්වා නැත්තා වූ ද කරුණු නිශ්චය කළ හැකි ය;

(ප) 52 වන වගන්තිය යටතේ පත් කරනු ලැබූ ඇවරකරුවකු විසින් අනුගමනය කළ යුතු කාර්ය පටිපාටිය හා ඒ බේරුම් කරුගේ නියෝගවලට විරුද්ධව ආයාචනා ඉදිරිපත් කළ හැකි විය යුතු අවස්ථා නියම කළ හැකි ය;

(බ) 57 වන වගන්තියෙහි සඳහන් අතිරික්ත අරමුදලක් පිහිටුවා පවත්වා ගෙන යාම සඳහා විධිවිධාන සැලැස්වීම හා ඒ අරමුදලේ මුදල් වියදම් කළ හැකි ආකාරය හා කාර්යයන් නියම කිරීම කළ හැකි ය;

(ම) මේ පනත යටතේ හෝ එය යටතේ සාදනු ලැබූ රීති යටතේ ආයාචනා ඉදිරිපත් කිරීම, ඇසීම හා ඒ පිළිබඳ සුදුස්සක් කිරීම සම්බන්ධයෙන් පාවිච්චි කළ යුතු ආකෘති, ගෙවිය යුතු ගාස්තු, පිළිපැදිය යුතු කාර්ය පටිපාටිය හා ඒවාට සම්බන්ධ හෝ ආනුෂංගික වෙනත් සියලු කරුණු නියම කිරීම කළ හැකි ය.

(3) ජාතික රාජ්‍ය සභාව විසින් අනුමත කරනු ලැබුවේ නම් මිස, කිසිම රීතියක් බල නො පැවැත්විය යුතු ය. ඒ අනුමතිය පිළිබඳ නිවේදනය ගැසට් පත්‍රයෙහි පළ කරනු ලැබිය යුතු ය.

(4) (3) වන උපවගන්තියෙන් නියමිත නිවේදනය ගැසට් පත්‍රයෙහි පළ කරනු ලැබීමෙන් පසු සෑම රීතියක්ම මෙහි පනවනු ලැබූවාක් මෙන් වලංගු හා බලසහිත විය යුතු ය.

XIII වන පරිච්ඡේදය

ආණ්ඩුවට අය විය යුතු ණය

62. (1) ලියාපදිංචි කළ සමිතියකින් හෝ ලියාපදිංචි කළ සමිතියක යම් නිලධරයකුගෙන් හෝ සාමාජිකයකුගෙන් හෝ එහි හිටපු සාමාජිකයකුගෙන් එම තත්ත්වයෙන් ආණ්ඩුවේ ණය හා ආණ්ඩුව ඇප වූ ණය වෙනුවෙන් අය විය යුතු මුදල් හා 46 වන වගන්තිය යටතේ ආණ්ඩුවට ප්‍රදානය කරන ලද යම් ගාස්තු ද ඇතුළත්ව ආණ්ඩුවට අය විය යුතු සියලු මුදල්, ජනරජයට අයවිය යුතු ණය අය කර ගැනීම සඳහා ආණ්ඩුවේ ණයකරු ආඥාපනත යටතේ විධිවිධාන සලස්වා ඇති ආකාරයෙන්ම අය කර ගනු ලැබිය හැකි අතර 40 (2) වන වගන්තියේ විධිවිධානවලට යටත්ව අන් කිසි තැනැත්තකුට හෝ තැනැත්තන්ට අය විය යුතු මුදල්වලට ඉහළින් ඒවාට ප්‍රමුඛත්වය ලැබිය යුතු ය.

ආණ්ඩුවට අය විය යුතු මුදල් අය කර ගැනීම.

(2) ලියාපදිංචි කළ සමිතියකින් ආණ්ඩුවට අය විය යුතුව (1) වන උපවගන්තිය යටතේ අය කර ගත හැකි මුදල් පළමුව සමිතියේ දේපළවලින් අය කර ගත හැකි ය; දෙවනුව සාමාජිකයන්ගේ වගකීම් සීමා කරනු ලැබූ ලියාපදිංචි කළ සමිතියක් සම්බන්ධයෙන් වූ විට සාමාජිකයන්ගේ වගකීමේ සීමාවට යටත්ව සාමාජිකයන්ගෙන් ද තෙවනුව අන් සමිති සම්බන්ධයෙන් වූ විට සාමාජිකයන්ගෙන් ද අය කර ගත හැකි ය.

XIV වන පරිච්ඡේදය

විවිධ කරුණු

63. මේ පනතෙහි කුමක් සඳහන්ව ඇත ද එය නොතකා අමාත්‍යවරයා විසින් එක් එක් අවස්ථාවෙහි විශේෂ ආඥාවකින් හා ඔහු විසින් නියම කළ හැකි යම් කොන්දේසිවලට යටත්ව, ලියාපදිංචි කිරීම සම්බන්ධයෙන් මේ පනතේ වූ නියමයන්ගෙන් යම් නියමයකින් යම් සමිතියක් නිදහස් කළ හැකි ය.

ලියාපදිංචි කිරීම සම්බන්ධයෙන් වූ නියමයන්ගෙන් යම් සමිතියක් නිදහස් කිරීමට අමාත්‍යවරයා සතු විශේෂ බලය.

64. අමාත්‍යවරයා විසින් සාමාන්‍ය හෝ විශේෂ ආඥාවක් මාර්ගයෙන් මේ පනතේ විධිවිධානවල යම් විධිවිධානයකින් ලියාපදිංචි කළ යම් සමිතියක් හෝ සමිති පංතියක් නිදහස් කිරීම, හෝ ආඥාවෙහි නිශ්චිතව සඳහන් කරනු ලැබිය හැකි යම් දිනක සිට හෝ යම් වෙනස්කිරීම් සහිතව ඒ විධිවිධාන යම් සමිතියකට හෝ සමිති පංතියකට අදාළ විය යුතු යැයි විධාන කිරීම කළ හැකි ය.

මේ පනතේ විධිවිධානවලින් සමිති නිදහස් කිරීමට අමාත්‍යවරයා සතු විශේෂ බලය.

65. (1) "එක්සත් සහකාර" යන වචන හෝ "සමුපකාර" යන වචනය හෝ දෙමළ භාෂාවෙන් "අයික්කිය" (ஐக்கிய) යන වචනය හෝ "කූට්ටුරවු" (கூட்டுறவு) යන වචනය හෝ ඉංග්‍රීසි භාෂාවෙන් "කෝපරේටිව්" (Co-operative) යන වචනය කොටසක් වන යම් නාමයක් හෝ අභිධානයක් යටතේ වෙළෙඳාම් කිරීම හෝ ව්‍යාපාරයක් පවත්වා ගෙන යාම ලියාපදිංචි කළ සමිතියක් නො වන කිසිම තැනැත්තකු විසින් අමාත්‍යවරයාගේ අනුමතිය නො මැතිව නො කළ යුතු ය:

"සමුපකාර" යන වචනයේ පාවිච්චිය සීමා කිරීම.

එසේ වුවද 1921 සැප්තැම්බර් මස විසිදෙවන දිනට පෙර යම් තැනැත්තකු විසින් වෙළෙඳාමක් කරගෙන යන ලද්දේ හෝ ව්‍යාපාරයක් පවත්වා ගෙන යන ලද්දේ යම් නාමයක් හෝ අභිධානයක්

යටතේ ද ඒ තැනැත්තා විසින් හෝ ඔහුගේ සම්බන්ධතාවයෙහි අනුප්‍රාප්තිකයා විසින් ඒ නාමය හෝ අභිධානය පාවිච්චි කිරීම සම්බන්ධයෙන් මේ වගන්තියේ කිසිවක් අදාළ නො විය යුතු ය.

(2) මේ වගන්තියේ විධිවිධාන කඩ කරන සවර තැනැත්තකු වුව ද මහෙස්ත්‍රාත් අධිකරණයක් විසින් පවත්වනු ලබන ලඝු නඩු විභාගයකින් පසු වරදකරු කරනු ලැබූ විට රුපියල් පන්සියය දක්වා විය හැකි දඩයකට හා වරද අඛණ්ඩව පවත්වා ගෙන යනු ලබන අවස්ථාවක් වූ විට ඒ වරදට වරදකරු කරනු ලැබීමෙන් පසු තවදුරටත් ඒ වරද කරගෙන යනු ලබන එක් එක් දිනය සඳහා රුපියල් පණහක අතිරේක දඩයකට ද යටත් විය යුතු ය.

සමිතියකට ලැබිය යුතු මුදල් ආපසු ගෙවීමට හෝ අන් දේපළක් ආපසු භාරදීමට රෙජිස්ට්‍රාර් විසින් නියම කළ හැකි බව.

66. (1) ලියාපදිංචි කළ සමිතියක් සම්බන්ධයෙන් 44 වන වගන්තිය යටතේ විගණනයක දී හෝ 46 වන වගන්තිය යටතේ විභාගයකදී හෝ 47 වන වගන්තිය යටතේ සමිතියේ පොත් පරීක්ෂා කර බැලීමේදී හෝ කටයුතු විමර්ශනය කර බැලීමේදී හෝ ගණන් බේරා වසා දැමීමේදී ඒ සමිතිය සංවිධානය කිරීමෙහි ලා හෝ එහි කළමනාකාරිත්වයෙහි ලා සහභාගි වූ යම් තැනැත්තකු ගෙන් හෝ තැනැත්තන් කණ්ඩායමකින් හෝ ඒ සමිතියේ හිටපු හෝ දැනට සිටින යම් නිලධරයකුගෙන් හෝ සේවකයකුගෙන් ඒ සමිතියට යම් මුදලක් හෝ අන් දේපළක් ලැබිය යුතු බව පෙනෙන අවස්ථාවක අවස්ථාවෝචිත පරිදි රෙජිස්ට්‍රාර් විසින්, තමාගේ ඕනෑකම පිට හෝ සමිතියේ කාරක සභාවේ හෝ ඇවරකරුගේ හෝ යම් ණයගිම්යකුගේ හෝ දායකයකුගේ ඉල්ලීම පිට, ඒ තැනැත්තාගේ හෝ තැනැත්තන් කණ්ඩායමේ හෝ නිලධරයන්ගේ හෝ සේවකයන්ගේ ක්‍රියා කලාපය සම්බන්ධයෙන් පරීක්ෂා කර—

(අ) ඒ මුදල හෝ එහි කොටසක් රෙජිස්ට්‍රාර් විසින් සුදුසු යයි අදහස් කරනු ලබන පොලියක් සමග ආපසු ගෙවන ලෙස;

(ආ) ඒ අන් දේපළ හෝ එහි කොටසක් ආපසු භාර දෙන ලෙස; හෝ

(ඇ) සමිතියේ වත්කම්වලට රෙජිස්ට්‍රාර් විසින් සුදුසු යයි අදහස් කරනු ලබන යම් දායක මුදලක් වන්දි වශයෙන් ගෙවන ලෙස

ඔහුට හෝ ඒ කණ්ඩායමට නියම කරමින් නියෝගයක් කළ හැකි ය. එවැනි යම් තැනැත්තකුට හෝ තැනැත්තන් කණ්ඩායමකට විරුද්ධව එබඳු යම් නියෝගයක් කිරීමට පෙර රෙජිස්ට්‍රාර් විසින්, ඒ නියෝගය නො කළ යුත්තේ මන්දැයි කරුණු කියා සිටීමට හා හේතු දැක්වීමට ඒ තැනැත්තාට හෝ තැනැත්තන් කණ්ඩායමට අවස්ථාවක් දිය යුතු ය.

(2) ලියාපදිංචි කළ සමිතියකට යම් මුදලක් ආපසු ගෙවීම සඳහා හෝ එහි වත්කම්වලට යම් දායක මුදලක් වන්දි වශයෙන් ගෙවීම සඳහා (1) වන උපවගන්තිය යටතේ කරන ලද නියෝගයක් අනුව ක්‍රියා කර නොමැති අවස්ථාවක සමිතියේ ලියාපදිංචි කළ ව්‍යාපාර ස්ථානය පිහිටි හෝ ඒ නියෝගය කරන ලද්දේ යම් තැනැත්තකුට හෝ තැනැත්තන් කණ්ඩායමකට හෝ යම් නිලධරයකුට හෝ සේවකයකුට විරුද්ධව ද ඒ තැනැත්තා හෝ තැනැත්තන් කණ්ඩායම හෝ නිලධරයා හෝ සේවකයා පදිංචි ව සිටින හෝ ව්‍යාපාරය කරගෙන

යන ස්ථානය පිහිටි කොට්ඨාශය තුළ අධිකරණ බලය ඇති මහෙස්ත්‍රාත් වෙත ඉල්ලුම් කොට, ඒ මුදල බන්ධනාගාර ගත කිරීමෙන් දඬුවම් කළ නො හැකි දඩයකින් පමණක් දඬුවම් කළ හැකි වරදක් සඳහා ඒ තැනැත්තා හෝ තැනැත්තන් කණ්ඩායම හෝ නිලධරයා හෝ සේවකයා සම්බන්ධයෙන් මහෙස්ත්‍රාත් වරයාගේ දණ්ඩන නියමයකින් නියම කරන ලද දඩයක් වූවාක් මෙන් අයකර ගනු ලැබිය හැකි අතර, අපරාධ නඩු විධාන සංග්‍රහයේ 312 වන වගන්තියෙහි (එම වගන්තියේ (1) වන උපවගන්තියේ (අ) සහ (ඇ) ඡේද හැර) විධිවිධාන ඉතික්බිතිව අදාළ විය යුතු ය. තවද ඒ දණ්ඩනය නියම කරන අවස්ථාවේදී ඒ වගන්තියේ විධි විධාන අනුව මහෙස්ත්‍රාත්වරයා විසින් කළ හැකිව තිබූ යම් විධාන යක් ද ඔහු විසින් කළ හැකි ය. රෙජිස්ට්‍රාර් විසින් කරනු ලැබූ යම් නියෝගයක නිරවද්‍යතාවය මේ වගන්තිය යටතේ කිසිම නීති කෘත්‍යයකදී සලකා බැලීමට, පරීක්ෂා කිරීමට හෝ තීරණය කිරීමට මහෙස්ත්‍රාත්වරයාට මේ වගන්තියේ කිසිවකින් බලය ලැබීම හෝ නියමවීම සිදු නොවිය යුතු ය.

(3) අන් කිසි ලිඛිත නීතියක් යටතේ වූ යම් වරදක් සම්බන්ධ යෙන් (1) වන උපවගන්තියෙහි සඳහන් යම් තැනැත්තකුට හෝ තැනැත්තන් කණ්ඩායමකට හෝ නිලධරයකුට හෝ සේවකයකුට විරුද්ධව නඩුවක් පැවරීම හෝ පවත්වා ගෙන යාම මේ වගන්තියේ පෙරාතුව වූ විධිවිධාන හෝ ඒ යටතේ යම් නියෝගයක් කිරීම හේතුකොට ගෙන වැළැක්වෙන ලෙස හෝ ඒ කෙරෙහි වෙන යම් ආකාරයකින් බලපාන ලෙස සලකනු ලැබීම හෝ තේරුම් ගැනීම නොකළ යුතු ය.

විශ්වාසය කඩ කිරීම සම්බන්ධයෙන් නිලධරයන් ආදීන් ගේ වගකීම.

67. ලියාපදිංචි කළ සමිතියක ගණන් 44 වන වගන්තියෙහි විධිවිධාන සලස්වා ඇති පරිදි විගණනය කිරීමෙන් පසු හෝ 46 වන වගන්තිය යටතේ විභාගයකින් පසු හෝ ලියා පදිංචි කළ සමිතියක පොත් 47 වන වගන්තිය යටතේ පරීක්ෂා කර බැලීමෙන් හෝ එහි කටයුතු විමර්ශනය කිරීමෙන් පසු ඒ සමිතියේ නිලධරයකු හෝ සාමාජිකයකු හෝ සේවකයකු වශයෙන් වූ තම තත්ත්වයෙන් යම් මුදලක් භාරව සිටින හෝ යම් විටක භාරව සිටි හෝ ඒ මුදල් පාලනය භාරව සිටින හෝ යම් විටක භාරව සිටි තැනැත්තකු විසින් ඒ නිලධරයා, සාමාජිකයා හෝ සේවකයා වශයෙන් ඔහු ළඟ තබා ගෙන සිටින හෝ ඔහුගෙන් අය විය යුතු ලෙස ඔහු විසින් තබන ලද හෝ අත්සන් කරන ලද ගණන් පොත් වල හෝ ප්‍රකාශවල පෙන්නුම් කෙරෙන යම් මුදලක් හෝ එහි ශේෂයක් ගෙවන ලෙස හෝ ඉදිරිපත් කරන ලෙස රෙජිස්ට්‍රාර් විසින් ඒ තැනැත්තාට නියම කිරීම නීත්‍යනුකූල විය යුතු ය. තවද එසේ නියම කරනු ලැබීමෙන් පසු ඒ තැනැත්තා විසින් ඒ මුදල හෝ එහි ශේෂය වහාම ගෙවීම හෝ ඉදිරිපත් කිරීම හෝ ඒ සඳහා යථා පරිදි ගණන් ඉදිරිපත් කිරීම පැහැර හැරියහොත්, ඔහු විශ්වාසය කඩ කිරීමේ සාපරාධී වරදකට වරදකරු විය යුතු අතර, වරදකරු කරනු ලැබූ විට අවුරුදු දහය දක්වා දීර්ඝ විය හැකි කාලයකට දෙයාකාරයෙන් එක් ආකාරයකින් බන්ධනාගාර ගත කරනු ලැබීමට යටත් විය යුතුවාක් මෙන්ම දඩයකට ද යටත් විය යුතු ය.

යම් තොරතුරක් යනාදිය ඉදිරිපත් කරන ලෙස රෙජිස්ට්‍රාර් විසින් බැංකුවකට නියම කළ හැකි බව.

68. අන් කිසි ලිඛිත නීතියක කුමක් සඳහන්ව ඇත ද එය නො තකා රෙජිස්ට්‍රාර් විසින්, අවශ්‍ය යයි ඔහු අදහස් කරන අවස්ථාවක—

(අ) යම් ලියාපදිංචි කළ සමිතියක් විසින් බැංකුව සමග කරනු ලබන ගනු දෙනු සම්බන්ධයෙන් යම් තොරතුරක් සපයන ලෙස ;

(ආ) බැංකුව සමග පවතින ඒ සමිතියේ ගිණුම් පෙන්නුම් කරන පිටපතක් බැංකුව විසින් තබා ඇති ලෙජරයෙන් ඉදිරිපත් කරන ලෙස ; හෝ

(ඇ) සමිතියේ බැරට ගෙවන ලද හෝ සමිතිය විසින් පිටසන් කරන ලද යම් චෙක්පත් ඉදිරිපත් කරන ලෙස

යම් බැංකුවකට නියම කළ හැකි ය.

සමාගම් ආඥාපනත හා වෘත්තීය සමිති ආඥාපනත අදාළ නො විය යුතු බව.

69. සමාගම් ආඥාපනතේ හා වෘත්තීය සමිති ආඥාපනතේ විධිවිධාන හා ඒ ආඥාපනත් සංශෝධනය කරන යම් ප්‍රඥප්තිවල විධිවිධාන මේ පනත යටතේ ලියාපදිංචි කරනු ලැබූ සමිතිවලට අදාළ නො විය යුතු ය.

දැනට පවත්නා සමිති, රීති යනාදිය පිළිබඳ තබාගැනීම.

70. (1) මේ පනතින් අවලංගු කරන ලද යම් ප්‍රඥප්තියක් යටතේ ලියාපදිංචි කරනු ලැබූ හෝ ලියාපදිංචි කරනු ලැබූ ලෙස සැලකෙන සෑම සමිතියක්ම මේ පනත යටතේ ලියාපදිංචි කරනු ලැබූ ලෙස සලකනු ලැබිය යුතු අතර ඒ සමිතියේ අතුරු ව්‍යවස්ථා වෙනස් කරනු ලබන හෝ පරිච්ඡින්න කරනු ලබන තෙක් මේ පනතේ ප්‍රකාශිත විධිවිධාන සමග ගැලපෙන පමණට අඛණ්ඩව බල පැවැත්විය යුතු ය.

(2) මේ පනතින් අවලංගු කරන ලද යම් ප්‍රඥප්තියක් යටතේ සාදනු ලැබ මේ පනත ආරම්භ වන අවස්ථාවේ බල පවත්නා සියලු රීති, ඒවා මේ පනතේ විධිවිධාන සමග ගැලපෙන පමණට, මේ පනත යටතේ පනවනු ලැබූ ලෙස සලකනු ලැබිය යුතු අතර, ඒ රීති වෙනුවට 61 වන වගන්තිය යටතේ අලුත් රීති සාදනු ලබන තෙක් ඒවා අඛණ්ඩව බල පැවැත්විය යුතු ය.

(3) මේ පනතින් අවලංගු කරන ලද යම් ප්‍රඥප්තියක් යටතේ කරන ලද හෝ කරනු ලැබූ ලෙස සැලකෙන සියලුම පත් කිරීම්, කරනු ලැබූ හෝ කරනු ලැබූ ලෙස සැලකෙන සියලුම නියෝග, නිකුත් කරනු ලැබූ හෝ නිකුත් කරනු ලැබූ ලෙස සැලකෙන සියලුම නිවේදන හා දැන්වීම්, පවරනු ලැබූ හෝ පවරනු ලැබූ ලෙස සැලකෙන සියලුම සිවිල් නඩු හා වෙනත් නීති කෘත්‍ය හා පැනනැග ඇති සියලුම ආරාවුල් මේ පනත යටතේ පිළිවෙලින් කරනු ලැබූ ලෙස, පවරනු ලැබූ ලෙස හා පැනනැග ඇති ලෙස සලකනු ලැබිය යුතු ය.

මුදල් නීති පනත යටතේ රක්ෂිත තැන්පතුවලට අදාළ වත්කම්, ඒ තැන්පතු වලට අදාළ බැරකම් පියවීම සඳහා විනා ප්‍රයෝජනයට නො ගත යුතු බව.

71. යම් වර්ගයක බැංකු ව්‍යාපාරයක් පවත්වා ගෙන යන යම් ලියාපදිංචි කළ සමිතියක් විසින් එහි තැන්පතු මුදල් නීති පනතේ V වන පරිච්ඡේදයේ II වන කොටස යටතේ රක්ෂණය කොට ඇති අවස්ථාවක ඒ කොටස යටතේ රක්ෂිත තැන්පතුවලට අදාළ වත්කම්, මේ පනතේ අන් කිසි විධිවිධානයක කුමක් සඳහන්ව ඇත ද එය නොතකා ඒ තැන්පතුවලට අදාළ බැරකම් පියවීම නො වන වෙන යම් කාර්යයක් සඳහා ප්‍රයෝජනයට නො ගත යුතු ය.

72. (1) මේ පනතේ කාර්යයන් සඳහා රෙජිස්ට්‍රාර් විසින් හෝ ඔහු විසින් ඒ වෙනුවෙන් යථා පරිදි බලය පවරනු ලැබූ අන් තැනැත්තකු විසින් නියම කරන ලද යම් ක්‍රියාවක් කිරීම හෝ යම් තොරතුරක් සැපයීම ඕනෑකමින් ම පැහැර හරින හෝ ප්‍රතික්ෂේප කරන සෑම ලියාපදිංචි කළ සමිතියක් හෝ එහි නිලධරයකු හෝ සේවකයකු හෝ සාමාජිකයකු, සහ මේ පනතේ විධිවිධාන යටතේ නිකුත් කරන ලද යම් කැඳවීමේ නියෝගයකට, නියමයකට හෝ නීත්‍යනුකූල ලිඛිත නියෝගයකට ඕනෑකමින් ම හෝ යම් සාධාරණ හේතුවක් නොමැතිව අකීකරු වන හෝ මේ පනතේ විධිවිධාන යටතේ යම් තොරතුරක් සපයන ලෙස නියම කිරීමට බලය පවරනු ලැබූ තැනැත්තකු විසින් එසේ සැපයීමට නීත්‍යනුකූලව නියම කරන ලද යම් තොරතුරක් සැපයීම පැහැර හරින සෑම තැනැත්තකු ම, සහ ඕනෑකමින්ම අසත්‍ය වාර්තාවක් ඉදිරිපත් කරන හෝ අසත්‍ය තොරතුරු සපයන සෑම ලියාපදිංචි කළ සමිතියක් හෝ එහි යම් නිලධරයකු හෝ සේවකයකු හෝ සාමාජිකයකු මේ පනත යටතේ වරදකට වරදකරු විය යුතු ය.

පනත අනුව ක්‍රියා නොකිරීම සඳහා දණ්ඩනය.

(2) (1) වන උපවගන්තියේ සඳහන් යම් වරදක් කරන සෑම තැනැත්තකුම මහෙස්ත්‍රාත්වරයකු ඉදිරියෙහි පැවැත්වෙන ලඝු නඩු විභාගයකින් පසු වරදකරු කරනු ලැබූ විට රුපියල් පන්සියයකට නො වැඩි දඩයකට යටත් විය යුතු ය.

(3) ලියාපදිංචි කළ සමිතියක් විසින් මේ පනත යටතේ වූ වරදක් කරනු ලැබූ අවස්ථාවක, කරන ලද වරද යම් යුතුකමක් කඩකිරීමක් වේ ද ඒ යුතුකම ඉටු කිරීමට අතුරු ව්‍යවස්ථාවලින් හෝ රීතිවලින් බැඳී සිටින එම සමිතියේ සෑම නිලධරයකුම හෝ එබඳු නිලධරයෙක් නොසිටියි නම් කාරක සභාවේ සෑම සාමාජිකයකුම, ඒ සාමාජිකයා ඒ වරද කිරීම ගැන නො දැන සිටි බව හෝ එය වැළැක්වීමට ප්‍රයත්න දැරූ බව ඔප්පු කරනු ලැබුවහොත් මිස, ඔහු විසින් ඒ වරද කරන ලද්දේ නම් ඔහු යටත් විය යුතු වන දණ්ඩනයට ම යටත් විය යුතු ය.

73. පහත සඳහන් ප්‍රඥප්ති මෙයින් අවලංගු කරනු ලැබේ:—

ප්‍රඥප්ති අවලංගු කිරීම.

(i) (124 වන අධිකාරය වූ) සමුපකාර සමිති ආඥාපනත.

(ii) (125 වන අධිකාරය වූ) සමුපකාර සමිති (විශේෂ විධිවිධාන) පනත.

(iii) (127 වන අධිකාරය වූ) සමුපකාර සංවර්ධන කොමසාරිස් (බලතල විස්තර කිරීමේ) ආඥාපනත.

(iv) 1958 අංක 24 දරන සමුපකාර සමිති (විශේෂ විධිවිධාන) පනත.

(v) 1964 අංක 27 දරන සමුපකාර සමිති (සංශෝධන) පනත.

1970 අංක 35 දරන පනත සංශෝධනය කිරීම.

74. (1) 1970 අංක 35 දරන සමුපකාර සමිති (විශේෂ විධිවිධාන) පනතේ 5 වන වගන්තියේ (1) වන උප වගන්තියෙහි (ඇ) ඡේදය වෙනුවට පහත සඳහන් අලුත් ඡේදය ආදේශ කිරීමෙන්, ඒ වගන්තිය මෙයින් සංශෝධනය කරනු ලැබේ :—

"(ඇ) ණයහිමියන් අතර පැනනගින ප්‍රමුඛත්වය පිළිබඳ යම් ප්‍රශ්නයක් ජාතික රාජ්‍ය සභාවේ 1972 සමුපකාර සමිති පනතේ 40(2) වන වගන්තියේ විධිවිධානවලට යටත්ව තීරණය කිරීමට ;".

(2) 1970 අංක 35 දරන සමුපකාර සමිති (විශේෂ විධිවිධාන) පනතේ 22 වන වගන්තියට ඉක්බිතිව ම පහත සඳහන් අලුත් වගන්තිය මෙයින් ඇතුළත් කරනු ලබන අතර එය ඒ පනතේ 22අ වන වගන්තිය වශයෙන් බල පැවැත්විය යුතු ය :—

"විසුරුවා හරින ලද සමිතිවල සේවකයෝ.

22අ. රෙජිස්ට්‍රාර් විසින් නම් කරනු ලැබිය හැකි විසුරුවා හරින ලද අන් සමිතියක යම් සේවකයකු තමා නිශ්චය කරන තත්ත්වයකින් හා නියමයන් හා කොන්දේසි පිට සේවයෙහි යොදවා ගන්නා ලෙස ඒ සමිතිය විසුරුවා හැරීමේ ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන් ලියාපදිංචි කරන ලද්දේ යයි රෙජිස්ට්‍රාර් අදහස් කරන සමිතියකට ඔහු විසින් විධාන කළ හැකි ය. ඒ විධානය අනුව ක්‍රියා කිරීම පැහැර හරින යම් සමිතියක් මේ පනත යටතේ වරදකට වරද කරු විය යුතු ය.".

අර්ථ නිරූපණය.

75. පද සම්බන්ධයෙන් අන්‍යාර්ථයක් අවශ්‍ය වුවහොත් මිස මේ පනතෙහි—

"අතුරු ව්‍යවස්ථා" යන්නෙන් තත් කාලයෙහි බලපවත්නා ලියාපදිංචි කළ අතුරු ව්‍යවස්ථා අදහස් වන අතර ඊට ඒ අතුරු ව්‍යවස්ථාවල ලියාපදිංචි කළ සංශෝධන ද ඇතුළත් වේ ;

"කාරක සභාව" යන්නෙන් ලියාපදිංචි කළ සමිතියක කටයුතු පිළිබඳ කළමනාකාරිත්වය භාර කරනු ලැබූ ඒ සමිතියේ පාලක මණ්ඩලය අදහස් වන අතර ලියාපදිංචි කළ සමිතියක අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය හා 48 වන වගන්තිය යටතේ රෙජිස්ට්‍රාර් විසින් පත් කරන ලද තැනැත්තෝ ද ඊට ඇතුළත් වෙති ;

"නිලධරයා" යන්නට සමිතියක හෝ එහි යම් ශාඛාවක සභාපති, ලේකම්, භාණ්ඩාගාරික හෝ කළමනාකරු, හෝ සමිතියක කාරක සභාවේ සාමාජිකයකු සහ සමිතියේ ව්‍යාපාරය පිළිබඳව විධාන නිකුත් කිරීමට සමිතියක රීතිවලින් හෝ අතුරු ව්‍යවස්ථාවලින් බලය පවරනු ලැබූ අන් කිසි තැනැත්තෙක් ඇතුළත් වේ ;

"බැංකුව" යන්නෙන්—

(අ) මහාජනයාගෙන් ඉල්ලුම් තැන්පත් මුදල් භාර ගැනීමේ හෝ ඉල්ලුම් තැන්පත් මුදල් ඇති කිරීමේ ව්‍යාපාරය ශ්‍රී ලංකාව තුළ කරගෙන යන නීතිගත කරනු ලැබූ හෝ නීතිගත කරනු නො ලැබූ යම් පුද්ගලයෙක් හෝ පුද්ගල මණ්ඩලයක් ;

(ආ) ආණ්ඩුව වෙනුවෙන් ක්‍රියා කරන්නා වූ හා ණය දීම, අත්තිකාරම් දීම හෝ ආයෝජනය කිරීම කරන්නාවූ හෝ මහාජනයාගෙන් මුදල් තැන්පතු භාරගන්නා වූ (යම් ලිඛිත නීතියක් මගින් හෝ අන් ආකාරයකින් පිහිටුවනු ලැබූ) යම් නියෝජිත ආයතනයක් හෝ ආයතනයක් ;

(ඇ) ලංකාවේ සංවර්ධන මුදල් සංස්ථා පනත යටතේ පිහිටුවන ලද ලංකාවේ සංවර්ධන මුදල් සංස්ථාව ; හා

(ඈ) සමුපකාර සංවර්ධන විෂය භාර අමාත්‍යවරයා විමසා මුදල් විෂය භාර අමාත්‍යවරයා විසින් ගැසට් පත්‍රයෙහි පළ කරනු ලැබූ ආඥාවක් මගින් මේ පනතේ කාර්යයන් සඳහා බැංකුවක් ලෙස ප්‍රකාශිත අන් කිසි පුද්ගලයකු හෝ පුද්ගල මණ්ඩලයක්

අදහස් වේ ;

" මූලික සමිතිය " යන්නෙන් 3(1) වන වගන්තියේ (ආ), (ඇ) හා (ඈ) ඡේදවල සඳහන් යම් අරමුණක් ඇතිව හෝ යම් කාර්යයක් සඳහා පිහිටුවන ලද සමිතියක් නො වන ලියාපදිංචි කළ සමිතියක් අදහස් වේ ;

" රීති " යන්නෙන් මේ පනත යටතේ පනවනු ලැබූ හෝ පනවනු ලැබූ ලෙස සැලකෙන රීති අදහස් වේ ;

" රෙජිස්ට්‍රාර් " යන්නෙන් මේ පනත යටතේ සමුපකාර සමිති රෙජිස්ට්‍රාර් කෙනකුගේ යුතුකම් ඉටු කිරීම සඳහා පත් කරන ලද තැනැත්තෙක් අදහස් වේ ;

" ලියාපදිංචි කළ සමිතිය " යන්නෙන් මේ පනත යටතේ ලියාපදිංචි කරනු ලැබූ හෝ ලියාපදිංචි කරනු ලැබූ ලෙස සැලකෙන සමිතියක් අදහස් වේ ;

" සාමාජිකයා " යන්නට සමිතියක් ලියාපදිංචි කිරීම සඳහා ඉල්ලුම් කිරීමට සහභාගි වන තැනැත්තෙක් ද ලියාපදිංචි කරනු ලැබීමෙන් පසු රීති හා අතුරු ව්‍යවස්ථා අනුව සාමාජිකත්වයට ඇතුළත් කර ගන්නා ලද තැනැත්තෙක් ද ඇතුළත් වෙති.